

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

21.06.2024

Atzinums Nr. 5-04/7/2024

par vēja parka “SELP” būvniecības Talsu novada Valdgales, Ārlavas, Laidzes un Vandzenes pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2027. gada 21. jūnijam

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “SELP”, reģistrācijas Nr. 40203211087, juridiskā adrese: Republikas laukums 2A, Rīga, LV-1010, elektroniskā pasta adrese: arturs@nobisenergy.com (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, reģistrācijas Nr. 40003374818, juridiskā adrese: Vīlandes iela 3 - 6, Rīga, LV – 1010; e-pasts: elle@environment.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā:

Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī - IVN) ziņojums (turpmāk - Ziņojums) Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk - Birojs) iesniegts 2024. gada 6. martā, papildinājumi 2024. gada 14. maijā.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20. panta pirmo daļu, un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Vēja parka “SELP” būvniecība (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamās norises vietas:

Talsu novads Valdgales, Ārlavas, Laidzes un Vandzenes pagasts, nekustamo īpašumu zemes vienību kadastra apzīmējumi: 88920050085, 88920050031, 88920050054, 88920050021, 88920050001, 88920050048, 88920050014, 88920050049, 88920050007, 88920080021, 88920070017, 88920080034, 88920110041, 88370100024, 88370100025, 88370130030, 88370070113, 88370070125, 88370070104, 88370070001, 88370120004, 88370120037,

88940020101, 88680030004, 88680030006¹ (turpmāk arī – Darbības vieta vai Izpētes teritorija)².

3. Īss paredzēto darbību raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un ietekmes novērtējuma procedūru:

- 3.1.1. Paredzētā darbība ir ne vairāk kā 33 vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) izbūve teritorijās, kuru pašreizējā izmantošana ir lauksaimniecībā un mežsaimniecībā izmantojamās zemes. VES izvietošana paredzēta septiņās grupās ar atšķirīgu VES skaitu³ katrā no tām (Ziņojuma 3.1. nodaļa, 3.1.1.–3.1.7. attēls). Jaunbūvējamās elektropārvades kabeļu trases galvenokārt tiks izvietotas autoceļu nodalījumu joslās. VES būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamās platības norādītas Ziņojuma 3.3.1. tabulā. Kopējā nepieciešamā platība 33 VES un ar tām saistīto objektu būvniecībai (atbilstoši izvēlētajai alternatīvai) būs aptuveni 33 ha, aptuveni 7 ha jaunu pievedceļu izbūvei. Tikai aptuveni 40 % (13 ha) no sākotnēji izmantotās teritorijas būs nepieciešami VES ekspluatācijas nodrošināšanai.
- 3.1.2. Potenciālās VES būvniecības vietas izskatītas 25 nekustamo īpašumu zemes vienībās vai to daļās, kas ietilpst Darbības vietā (skat. šī atzinuma 2. punktu) un atrodas gan juridisko personu, gan fizisko personu valdījumā. Kopējā Darbības vietas platība ir 710,3 ha (Ziņojuma 3.3. nodaļa). Darbības vietai piegulošajās teritorijās esošie īpašumi pieder fiziskām un juridiskām personām, kā arī pašvaldībai.
- 3.1.3. Paredzētā darbība ietver VES būvniecību, kā arī papildu nepieciešamo infrastruktūras objektu – pievedceļu, laukumu, sprieguma paaugstināšanas stacijas, elektropārvades kabeļa līniju u.tml. būvniecību. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam būs nepieciešama arī meliorācijas sistēmas objektu pārkārtošana. Elektropārvades līniju (kabeļu) līniju iespējamais novietojums attēlots Ziņojuma 3.1.1. attēlā. Paredzēts, ka VES pievienošanai kopējam tīklam tiks izbūvēta jauna apakšstacija pie 110 kV vai 330 kV elektropārvades līnijas *Ventspils–Tume*. Tās novietojuma vietas un tehniskā risinājuma veids, ar kādu saražotā elektroenerģija tiks nodota kopējā tīklā, tiks izvēlēts būvprojekta izstrādes laikā, ņemot vērā būvniecībai izvēlēto staciju modeli, izvēlētas VES būvniecības vietas alternatīvas, elektropārvades risinājumu izmaksas, kā arī potenciālos saražotās elektroenerģijas zudumus, katrai no pārvades sistēmas alternatīvām.
- 3.1.4. Paredzams, ka uzstādīšanai Darbības vietā tiks izvēlētas identiskas viena ražotāja VES, kuras atbilst starptautiskajā standartā IEC⁴ 61400-1 “Vējturbīnas. 1. daļa: Projektēšanas prasības” definētajai III un S klasei, un ir piemērotas uzstādīšanai teritorijās ar zemu un vidēju vēja ātrumu. Kopējais vēja parkā saražotās enerģijas apjoms būs atkarīgs no izvēlēta modeļa un faktiskā katras VES darba laika (ņemot vērā stacijas apturēšanas laiku mirgošanas efekta, putnu aizsardzības un citu ietekmju samazināšanas nolūkā), teorētiski sasniedzamais maksimālais vienas VES saražotais daudzums ir līdz 33 GWh gadā (Ziņojuma 3.2. nodaļa).
- 3.1.5. Maksimālais Ziņojumā vērtētais VES kopējais augstums, ir 261 m un VES masta (torņa) augstums 175 m (Ziņojuma 3.2.1. tabula). Lai panāktu pēc iespējas augstāku saražotās enerģijas apjomu ilgtermiņā, Ierosinātāja plāno uzstādīt lielas jaudas (ne mazākas par

¹ Birojs secina, ka zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem 88920110041, 88370100024, 88370100025, 88370130030 sākotnēji tika plānots izvietot 4. grupas VES, bet zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem 88370070113, 88370070125, 88370070104 – 5. grupas VES, no kuru būvniecības IVN rezultātā Ierosinātāja ir atteikusies.

² Ziņojuma 3.1.1. tabula.

³ Ziņojuma 3.1. nodaļā sniegta informācija par VES skaitu katrā no grupām atkarībā no novietojuma alternatīvas.

⁴ IEC - pieņemtais saīsinājums angļu valodā - *International Electrotechnical Commission*, latviešu valodā - Starptautiskā Elektrotehniskā komisija.

6,6 MW) jaunākās paaudzes VES. Ņemot vērā VES straujo attīstību, netiek izslēgta iespēja, ka varētu tikt uzstādītas arī lielākas jaudas VES nekā Ziņojumā novērtētās, bet ar līdzvērtīgiem vai labākiem raksturlielumiem (trokšņa parametri, rotācijas ātrums, spārnu konstrukcija u.c.) attiecībā uz cilvēkiem un videi radīto ietekmi.

- 3.1.6. Ietekmes uz vidi novērtējums Paredzētajai darbībai tika piemērots ar Biroja 2022. gada 8. jūlija lēmums Nr. 5-02-1/24/2022 “par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” (turpmāk – Lēmums Nr. 5-02-01/24/2022), pamatojoties uz likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 4. panta pirmās daļas 1. punktu, 7. pantu, 14.¹ panta 1.¹ daļu, 15. pantu un šā likuma 1. pielikuma “*Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams*” 26.¹ punkta 1. un 2. apakšpunktu⁵.
- 3.1.7. Birojs 2023. gada 29. martā Ierosinātajai izsniedza Programmu Nr. 5-03/3/2023 “ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “SELP” būvniecībai Talsu novada Valdgailes, Ārlavas, Laidzes un Vandzenes pagastā” (turpmāk – Programma Nr. 5-03/3/2023).

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Birojs neuzskata par lietderīgu savā atzinumā atkārtoti ietvert Izpētes teritorijas un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonas apstākļu izklāstu, kas ietverts Ziņojumā kā neatņemamā IVN dokumentācijas sastāvdaļā. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos Izpētes teritoriju raksturojošos apstākļus, kur nepieciešams – ietekmju griezumā tos ņemot vērā attiecīgajās šā atzinuma sadaļās.
- 3.2.2. Paredzētās darbības iespējamā īstenošana vieta ir Ziņojumā norādītā Darbības vieta (skat. šī atzinuma 2. punktu) kā arī teritorijas, kurās paredzēts pilnveidot un/ vai izbūvēt vēja parka būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamo infrastruktūru (skat. šī atzinum 3.1.1. un 3.1.3. apakšpunktu).
- 3.2.3. Ziņojumā vērtēto 33 VES novietojums paredz vēja parka izveidi septiņās novietojuma grupās (informācija Ziņojuma 17. lpp., Ziņojuma 3.1.1. attēls), attālums starp kurām ir no ~ 1–8 km⁶.
- 3.2.4. Darbības vietai tuvākās pilsētas ir Valdemārpils, ~ 2,5 km attālumā un Talsi, ~ 6,7 km attālumā. Tuvākās apdzīvotie ciemi ir Lielsalas, Nogale, Pūņas un Vecpūņas. Informācija par tuvākajām blīvi apdzīvotajām vietām un to attālumu līdz vēja parkam apkopota Ziņojuma 2.1.1. tabulā un attēlota Ziņojuma 2.1.1. attēlā.
- 3.2.5. Dzīvojamo ēku izvietojums katrai no VES grupām atbilstošajā apkārtnē parādīts Ziņojuma 3.1.2.–3.1.7. attēlos. Attālumi no plānotajām VES līdz potenciālajā ietekmes zonā esošajām 72 dzīvojamām mājām katrai no vērtētajām novietojuma alternatīvām apkopti Ziņojuma 3. pielikumā.
- 3.2.6. Informācija par Darbības vietai tuvākajiem valsts un pašvaldības autoceļiem un attālumiem līdz tiem apkopota Ziņojuma 3.1.3. tabulā. Minēto autoceļu novietojums, kā arī autoceļu novietojums, pa kuriem iespējams nodrošināt piekļuvi attiecīgajām VES grupām, parādīts attiecīgi Ziņojuma 3.1.2.–3.1.7. un 3.4.3. attēlā. Detalizētāka informācija par pievedceļiem sniegta Ziņojuma 3.4.2. nodaļā.

⁵ Saskaņā ar 2022. gada 29. septembrī pieņemtajiem grozījumiem Novērtējuma likumā, kas stājas spēkā 2022. gada 5. oktobrī, šā likuma 1. pielikuma 26.¹ punkts šobrīd izteikts jaunā redakcijā – “26.¹ *Vēja elektrostaciju būvniecība, ja to kopējā jauda ir 50 megavatu un vairāk, izņemot tādu vēja elektrostaciju būvniecību, kurai piemērojams sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likumu*”.

⁶ Atbilstoši 3.1.1. attēlam 4. grupa VES atrodas ~ 8 km attālumā no 3. un 7. grupas VES, bet, piemēram, attālums starp 6. un 7. grupas VES ir tikai ~ 1 km.

- 3.2.7. Atbilstoši Talsu novada teritorijas plānojumam⁷ (turpmāk – Teritorijas plānojums) VES būvniecība ir atļauta teritorijās, kurām noteikta funkcionālā zona *Rūpnieciskās apbūves teritorija* (R), *Tehniskās apbūves teritorija* (TA) un *Lauksaimniecības teritorija* (L), ievērojot apbūves noteikumu prasības⁸. Plānotās VES ir paredzētas izbūvēt teritorijās, kurās atļautais zemes izmantošanas veids ir *Lauksaimniecības teritorija* (L) un *Mežu teritorija* (M) (Ziņojuma 3.1.1. tabula, 2.2.1. attēls). Atbilstoši Ziņojuma 2.2. nodaļā norādītajam, Paredzētās darbības teritorijai Valdgaies, Ārlavas, Laidzes un Vandzenes pagastos 2022. gada decembrī tika uzsākta lokālplānojuma izstrāde, lai nodrošinātu iespēju VES izbūvei plānotajās teritorijās. Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas (turpmāk - TAPIS) publiskajā daļā - portālā GeoLatvija.lv - pieejamo informāciju Paredzētās darbības teritorijai izstrādātie lokālplānojumi ir pieņemti un stājušies spēkā^{9,10}. Ar minētajiem lokālplānojumiem ir grozīts funkcionālais zonējums *Mežu teritorijai* (M) lokālplānojumu teritorijās, nosakot jaunu indeksētu funkcionālo apakšzonu *Mežu teritorija* (M2)¹¹ un *Mežu teritorija* (M4)¹², kur cita starpā atļauta VES izvietošana.
- 3.2.8. Paredzētās darbības Izpētes teritorija skar aizsargjoslas, kas noteiktas ap valsts vietējiem un pašvaldības autoceļiem, virszemes ūdensobjektiem, kultūras pieminekļiem, kapsētām un meliorācijas būvēm un ierīcēm (Ziņojuma 2.2.1. attēls). Detalizētāk informācija par aizsargjoslām sniegta Ziņojuma 11.–13. lpp.
- 3.2.9. Gan vēja apstākļu raksturošanai paredzētās darbības teritorijā (Ziņojuma 2.3. nodaļa), gan no vēja apstākļiem atkarīgo ietekmju vērtēšanai, izmantoti Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra (ECMWF) izstrādātā modeļa ERA5¹³ dati par laika periodu no 2012. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 31. decembrim. IVN procesa ietvaros izmantoti dati par vēja apstākļiem Paredzētās darbības teritorijā 200 m augstumā virs zemes virsmas. Ziņojumā vērtēti VES modeļi, kuri uzsāk darbību, ja vēja ātrums masta augstumā sasniedz vismaz 3 m/s bet apturēta, kad vēja ātrums pārsniedz 23–26 m/s. Izvērtējot Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra izstrādātā modeļa ERA5 datus,

⁷ Saskaņā ar Talsu novada (*administratīvā teritorija līdz 01.07.2021*) teritorijas plānojuma grozījumi. Redakcija 3.3., pieejams - https://geolattvija.lv/geo/tapis#document_24966 (skatīts 12.06.2024.).

⁸ Saskaņā ar Talsu novada teritorijas plānojuma “Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk - TIAN) 3.2.2. apakšnodaļas 30. punktā noteikto - *Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu un to aizsargjoslu (aizsardzības zonu) teritorijās, kā arī kultūrvēsturiskajā teritorijā “Abavas ieleja” nav atļauts būvēt vēja elektrostacijas un vēja parkus, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, koģenerācijas stacijas un biogāzes ražotnes.*

⁹ Ar Talsu novada domes 2023. gada 28. decembra lēmumu Nr. 485 “Par lokālplānojuma Talsu novada (*administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.*) teritorijas plānojuma grozīšanai, paredzot atbilstošu funkcionālo zonējumu vēja elektrostaciju būvniecībai Valdgaies pagastā apstiprināšanu” apstiprināts lokālplānojums Talsu novada (*administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.*) teritorijas plānojuma grozīšanai, paredzot atbilstošu funkcionālo zonējumu vēja elektrostaciju būvniecībai Valdgaies pagastā un izdoti Talsu novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 23 “Lokālplānojuma Talsu novada (*administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.*) teritorijas plānojuma grozīšanai, paredzot atbilstošu funkcionālo zonējumu vēja elektrostaciju būvniecībai Valdgaies pagastā, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa” (turpmāk – Lokālplānojums Valdgaies pagastam). Noteikumi stājušies spēkā 2024. gada 4. janvārī (<https://www.vestnesis.lv/op/2024/2.12>), pieejami - https://geolattvija.lv/geo/tapis#document_26208 (skatīts 12.06.2024.).

¹⁰ Ar Talsu novada domes 2023. gada 28. decembra lēmumu Nr. 487 “Par lokālplānojuma Talsu novada (*administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.*) teritorijas plānojuma grozīšanai, paredzot atbilstošu funkcionālo zonējumu vēja elektrostaciju būvniecībai Vandzenes, Ārlavas un Laidzes pagastos apstiprināšanu” apstiprināts lokālplānojums un izdoti Talsu novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 24 “Lokālplānojuma Talsu novada (*administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.*) teritorijas plānojuma grozīšanai, paredzot atbilstošu funkcionālo zonējumu vēja elektrostaciju būvniecībai Vandzenes, Ārlavas un Laidzes pagastos, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa” (turpmāk – Lokālplānojums Vandzenes, Ārlavas un Laidzes pagastam). Noteikumi stājušies spēkā 2024. gada 4. janvārī (<https://www.vestnesis.lv/op/2024/2.13>), pieejami - https://geolattvija.lv/geo/tapis#document_26212 (skatīts 12.06.2024.).

¹¹ Saskaņā ar Lokālplānojumu Valdgaies pagastam.

¹² Saskaņā ar Lokālplānojumu Vandzenes, Ārlavas un Laidzes pagastam.

¹³ Pieejams - <https://climate.copernicus.eu/climate-reanalysis>.

tika noteikts, ka vidēji 7 % no gada laika VES neražos elektroenerģiju, jo vēja ātrums nebūs pietiekošs vai arī tas būs pārāk liels. Vidējais vēja ātrums vēja parka teritorijā ir mainīgs gada griezumā (Ziņojuma 2.3.2. attēls), zemāks vasaras periodā, augstāks gada aukstajos mēnešos, bet vidēji tas ir 8,4 m/s.

- 3.2.10. Vēja parka teritorija ietilpst Ventas upes baseina apgabalā¹⁴ un atrodas vairākos ūdensteču un sateces baseinu apgabalos¹⁵ (Ziņojuma 4.10.4. attēls): 1. grupas VES - Raķupes (3722487¹⁶), Zemdegupe (372248) un Dingsvalka (3722489); 2. un 3. grupas VES - Lūšupītes (372263) un Rojas (37499); 4. grupas VES – Rojas (37495, 37497), Ķēšupes (37496); 6. un 7. grupas VES - Lubezera (37463), Sasmakas ezera (37483), Amulupītes (37452) un Grīvas (37583, 37585). Daļa no minētajām ūdenstecēm ir arī valsts nozīmēs ūdensnotekas, informācija par tām un to aizsargjoslām apkopota Ziņojuma 4.11.4. tabulā. Saskaņā ar VSIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Meliorācijas kadastra informācijas sistēmas¹⁷ datiem vēja parka teritorija galvenokārt atrodas teritorijās, kuras tiek izmantotas lauksaimniecības vajadzībām un kurās ierīkoti blīvi koplietošanas ūdensnoteku un drenu tīkli (Ziņojuma 4.11.5. attēls). Savukārt teritorijās, kurās tiek veikta kūdras ieguve, ir veiktas hidroloģiskā režīma izmaiņas, lai nodrošinātu optimālus apstākļus kūdras ieguvei.
- 3.2.11. Tuvāko ūdens ņemšanas vietu raksturojums sniegts Ziņojuma 4.11.4. nodaļā. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk - LVĢMC) vienotajā Vides informācijas sistēmā, kurā tiek uzturēta un aktualizēta arī informācija par pazemes ūdeņiem un urbumiem, pieejama informācijas par Paredzētās darbības teritorijā un tās apkārtnē reģistrētiem vairākiem ūdensapgādes urbumiem. Informācijas par tiem apkopota Ziņojuma 4.11.3. tabulā, bet to novietojums parādīts Ziņojuma 4.11.4. attēlā. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz pazemes ūdeņu kvalitāti un to mazinošie pasākumi novērtēti Ziņojuma 4.11.6. nodaļas attiecīgajā sadaļā (Ziņojuma 234.–235. lpp.).
- 3.2.12. Izpētes teritorijas ģeoloģiskās uzbūves raksturojums sniegts Ziņojuma 4.11. nodaļā. Kopumā novērtēts, ka Paredzētās darbības teritorija ir piemērota būvniecībai, jo teritorijā un tās apkārtnē nav mūsdienu ģeoloģisko procesu pazīmes. Pēc kvartāra nogulumu kartes (Ziņojuma 4.11.1. attēls) nevērtēts, ka ģeotehniskā griezuma augšējo daļu plānotajās VES izbūves vietās lielākoties veido dabiskos apstākļos stabilas gruntis, kas var kalpot par būvju dabisko pamatni – mālsmilts un smilšmāls. Vietām konstatēti arī kūdras nogulumi.
- 3.2.13. Ziņojumā novērtēts, ka saskaņā ar LVĢMC Zemes dzīļu informācijas sistēmā¹⁸ (turpmāk – ZDzIS) pieejamo informāciju Izpētes teritorijā un tās tuvumā atrodas vairākas aktīvas kūdras atradnes (Ziņojuma 2.1.1. un 4.11.3. attēls). “Sarāju (Pūņu) purvs” (ZDzIS Nr. K16834) daļēji atrodas 6 grupas VES Izpētes teritorijā. “Bērzu purvs” (ZDzIS Nr. K16831) atrodas 350 m uz D no 4. grupas VES, bet “Lielsalas purvs” (ZDzIS Nr. K16832) – vairāk kā 1 km uz DR 1. grupas VES. Konstatētas arī vēl citas derīgo izrakteņu atradnes un prognozēto resursu laukumi, kas parādīti Ziņojuma 2.1.1. un 4.11.3. attēlā. Tuvākie no tiem ir saldūdens kaļķieža atradne “Sārcene II” (ZDzIS Nr. B130), kas atrodas ~ 950 m uz DA no 7. grupas VES izpētes teritorijas, un kūdras ieguves laukums (ZDzIS Nr. K10456), kas atrodas ~ 300 m uz ZR no 2. grupas VES.

¹⁴ Ūdens apsaimniekošanas likums; pieejams - <https://likumi.lv/ta/id/66885-udens-apsaimniekosanas-likums>.

¹⁵ Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 3. jūlija noteikumu Nr. 397 “Noteikumi par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru” (turpmāk - Noteikumu Nr. 397) 2. pielikumu.

¹⁶ Šeit un turpmāk uzskaitījumā lietotā numerācija atbilst Noteikumu Nr. 397 2. pielikuma ūdens saimnieciskā iecirkņa kodam.

¹⁷ Meliorācijas kadastra informācijas sistēma; pieejama - <https://www.melioracija.lv/>

¹⁸ Pieejama - <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema>.

Detalizēta informācija par Darbības vietai tuvumā esošajām atradnēm un prognozētiem resursu laukumiem sniega Ziņojuma 4.11.3. nodaļā.

- 3.2.14. Paredzētās darbības Izpētes teritorijā neatrodas neviena īpaši aizsargājama dabas teritorija (turpmāk - ĪADT), tajā skaitā aizsargājami koki. Ziņojumā 4.4.2. nodaļā novērtēts, ka līdz 3 km attālumam no Izpētes teritorijas atrodas divas ĪADT, kas iekļautas arī Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) tīklā (turpmāk arī - *Natura 2000* teritorija). Tuvākās no tām – dabas liegums “Zemgaļu purvs” (kods: LV0514500) un dabas liegums “Stiklu purvi” (kods: LV0518900), attiecīgi atrodas ~ 0,6 km uz Z no tuvākās plānotās VES (VES 5.5.) un ~ 2,1 km uz R no tuvākās plānotās VES (VES 2.1.) (Ziņojuma 4.4.1. attēls). Izpētes teritorijā konstatēti vairāki potenciāli aizsargājami koki un dabas daudzveidības saglabāšanai nozīmīgi koki (Ziņojuma 4.4.2. tabula un 4.4.2.–4.4.12. attēls). Saskaņā ar Ziņojumu attālumā līdz 10 km no plānotās vēja parka teritorijas ir izveidoti 30 mikroliegumi putnu aizsardzībai. Tie veidoti tādu putnu kā medņa *Tetrao urogallus*, melnā stārķa *Ciconia nigra*, jūras ērgļa *Haliaeetus albicilla*, mazā ērgļa *Clanga pomarina*, zivjērgļa *Pandion haliaetus* un apodziņa *Glaucidium passerinum* aizsardzībai. Apkopojums par putnu aizsardzībai veidotiem mikroliegumiem sniegta Ziņojuma 4.6.1. tabulu, bet kartogrāfiski tie attēloti Ziņojuma 4.6.1. attēlā.
- 3.2.15. Atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) uzturētās dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” (turpmāk – datu sistēmā “Ozols”)¹⁹ pieejamai informācijai Izpētes teritorijā nav reģistrētas īpaši aizsargājamo²⁰ ziedaugu un paparžaugu, sūnu, ķērpju vai sēņu sugu atradnes. Savukārt Izpētes teritorijas apsekojumu laikā konstatētas aizsargājamo ķērpju (kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea*, kaķpēdiņu artonija *Arthonia leucopellaea*), ziedaugu (naktsvijole *Platanthera sp.*), sūnu (kailā apaļlape *Odontoschisma denudatum*) un sēņu (plaisājošā rūtainē *Xylobolus frustulatus*) sugas. Detalizētāka informācija par minētajām aizsargājamām sugām sniegta Ziņojuma 84.–87. lpp., to novietojums parādīts Ziņojuma 4.4.2.–4.4.7. attēlos. Atbilstoši datu sistēmā “Ozols” pieejamai informācijai Izpētes teritorijā identificēti vairāki Eiropas Savienības (turpmāk - ES) nozīmes aizsargājami biotopi, Informācija par Izpētes teritorijā skartajiem biotopiem - 3260 *Upju straujteces un dabiski upju posmi*, 7140 *Pārejas purvi un slīkšņas*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9080* *Staignāju meži*, 91E0* *Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)*, 91D0* *Purvaini meži*, 6270 *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas*, apkopota Ziņojuma 4.4.1. tabulā, bet to izvietojums parādīts Ziņojuma 4.4.2. - 4.4.7. attēlos.
- 3.2.16. Saskaņā ar Ziņojumu 2020. un 2021. gadā veiktās teritorijas izpētes ietvaros Paredzētās darbības teritorijā reģistrētas 28 īpaši aizsargājamās putnu sugas (Ziņojuma 4.6.2. tabula). Detalizētāka informācija par Izpētes teritorijā konstatētajām īpaši aizsargājam putnu sugām sniegta Ziņojuma 131.–135. lpp. Savukārt no citiem datu avotiem iegūta informācija par kopumā vēl 26 citu īpaši aizsargājamo putnu sugu novērojumiem plānotā vēja parka teritorijā vai tā tuvumā (Ziņojuma 135.–136. lpp.). Paredzētās darbības teritorijā un tās apkārtnē identificētas arī pūču²¹ un dzeņu²² sugu

¹⁹ Pieejama - <https://ozols.gov.lv/pub>

²⁰ Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumu Nr. 396. “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu” (turpmāk – Noteikumi Nr. 396) 1. pielikuma ziedaugu un paparžaugu, sūnu, ķērpju vai sēņu sugu.

²¹ Saskaņā ar “Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns” (turpmāk – Pūču plāns), pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani#putni-puces-2021-2029>. “”

²² Saskaņā ar “Mazā dzeņa *Dryobates minor*, vidējā dzeņa *Leiopicus medius*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, dižraibā dzeņa *Dendrocopos major*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus*, melnās dzilnas *Dryocopus martius* un pelēkās dzilnas *Picus canus* aizsardzības plāns” (turpmāk – Dzeņu plāns), pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani#putni-dzeni-2021-2030>.

3.2.17. Saskaņā ar Ziņojumu izpētes gaitā pētāmajā teritorijā konstatētas četras sikspārņu sugas: ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, rūsganais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula*, Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii*, divkrāsainais sikspārnis *Vespertilio murinus*, kā arī konstatēti sikspārņi, kas pieder pie niktoloīdiem (*Nyctalus/ Vespertilio/Eptesicus* ģinšu grupa) un naktssikspārņiem (*Myotis* spp.) (Ziņojuma 4.5.1. tabula).

3.2.18. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz īpaši aizsargājamām augu sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem novērtējumu veikuši sertificēti sugu un biotopu eksperti – Margita Deičmane²³ un Gatis Eriņš²⁴ (turpmāk kopā – Sugu un biotopu eksperti), sniedzot atzinumu par ietekmi uz aizsargājamiem tekošu saldūdeņu, zālāju, purvu, mežu un virsāju biotopiem (Ziņojuma 8 pielikums). Ietekmes uz sugām un biotopiem novērtējums ietver arī ar plānotā vēja parka saistītās infrastruktūras – elektroapgādes pieslēgumu, ceļu izbūvi un/ vai pārbūves, elektroapgādes transformatoru apakšstacijas izbūves vietas ietekmes novērtējumu. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz savvaļas putnu populācijām izvērtējumu veicis sertificēts eksperts/ ornitologs Rolands Lebus²⁵ (turpmāk – Ornitologs), 2022. gada 23. aprīlī sniedzot atzinuma RL/2-014/23.04.2022 (Ziņojuma 9. pielikums). Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz sikspārņu faunu novērtējumu veicis sertificēts eksperts sikspārņu un to dzīvotņu jomā Gunārs Pētersons²⁶ (turpmāk – Sikspārņu eksperts), 2023. gada 9. jūnijā sniedzot atzinumu (Ziņojuma 6. pielikums).

3.2.19. Saskaņā ar Ziņojumu (4.7. nodaļa) Paredzētās darbības teritorijas un tās apkārtnes ainava kopumā raksturota kā lauku telpas ar jauktu (mozaīkveida) zemes lietojumu un lauku telpu areāli ar vērtīgām lauksaimniecībā izmantojamām zemēm.

3.2.20. Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā²⁷ telpiskās attīstības perspektīvā parādīti apbūves un ainavas interešu saskares areāli. Plānotais vēja parks neietilpst šajā teritorijā. Savukārt Talsu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā Valdemārpils apkārtnē noteikta kā kultūras mantojuma attīstības teritorija²⁸, kurā jāsaglabā Ziemeļkurzemes kultūrvēsturiskā identitāte, ainavu daudzveidība un mozaīkveida raksturs. Vēja parka “SELP” izbūvei paredzētā teritorija daļēji iekļaujas stratēģijā noteiktajā tūrisma attīstības, kultūrvēsturiski nozīmīgas un ainavu aizsardzības teritorijā. Viena laikus norādāms, ka atbilstoši Teritorijas plānojumam vēja parka “SELP” teritorija atrodas meža un lauksaimniecības teritorijās, kuras neietilpst Teritorijās plānojumā definētajās Talsu novada augstvērtīgajās ainavu telpās. Plānošanas dokumenti ārpus augstvērtīgajām ainavu telpām nenosaka speciālas prasības ainavu telpiskajai struktūrai un vizuālajam izskatam.

3.2.21. Saskaņā ar Ziņojuma 4.8.2. nodaļā norādīto, Paredzētās darbības Izpētes teritorijā vai tās tiešā tuvumā (vērtējot katru plānoto VES grupu atsevišķi) neatrodas valsts

²⁸ Atsauce Nr. 43 Ziņojumā: Talsu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2040. gadam, pieejama - <https://www.talsunovads.lv/lv/media/60/download?attachment>.

aizsargātas kultūras mantojuma vietas. Tomēr atsevišķi valsts aizsargāti kultūras pieminekļi identificēti 5., 6. un 7. VES grupas tuvumā. Tuvākais no tiem – Bašķiņkalns - pilskalns, kas saskaņā ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk - NKMP) informācijas sistēmā “Mantojums” pieejamo informāciju ir valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis (sistēmas ID 2270)²⁹ un atrodas ~ 800 m no 5. VES grupas Z VES (~ 300 m no pilskalna aizsardzības zonas robežas (Ziņojuma 4.8.8. attēls)). Detalizētāka informācija par Izpētes teritorijā un tās apkārtnē identificētām kultūrvēsturiski nozīmīgām vietām sniegta Ziņojuma 4.8.2. nodaļā, kā arī Mg. hist. Ritvara Rituma (turpmāk – Kultūrvēstures eksperts) 2023. gada jūlija atzinumā (Ziņojuma 11. pielikums).

- 3.2.22. Ziņojumā secināts, ka atbilstoši LVĢMC uzturētajam piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistram³⁰ Izpētes teritorijas tuvumā neatrodas neviena piesārņota vieta. Attālumā līdz 1 km identificētas vairākas potenciāli piesārņotas vietas (informācija Ziņojuma 9. lpp.), tuvākā no tām – Z/S “Mālkalni” liellopu ferma “Liepkalni” (reģ. Nr. 88928/3200), atrodas ~400 m attālumā no 4. VES grupas. Papildus norādāmas, ka ~ 800 m uz D no 4. grupas VES atrodas potenciāli piesārņota vieta – sadzīves atkritumu poligons “Janvāri” (reģ. Nr. 88688/3119), kas vienlaikus ir novērtēta kā nozīmīga vieta, kas piesaista putnus barības bāzes meklējumos. Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 21. janvāra noteikumiem Nr. 46 “Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts” plānotā vēja parka tuvumā, ~ 1,7 km attālumā no Izpētes teritorijas robežas atrodas paaugstinātas bīstamības objekts – biedrības “Kurzemes Zvejniecības Ražotāju Organizācija” ražotne.
- 3.2.23. Atbilstoši LVĢMC izstrādātajai dokumentācijai par plūdu riskiem - “Plūdu riska informācijas sistēma”³¹ un “Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.–2027. gadam”³² (turpmāk - Ventas UBA plāns) - Paredzētās darbības Izpētes teritorijas neatrodas nacionālās nozīmes plūdu riska teritorijā.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums ir sniegts Ziņojumā, kas ir neatņemama IVN dokumentācijas sastāvdaļa. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos aspektus, kur nepieciešams, atsevišķu ietekmju griezumā tie ņemti vērā šā atzinuma 6. daļā attiecīgajos punktos.
- 3.3.2. No Ziņojumā ietvertās informācijas konstatējams, ka vēja parkā iecerēts uzstādīt identiskas viena ražotāja VES. IVN uzdevumam definēti vai izmantoti VES ražotāju nodrošināti raksturlielumi, kam ir ietekme uz vides sniegumu un cilvēka veselību. Attiecīgi, kā norādījusi Izstrādātāja, saistīto ietekmju griezumā vērtēti un salīdzināti no ietekmes viedokļa sliktākie scenāriji, vērtējot maksimālo iespējamo ietekmi un, ja nepieciešams, izvērtējot pasākumus ietekmes mazināšanai.
- 3.3.3. Ziņojuma 3.2.1. tabulā apkopota informācija par vērtēto modeļu atsevišķiem fizikālajiem raksturlielumiem. Konstatējams, ka maksimālais vērtētais kopējais stacijas augstums ir 261 m. Izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju par vēja apstākļiem Darbības vietā (Ziņojuma 2.3. nodaļa) un Ziņojuma 3.2.1. attēlā apkopoto informāciju par atsevišķu VES modeļu elektroenerģijas ražošanas potenciālu pie noteikta vēja

²⁹ Pieejams - <https://mantojums.lv/cultural-objects/2270>.

³⁰ Pieejams - <https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/piesarnotas-un-potenciali-piesarnotas-vietas/resource>

³¹ Pieejama - <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes>

³² Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. – 2027. gadam; pieejams: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/udens-apsaimniekosana-un-pludu-parvaldiba>, apakšsadaļā “Ventas UBA plāns (2022-2027)”.

ātruma, Birojs konstatē, ka Darbības vietā, kur vidējais 10 gadu periodā novērotais vēja ātrums 200 m augstumā ir 8,4 m/s, uzstādītās VES darbosies ar efektivitāti, kas atbilst aptuveni 60 % no attiecīgo modeļu maksimālajām vērtībām, kuras tiek sasniegtas vēja ātruma diapazonā no 10 – 20 m/s.

- 3.3.4. Vēja parka būvniecības process un galvenie parametri katrā no būvniecības aspektiem aprakstīts Ziņojuma 3.4. nodaļā. Ziņojuma 3.4.2. nodaļā sniegts vērtējums par esošo autoceļu tīklu (Ziņojuma 3.4.3. attēls), tostarp vērtējot to piemērotība būvmateriālu un VES komplektējošo daļu transportēšanai, lai nodrošinātu piekļuvi plānotajām VES gan to būvniecības, gan ekspluatācijas gaitā. Minētajā nodaļā sniegta informācija par katras VES izbūvei nepieciešamā montāžas lakuma parametriem. Ziņojuma 3.4.3. nodaļā sniegta informācija par vēja parka darbības nodrošināšanai nepieciešamo inženierkomunikāciju izbūvi. Tostarp apskatītas alternatīvas saražotās elektroenerģijas nodošanai kopējā tīklā un saražotās elektroenerģijas padošanu no VES uz apakšstaciju. Ziņojuma 3.4.4. nodaļā apskatīta plānoto VES pamatu izbūve, Ziņojuma 3.4.5. nodaļā - ar VES piegādi un uzstādīšanu saistītie jautājumi. Kā izriet no Ziņojuma 3.4.6. nodaļā norādītā, pēc VES uzstādīšanas tiks veikta to uzstādīšanai nepieciešamo būvniecības laukumu rekultivācija - paredzēts demontēt tehnikas, iekārtu un materiālu pagaidu uzglabāšanai izbūvētos laukumus, kā arī VES montāžas laukumu elementus, kas paredzēti spārnu un masta daļu novietošanai. Rekultivētajās teritorijās tiks atjaunota augsnes virskārta un prognozēts, ka tās būs iespējams izmantot turpmākai lauksaimnieciskai vai mežsaimnieciskai darbībai.
- 3.3.5. Detalizēts ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistīto būvniecības darbu ietekmes novērtējums sniegts šī atzinuma 6.11.2. apakšnodaļa, kur attiecināms arī citās šī atzinuma ietekmju novērtējuma 6. nodaļas apakšnodaļās.
- 3.3.6. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja būvniecības, ekspluatācijas un nojaukšanas vai pārbūves laikā radīto atkritumu apsaimniekošanu veiks ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību. Pieņemts, ka VES darbības laiks ir apmēram 25 – 30 gadi. Pēc konkrētās uzstādītās iekārtas ekspluatācijas perioda beigām VES paredzēts demontēt vai pārbūvēt. Izstrādātāja Ziņojuma 4.12. nodaļā norādījusi, ka lielāko daļu materiālu jau šobrīd iespējams atkārtoti izmantot vai pārstrādāt. Izņēmums ir tikai VES spārni, kas tiek ražoti no kompozītmateriāliem un kuru pārstrādes iespējas šobrīd ir ierobežotas. Ziņojumā norādīts, ka VES ražotāji strādā pie plastmasas un kompozītmateriālu pārstrādes risinājumu pilnveidošanas. Līdz ar to šobrīd ir grūti prognozēt, cik lielu daļu no VES būvniecībai izmantotajiem materiāliem, tajā skaitā spārnu ražošanā izmantotajiem, būs iespējams pārstrādāt, kad noslēgumam tuvosies VES ekspluatācijas laiks, tomēr domājams, ka pārstrādes tehnoloģiskās iespējas būs ievērojami plašākas.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Veicot alternatīvo risinājumu salīdzinājumu, Ziņojumā vērtēti ietekmes parametri un raksturlielumi, kas saistītas gan ar sabiedrības veselību un drošību, gan ietekmi uz dabas vērtībām, ainavu un kultūrvēsturiskām vērtībām, kā arī ietekmi uz resursu patēriņu un inženierģeoloģiskiem apstākļiem. Ziņojuma 4. nodaļā ir raksturota ietekme uz vidi katram novērtējamo ietekmju veidam³³, iekļaujot šajā nodaļā arī alternatīvu vērtējumu. Paredzēto darbību limitējošie faktori un pasākumi radītās ietekmes samazināšanai apkopoti Ziņojuma 6. nodaļā, 6.1.3. tabulā. Ziņojuma 7. nodaļā apkopoti novērtējuma

³³ Ziņojumā vērtēta dažādu frekvenču trokšņa ietekme, mirgošanas efekts, ietekme uz bioloģisko daudzveidību (trīs grupas), ainavu un kultūrvēsturiskajām vērtībām, sakaru sistēmām, novērtēti arī iespējamie vides riski un avārijas situācijas, sociāli-ekonomiskie aspekti u.c.

rezultāti – 7.1. nodaļā vietas alternatīvu novērtējums, 7.2. nodaļā tehnoloģisko jeb vērtēto modeļu novērtējuma rezultāti.

- 3.4.2. Ziņojuma 3.2. nodaļā vērtētas divas (A un B) alternatīvas potenciālajām VES izbūves vietām - katrā paredzot 33 VES būvniecību (Ziņojuma 3.1.2.–3.1.7. attēls). Konstatējams, ka atšķirības starp vērtētajam VES novietojuma alternatīvām kopumā nav būtiskas. Līdz ar to arī sagaidāmās ietekmes abu alternatīvu gadījumā nav būtiski atšķirīgas. Vērtējuma rezultātā konstatētas nelielas ietekmes līmeņa atšķirības, kas saistītas ar sabiedrības veselību un drošību, ietekmi uz dabas vērtībām, ietekmi uz ainavu un kultūrvēsturiskajām vērtībām, resursu patēriņu un inženierģeoloģiskajiem apstākļiem.
- 3.4.3. Ziņojuma 3.3.1. tabulā apkopota informācija par vēja parka būvniecībai nepieciešamajām platībām, tajā skaitā novērtējot arī nepieciešamo infrastruktūras risinājumu izbūvei un ekspluatācijai nepieciešamās platības. Novērtēts, ka vēja parka un saistītās infrastruktūras būvniecībai nepieciešamās platības abu alternatīvu gadījumā atšķiras nebūtiski. Lielākā atšķirība noteikta aprēķinot atmežošanai pakļautās teritorijas, taču arī šajā gadījumā tā ir nebūtiska – B alternatīvas gadījumā (pie nosacījuma, ka tiek izbūvētas visas 33 VES) jāatmežo par 1,7 ha jeb aptuveni 11 % lielāka teritorija.
- 3.4.4. Atbilstoši Ziņojuma 6.1.1. (A alternatīva) un 6.1.2. (B alternatīva) attēlos norādītajai apkopotajai informācijai par katras VES būvniecību limitējošiem faktoriem konstatējams, ka A alternatīvas gadījumā 13 no kopumā 33 VES noteikts kāds to izbūvi izslēdzošs vai limitējošs faktors, savukārt B alternatīvas gadījumā tādas ir 14 VES. Ietekmi mazinošo risinājumu apkopojums pievienots Ziņojuma 6.1.3. tabulā “Pasākumi ietekmes uz vidi samazināšanai vai novēršanai un paliekošo ietekmju vērtējums” (turpmāk – 6.1.3. tabula).
- 3.4.5. Ņemot vērā Ziņojumā veikto ietekmju vērtējumu un institūciju izvirzītos nosacījumus, Ierosinātāja pieņēmusi lēmumu, ka netiks izbūvētas 5. grupas³⁴ VES, kā arī, uzklusot DAP viedokli par Ziņojumu³⁵, arī 4. grupas^{36, 37} VES. Ņemot vērā novērtēto iespējamo ietekmi uz sugām un biotopiem, nav paredzēts izbūvēt arī 1. grupas 1.5.A (A un B novietojuma alternatīva) un 1.5.B (B novietojuma alternatīva) VES. Savukārt, ņemot vērā Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikums Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) noteiktos nosacījumus attiecībā uz minimālā attāluma, 800 m, nodrošināšanu, vēl 4 VES³⁸ A un B alternatīvas gadījumā (VES norādītas Ziņojuma 3.1.2. tabulā) izbūve iespējama tikai, ja normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā tiek saņemti attiecīgās būvvaldes akti par dzīvojamo māju neesamību dabā, kā arī dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā, vai arī dzīvojamās ēkas³⁹ tiek atpirktas un turpmāk netiek izmantotas dzīvojamai funkcijai.
- 3.4.6. Ziņojumā vērtētas četru dažādu VES modeļu⁴⁰ radītās ietekmes, diviem no tiem vērtējot arī standarta un aerodinamiski uzlabotu spārnu variācijas. Secināts, ka nozīmīgākās atšķirības saistītas ar fizikālajām ietekmēm uz cilvēka veselību (dažādu frekvenču

³⁴ 5. grupas A un B alternatīvā katrā tika paredzētas 3 VES.

³⁵ DAP 2024. gada 12. aprīļa vēstule Nr. 4.9/2301/2024-N “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.

³⁶ 4. grupā A alternatīvā tika paredzētas 5 VES, bet B alternatīvā - 4 VES.

³⁷ Ziņojuma 17. pielikuma tabulas 38. punkts, Ziņojuma 18. pielikuma 6.1.3. tabulas sadaļa “Ietekme uz ornitofaunu”.

³⁸ Netiek ņemtas vērā 4. un 5. grupas VES, no kuru izbūves Ierosinātāja ir atteikusies.

³⁹ Dzīvojamai funkcijai šobrīd tiek izmantotas mājas “Lauksargi” (ietekmē 4. grupas 2 VES izbūvi), “Sprogi” (ietekmē 3. grupas 2 VES izbūvi) un “Tīrumi” (ietekmē 5. grupas 1 VES izbūvi).

⁴⁰ Vērtēts Vestas V172-7.2 un Nordex N163-6.8 modelis ar standarta un aerodinamiskiem spārnem, Nordex N175-6.8 ar aerodinamiskiem spārnem un Siemens Gamesa 6.6-170 ar standarta spārnem.

troksnis un mirgošanas efekts) un ietekmi uz ornitofaunu (galvenokārt dažādu frekvenču troksnis un sadursmes).

- 3.4.7. Vērtējot tehnoloģiskās alternatīvas, Ziņojuma 3.2. nodaļā un attiecīgo ietekmju vērtējumu nodaļās salīdzināti triju ražotāju⁴¹ VES modeļi, vērtējot arī dažādus spārnu jeb rotora lāpstiņu veidus (standarta un aerodinamiskos), kuru raksturojums šobrīd ir pieejams un izmantojams novērtējot dažādas ietekmes, tajā skaitā troksni, mirgošanas efektu, saražojamās elektroenerģijas daudzumu u.c. Visi trīs ražotāji piedāvā iespēju uzstādīt aprīkojumu apledoja identifikēšanai, kā arī nodrošināt ieregulējamu režīmu trokšņa emisiju un mirgošanas ietekmes samazināšanai un ietekmes uz sīkspārņiem samazināšanai. Ziņojuma 7. nodaļā secināts, ka IVN procesā nav noteikta labākā tehnoloģiskā alternatīva, kura vienlaicīgi nodrošinātu visu vērtēto ietekmju optimālu līmeni, bet, ņemot vērā vērtētās ietekmes, noteikti nosacījumi, kuri ņemami vērā to izvēloties. Ņemot vērā, ka ne visas tirgū pieejamās VES ir vērtētas, un Ierosinātājai ir tiesības izvēlēties arī Ziņojumā neiekļautu jaunāku stacijas modeli, nodrošinot, ka tā radītās ietekmes nepārsniegs Ziņojumā novērtētās vides kvalitātes robežvērtības.
- 3.4.8. Ziņojumā norādīts, ka VES un infrastruktūras elementu izbūves vietas norādītas indikatīvi, atbilstoši projekta attīstības stadijai Ziņojuma iesniegšanas brīdī, un var tikt precizētas būvprojektēšanas gaitā. Tāpat arī izbūvējamo VES precīzi parametri būs zināmi pēc iepirkuma procesa noslēgšanās, līdz ar to Ierosinātājai jāņem vērā, ka atsevišķu ietekmju mazināšanai nepieciešamie nosacījumi būs jāprecizē veicot atkārtotus aprēķinus un/vai modelēšanu.
- 3.4.9. Atkarībā no izvēlētās VES vietu alternatīvas, būs īstenojams arī atbilstošs pievedceļu (Ziņojuma 3.4.2. nodaļa) un elektropārvades risinājums (Ziņojuma 3.4.3. nodaļa). No jauna izbūvējamo autoceļu kopgarums⁴² un atmežojamās platības abu VES izvietojuma alternatīvu gadījumā atšķirsies nebūtiski (Ziņojuma 3.3.1. tabula). VES montāžas laukumu un pievedceļu novietojums tiks precizēts būvprojektā, ievērojot DAP norādīto attiecībā uz hidroloģiskā režīma nodrošināšanu un ietekmi uz aizsargājamo biotopu platībām, kur tas būtiski (piemēram, VES novietojuma 1. grupa).
- 3.4.10. Ziņojumā vērtētas divas iespējamās transformatoru apakšstacijas būvniecības vietas alternatīvas. Abas paredzētas Talsu novada Valdgales pagastā. Viena pie esošas 110 kV elektrolīnijas, otra - esošas 330 kV elektrolīnijas. Atkarībā no izvēlētā risinājuma, atšķirsies arī pārvades risinājumi (shematiski parādīti Ziņojuma 3.4.5. attēlā. Elektroenerģijas nodošanai 330 kV līnijā nepieciešams izbūvēt arī sprieguma paaugstināšanas staciju/stacijas). Precīzo risinājumu paredzēts noteikt būvprojekta sagatavošanas stadijā, cita starpā ņemot vērā arī būvniecības izmaksas un potenciālos saražotās elektroenerģijas zudumus katram no risinājumiem. Neatkarīgi no izvēlētā risinājuma, kabeļlīnijas pēc iespējas plānots izvietot ceļu nodalījuma joslā.
- 3.4.11. Ziņojumā nav identificēti apstākļi, kas pilnībā nepieļautu kādas alternatīvas īstenošanas iespējas, ja tiek ievēroti radītās ietekmes samazināšanai paredzētie risinājumi.

⁴¹ Vestas Wind Systems, Nordex SE un Siemens Gamesa Renewable Energy. Visi modeļi uzsāk darbību pie vēja ātruma 3 m/s.

⁴² Aptuveni 17,7 km un 18,5 km attiecīgi A un B alternatīvai, pieņemot, ka izbūvē visas 33 VES.

4. **Izvērtētā dokumentācija:**

- 4.1. Ierosinātājas 2021. gada 13. septembra iesniegums "Paredzētās darbības iesniegums vēja elektrostaciju parka "SELP" izbūvei Talsu novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1721).
- 4.2. Biroja 2021. gada 11. oktobra lēmums Nr. 5-02/26 "par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".
- 4.3. Ierosinātājas 2022. gada 8. jūlija vēstule "Par izmaiņām iesniegumā" un precizēts paredzētās darbības iesniegums vēja elektrostaciju parka "SELP" izbūvei Talsu novadā (Biroja reģ. Nr. 5-01/1437).
- 4.4. Biroja 2022. gada 8. jūlija Lēmums Nr. 5-02-1/24/2022, ar kuru atcelts Biroja 2021. gada 11. oktobra lēmums Nr. 5-02/26 un piemērota IVN procedūra Ierosinātājas Paredzētajai darbībai.
- 4.5. Izstrādātājas 2023. gada 7. februāra vēstule "Par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu" ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/285).
- 4.6. Ierosinātājas 2023. gada 24. februāra iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmu" ar pieprasījumu programmas izstrādāšanai (Biroja reģ. Nr. 5-01/428).
- 4.7. Fiziskas personas 2023. gada 2. marta elektroniskā pasta vēstule "VĒJA PARKU BŪVniecība TALSU N." (Biroja reģ. Nr. 1-07/473).
- 4.8. Fiziskas personas 2023. gada 3. marta elektroniskā pasta vēstule "SIA "SELP" vēja parka ietekme uz vidi" (Biroja reģ. Nr. 1-07/494).
- 4.9. Satiksmes ministrijas 2023. gada 6. marta vēstule Nr. 15-01/635 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "SELP" izbūvei Talsu novadā" (Biroja reģ. Nr. 4-01/502).
- 4.10. Ierosinātājas 2023. gada 23. marta iesniegums "Par sabiedrības informēšanu" ar pielikumiem - Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) materiāliem, tostarp Sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolu (Biroja reģ. Nr. 5-01/664).
- 4.11. Biroja 2023. gada 29. marta Programma Nr. 5-03/3/2023.
- 4.12. Izstrādātājas 2023. gada 9. oktobra vēstule "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu", ar kuru iesniegts paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu (turpmāk – Ziņojuma apspriešana) (Biroja reģ. Nr. 5-01/2528).
- 4.13. Izstrādātājas 2023. gada 26. oktobra vēstule "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokolu" ar pielikumu – Ziņojuma apspriešanas sanāksmes protokolu (Biroja reģ. Nr. 5-01/2662).
- 4.14. Fiziskas personas 2023. gada 7. novembra iesniegums pret vēja parka "SELP" 2. grupas VES būvniecību, kuru parakstījuši 30 iedzīvotāji (Biroja reģ. Nr. 5-01/2732).
- 4.15. Fiziskas personas 2023. gada 7. novembra iesniegums pret vēja parka "SELP" 5. grupas VES būvniecību (Biroja reģ. Nr. 5-01/2747).
- 4.16. DAP 2023. gada 8. novembra vēstule Nr. 4.9/6993/2023-N "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2752).
- 4.17. Dienesta 2023. gada 9. novembra vēstule Nr. 2.4/AP/11984/2023 "Par priekšlikumu sniegšanu par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2763).
- 4.18. DAP 2023. gada 21. novembra elektroniskā pasta vēstule "VES parka "SELP" būvniecības Talsu novadā" (Biroja reģ. Nr. 1-07/2859).

- 4.19. Biroja 2023. gada 29. novembra vēstule Nr. 5-01/1453/2023 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, ar kuru Ierosinātājai un Izstrādātājai pārsūtīti Ziņojuma apspriešanas laikā Birojā saņemtie viedokļi.
- 4.20. Izstrādātājas 2024. gada 6. marta vēstule “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu atzinuma saņemšanai” un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā un Ziņojums (Biroja reģ. Nr. 5-01/756).
- 4.21. VA “Civilās aizsardzības aģentūra” Lidlauku standartu un drošības daļas 2024. gada 14. marta vēstule Nr. 01-8/477 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (Biroja reģ. Nr. 5-01/875).
- 4.22. AS “Augstsprieguma tīkls” 2024. gada 15. marta vēstule Nr. 2.5/2024/1185 “Par institūciju viedokļa sniegšanu par vēja parka būvniecības Talsu novada Ārlavas, Laidzes un Vandzenes pagastos IVN Ziņojumu (SELP SIA)” (Biroja reģ. Nr. 5-01/891).
- 4.23. VAS “Latvijas gaisa satiksme” 2024. gada 15. marta vēstule Nr. VI-AD/JPN-03/2024/201 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (Biroja reģ. Nr. 5-01/897).
- 4.24. Veselības inspekcijas 2024. gada 21. marta vēstule Nr. 2.4.6.-1./121 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” (Biroja reģ. Nr. 5-01/964).
- 4.25. Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs (turpmāk - LVRTC) 2024. gada 21. marta vēstule Nr. 07-06-09/2024/413 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (Biroja reģ. Nr. 5-01/969).
- 4.26. VAS “Elektroniskie sakari” 2024. gada 25. marta vēstule Nr. 2.1-1/219 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (Biroja reģ. Nr. 5-01/994).
- 4.27. Dienesta 2024. gada 3. aprīļa vēstule Nr. 2.3/AP/3838/2024 “Par priekšlikumu sniegšanu par IVN Ziņojumu VES parkam Talsu novada Ārlavas, Laidzes, Valdgales un Vandzenes pagastos” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1074).
- 4.28. NKMP 2024. gada 4. aprīļa vēstule Nr. 05-01/1996 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja elektrostaciju parkam “SELP”, Talsu novadā” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1989).
- 4.29. Talsu novada pašvaldības 2024. gada 9. aprīļa vēstule Nr. TNPCP/24/12-11/982/N “Par priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējumam” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1132).
- 4.30. DAP 2024. gada 12. aprīļa vēstule Nr. 4.9/2301/2024-N “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – DAP Vēstule Nr. 4.9/2301/2024-N) (Biroja reģ. Nr. 5-01/1177).
- 4.31. Biroja 2024. gada 22. aprīļa vēstule Nr. 5-01/570/2024 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”, ar kuru pieprasīta papildu informācija un skaidrojumi pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu un pārsūtīti Biroja saņemtie viedokļi par Ziņojumu.
- 4.32. Dienesta 2024. gada 23. aprīļa vēstule Nr. 2.3/AP/4663/2024 “Par iesnieguma pārsūtīšanu pēc piekritības”, ar kuru Birojam pārsūtīts Dienestā saņemtā Birojam adresētā VSIA “Latvijas Valsts ceļi” 2024. gada 6. aprīļa vēstule Nr. 4.4/6169 “PRIEKŠLIKUMI paredzētajai darbībai - vēja parka būvniecībai Talsu novada Ārlavas, Laidzes, Valdgales un Vandzenes pagastā (ietekmes uz vidi novērtējumam)” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1280).
- 4.33. Biroja 2024. gada 13. maija vēstule Nr. 5-01/643/2024 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu”, ar kuru Ierosinātājai un Izstrādātājai pārsūtīta Dienesta

2024. gada 23. aprīļa vēstule Nr. 2.3/AP/4663/2024 ar VSIA “Latvijas Valsts ceļi”
2024. gada 6. aprīļa vēstule Nr. 4.4/6169.

4.34. Izstrādātājas 2024. gada 14. maija vēstule “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu,
vēstule Nr. 5-01/570/2024” ar pielikumiem – papildinformāciju Ziņojumam (Biroja
reģ. Nr. 5-01/1492).

4.35. Biroja 2024. gada 27. maija vēstule Nr. 5-01/712/2024 “Par atzinuma izdošanas termiņa
pagarinājumu”.

**5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem
ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās
apspriešanas rezultātiem):**

**5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas
sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:**

5.1.1. Paredzētās darbības Sākotnējā apspriešana notika no 2023. gada 7. februāra līdz
2023. gada 3. martam. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto sanākumi tika
publicēts laikraksta “Talsu Vēstis” 2023. gada 7. februāra numurā un ievietots
tīmekļvietnēs – www.talsi.lv, www.environment.lv, un www.vpvp.gov.lv. Ar
sagatavotajiem materiāliem par Paredzēto darbību varēja iepazīties tīmekļvietnē
www.environment.lv un klātienē - Talsu novada pašvaldībā (adrese: Kareivju iela 7,
Talsi, Talsu novads), Talsu novada Laidzes pagasta pārvaldē (adrese: “Mežrozes”,
Laidze, Laidzes pagasts, Talsu novads), Talsu novada Valdemārpils pilsētas un
Ārlavas pagasta pārvaldē (adrese: Raiņa iela 16, Valdemārpils, Talsu novads), Talsu
novada Valdgales pagasta pārvaldē (adrese: “Pagastmāja”, Pūņas, Valdgales pagasts,
Talsu novads) un Talsu novada Vandzenes pagasta pārvaldē (adrese: “Pagastmāja”,
Vandzenes, Talsu novads), darba laikā. No Birojā iesniegtajiem Sākotnējās
apspriešanas materiāliem izriet, ka par Paredzēto darbību individuāli informēti gan
tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi iekļauti Izpētes
teritorijā, gan tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi
robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju.

5.1.2. Sākotnējās apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme neklātienēs formā saskaņā
ar likuma “Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums” 20. pantu. Tiešsaistes
Sākotnējās apspriešanas sanāksme notika attālināti 2023. gada 17. februārī
plkst. 18.00, rīkojot tiešsaistes videokonferenci platformā Zoom. Sanāksmē bija
iespējams piedalīties, izmantojot tīmekļvietnē www.environment.lv publicēto saiti.
Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas materiāliem Sākotnējās apspriešanas tiešsaistes
sanāksmē kopumā piedalījās 19 dalībnieki. Sanāksmes dalībnieki tika iepazīstināti ar
Sākotnējās apspriešanas procedūru un prezentāciju par Paredzēto darbību.
Dalībniekiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus. Iedzīvotāji galvenokārt
interesējās par plānoto VES attālumiem no konkrētām tiem piederošām dzīvojamām
mājām vai īpašumiem, kā arī par plānotā VES parka teritorijas izvēli. Tika izteikts
viedoklis, ka iedzīvotāji nevēlas, lai tiem piederošie īpašumi tiktu ietverti teritorijās,
kurās tiek izskatīta potenciālā VES būvniecība vai lokālplānojumu izstrāde.
Sākotnējās apspriešanas tiešsaistes sanāksmes videoprezentācijas par Paredzēto
darbību ieraksts tika publicēts Ierosinātājās tīmekļvietnē 2023. gada 20. februārī un
bija pieejams līdz Programmas Nr. 5-03/3/2023 brīdim. Sākotnējās apspriešanas
laikā jautājumus par Paredzēto darbību un ar to saistīto informāciju varēja iesūtīt
elektroniski uz e-pasta adresi selp@environment.lv. Saskaņā ar Sākotnējās
apspriešanas materiāliem uz minēto elektroniskā pasta adresi tika saņemti vairāki
jautājumi, kas bija saistīti ar konkrētiem plānoto VES parametriem (augstums,
jauda), VES radītajām ietekmēm – troksnis, vibrācija, plānoto VES attālumu līdz

konkrētai dzīvojamai mājai, kā arī ar jautājumiem par Paredzētās darbības ietekmi uz īpašumu vērtību un iespējamām kompensācijām. Tāpat interesējošos jautājumus varēja sūtīt Birojam (adrese: Rūpniecības ielā 23, Rīga, LV-1045; elektroniski pasta adrese: pasts@vpvb.gov.lv).

- 5.1.3. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojā kopumā tika saņemti 2 fizisku personu un Satiksmes ministrijas viedokļi par Paredzēto darbību. Fiziskās personas savos viedokļos galvenokārt izteica iebildumus pret VES būvniecības ieceri konkrētos nekustamajos īpašumos, jo tie atrodas samērā tuvu dzīvojamām mājām, kā arī izteica bažas par Paredzētās darbības ietekmi uz cilvēku veselību. Savukārt Satiksmes ministrija savā vēstulē norādīja, ka viedoklis sagatavots sadarbībā ar VAS “Latvijas gaisa satiksme” (turpmāk - LGS), kura, veicot sākotnējo novērtējumu plānotā vēja parka ietekmei uz LGS aeronavigācijas iekārtām, konstatējusi, ka Ierosinātajai, jāveic detalizēts Paredzētās darbības ietekmes novērtējums uz aeronavigācijas iekārtām. Sākotnējās apspriešanas laikā Birojā saņemtie iesniegumi ņemti vērā arī formulējot šīs Biroja programmas prasības, un nosūtīti Ierosinātajai, kurai tajos ietvertie argumenti jāņem vērā un jāvērtē, sagatavojot Ziņojumu.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes un apspriešanas stadijā:

- 5.2.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma apspriešana norisinājās no 2023. gada 9. oktobra līdz 2023. gada 9. novembrim. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta “Talsu Novada Ziņas” 2023. gada oktobra izdevumā, kā arī ievietots Talsu novada pašvaldības tīmekļvietnē www.talsi.lv, Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv un ziņojuma Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un klātienē – Talsu novada pašvaldībā (adrese: Kareivju iela 7, Talsi, Talsu novads), Talsu novada Laidzes pagasta pārvaldē (adrese: “Mežrozes”, Laidze, Laidzes pagasts, Talsu novads), Talsu novada Valdgales pagasta pārvaldē (adrese: “Pagastmāja”, Pūņas, Valdgales pagasts, Talsu novads) un Talsu novada Vandzenes pagasta pārvaldē (adrese: “Pagastmāja”, Vandzenes, Talsu novads), darba laikā.
- 5.2.2. Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumu Ziņojuma sabiedriskā apspriešanas sanāksme norisinājās neklātienē formā (attālināti) 2023. gada 19. oktobrī plkst. 17.30. Zoom platformā. Saite uz virtuālo sanāksmes telpu, kā arī pievienošanās instrukcija tika publicēta Izstrādātājas tīmekļvietnes www.environment.lv sadaļā “Aktualitātes”. Saskaņā ar sanāksmes protokolu, sanāksmē piedalījās 24 dalībnieki, bet sanāksmes ieraksts, kurš pēc sanāksmes bija pieejams Izstrādātājas mājaslapā, vietnē <https://www.youtube.com/watch?v=bV2ZktCNIPA&t=4s> ticis skatīts 189 reizes. Sanāksmes laikā tika sniegta informācija par IVN procedūru, Paredzēto darbību, plānoto VES izvietojumu un sagatavoto Ziņojumu, kā arī bija iespēja uzdot jautājumus un saņemt uz tiem atbildes. Ziņojuma apspriešanas sanāksmes laikā galvenokārt tika jautāts par plānoto vēja staciju alternatīvām, VES radīto troksni, tostarp zemfrekvences, kā arī par ietekmi uz ainavu un iespējām attiekties no kādas no plānoto VES grupu realizācijas. Ziņojuma apspriešanas materiāli pievienoti Ziņojuma 15. pielikumā. Sabiedrība interesējošos jautājumus par Paredzēto darbību varēja sūtīt uz e-pastu selp@environment.lv līdz 2023. gada 26. oktobrim, kā arī līdz 2023. gada 9. jūnijam visi interesenti tika aicināti aizpildīt aptaujas anketu, kas bija pieejama Izstrādātājas mājaslapā www.environment.lv, sadaļā “Aktualitātes”. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Ziņojumu Birojā varēja iesniegt līdz 2023. gada 9. novembrim, sūtot tos uz Biroja adresi: Rūpniecības ielā 23, Rīga,

LV - 1045 vai elektroniski uz e-pasta adresi : pasts@vpvb.gov.lv . Šajā periodā Birojā tika saņemti 2 fizisku personu iesniegumi, vienu no tiem bija parakstījuši 30 iedzīvotāji. Iesniegumos bija pausts viedoklis pret 2. un 5. VES grupas būvniecību. Birojā tika saņemti arī Dienesta un DAP viedokļi un priekšlikumi par Ziņojumu, kuros attiecīgi lūgts papildināt Ziņojumu ar obligāti veicamiem ietekmi mazinošiem pasākumiem, kas apskatīti ziņojumā, kā arī ar informāciju par atmežojamajām platībām saistībā ar nepieciešamās infrastruktūras izbūvi un ietekmi mazinošiem pasākumiem uz ornitofaunu. DAP arī sniedza informāciju par tās eksperta iegūtajiem datiem par teritorijā sastopamajām dabas vērtībām pēc teritorijas izlases veida apsekojuma.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2024. gada 6. martā. Paziņojums par Ziņojumu iesniegšanu Birojā tika ievietots Talsu novada pašvaldības tīmekļvietnē www.talsi.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma un Ierosinātajai un Izstrādātajai nosūtīja:
 - 5.3.2.1. VA “Civilās aizsardzības aģentūra” Lidlauku standartu un drošības daļas 2024. gada 14. marta vēstuli un LVRTC 2024. gada 21. marta vēstule Nr. 07-06-09/2024/413, kurās netika izvirzīti iebildumi vai priekšlikumi Ziņojuma pilnveidošanai.
 - 5.3.2.2. AS “Augstsprieguma tīkls” 2024. gada 15. marta vēstuli, kurā tā izvirzīja nosacījumus minimālajam attālumam no projektējamo VES masta līdz 330/110kV gaisvadu elektrolīnijas LNr.527/263 malējiem vadiem. Proti, attālumam jābūt vismaz tik lielam cik VES augstums (ieskaitot rotora spārnū garumu) plus 10 m.
 - 5.3.2.3. LGS 2024. gada 15. marta vēstuli, kurā norādīts, ka tai nav iebildumu pret ziņojumā norādīto informāciju un tā neiebilst pret turpmāko projekta virzību, ja tiek izpildīti visi nosacījumi kas norādīti LGS 2023. gada 23. marta vēstulē Nr. 03/171 (Ziņojuma 13. pielikums). LGS arī informēja, ka iespējamā ietekme uz LGS multilaterācijas (MLAT) sistēmas staciju “Lībagi” (W19_LIBA) būs jānovērtē kumulatīvi, ņemot vērā arī pārējo apkārtnē plānoto VES parku iespējamo ietekmi. Kā arī norādīja uz neprecizitāti Ziņojuma 4.14.1. tabulā.
 - 5.3.2.4. Veselības inspekcijas 2024. gada 21. marta vēstuli Nr. 2.4.6.-1./121, kurā norādīts, ka VES modeļus nepieciešams izvēlēties atbilstoši Pasaules veselības organizācijas rekomendētajām trokšņa robežvērtībām. Veselības inspekcija arī norādīja, ka jāveic praktiskos trokšņa mērījumus pie tuvākajām viensētām pēc vēja parka nodošanas ekspluatācijā. Konstatējot pārsniegumus, jāparedz prettrokšņa pasākumi. Kā arī rekomendēja veikt potenciāli ietekmēto viensētu apsekojumus, lai novērtētu VES darbības programmēšanas rezultātus mirgošanas ietekmes novēršanai. Konstatējot mirgošanas traucējumus, jāveic atkārtota VES programmēšana, lai ievērotu pieļaujamās robežvērtības.
 - 5.3.2.5. VAS “Elektroniskie sakari” 2024. gada 25. marta vēstuli, kurā tā vērta uzmanību uz Ziņojumā sniegto novērtējumu Paredzētās darbības iespējamai ietekmei uz televīzijas uztveršanu vēja parka apkārtnē, publiskajiem mobilajiem sakariem un lūdza Ziņojumu papildināt ar viennozīmīgiem secinājumiem minēto ietekmju aspektos.

- 5.3.2.6. Dienesta 2024. gada 3. aprīļa vēstule Nr. 2.3/AP/3838/2024, kurā lūgts novērtēt plānoto autoceļu piemērotību būvmateriālu un VES komplektējošo daļu transportēšanai. Vērsta uzmanība uz esošo situāciju, kad vairākas no plānotajām VES atrodas tuvāk kā 800 m no dzīvojamām mājām, norādot, ka tādejādi konkrēto VES būvniecība esošajā situācijā nav pieļaujama. Norādīts, ka par noraktās liekās augsnes un derīgo izrakteņu izvešanu no būvobjektiem ir jāsaņem dabas resursu lietošanas atļauja un jānomaksā dabas resursu nodoklis Dienestā. Norādīts, ka jārealizē Ziņojumā paredzētie ietekmi mazinošie pasākumi.
- 5.3.2.7. NKMP 2024. gada 4. aprīļa vēstule Nr. 05-01/1996, kurā norādīts, ka Ziņojumā pievērsta īpaša uzmanība kultūrvēsturiskajam mantojumam un tā saglabāšanai. Kopumā sniegts pozitīvs atzinums par IVN ziņojumu. Tomēr lūgts redakcionāli precizēt Ziņojumā minēto valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vērtību grupas atbilstoši jaunajai valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta redakcijai.
- 5.3.2.8. Talsu novada pašvaldības 2024. gada 9. aprīļa vēstuli, kurā norādīts, ka nepieciešams novērst VES būvniecību limitējošos faktoros (Ziņojuma 6.1.1. un 6.1.2. attēls) vai jāizskata VES izvietojuma izmaiņas, vai pilnīga atteikšanās no to būvniecības. Vēja paraka būvniecībai jāatbilst Teritorijas plānojumam. Jānovērš pārsniegtos trokšņu un mirgošanas efekta radītos rādītājus dzīvojamās apbūves teritorijās.
- 5.3.2.9. DAP Vēstuli Nr. 4.9/2301/2024-N, kurā norādīts, ka DAP pievienojas Ziņojuma autoru rekomendācijai atteikties no 4. un 5. grupas VES izbūves un 1.5.A un 1.5.B VES montāžas laukumu un pievedceļu izvietojuma ES nozīmes biotopu platībās. DAP akceptēja Paredzētās darbības veikšanu, ja realizē ietekmi mazinošos pasākumus, kas norādīti Ziņojuma 6.1.3. tabulā kā obligātie nosacījumi attiecībā uz sugu un biotopu negatīvo ietekmju mazināšanu. Papildus DAP norādīja, ka nepieciešams atteikties arī no 4. grupas VES būvniecības. Jānodrošina ornitofaunas monitorings gan pirms vēja parka būvniecības procesa uzsākšanas, gan tā būvniecības laikā, gan arī vēja parka ekspluatācijas laikā, kā arī citi Ziņojuma 8. nodaļa paredzētie monitoringa pasākumi. DAP norādīja, ja paredzamas nozīmīgas izmaiņas vērtēto VES vai ar to saistīto infrastruktūras objektu novietojumā, jāveic atkārtotu izvērtējumu par izmainīto Paredzētās darbības īstenošanas vietu iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un aizsargājamo biotopu platībām.
- 5.3.2.10. LVC 2024. gada 6. aprīļa vēstuli Nr. 4.4/6169, kurā izvirzīti priekšlikumi VES parka būvniecībai saistībā ar LVC valdījumā esošo ceļu izmantošanu un iespēju tiem pieslēgties. LVC arī norādīja, ka nepiekrīt valsts autoceļu zemes nodalījuma joslu izmantošanai inženierkomunikāciju izvietojumam, to izvietojumu pieļaujams veikt ārpus valsts autoceļu zemes nodalījuma joslām.
- 5.3.3. Izskatījis Ziņojumu un institūciju sniegtos viedokļus par Ziņojumu, Birojs nosūtīja Ierosinātajai un Izstrādātajai 2024. gada 22. aprīļa vēstuli Nr. 5-01/570/2024. Vēstulē pieprasīja papildu informāciju un skaidrojumus, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu.
- 5.3.4. Ziņojuma papildinājumi – Ziņojuma 17. un 18. pielikums - Birojā iesniegti 2024. gada 14. maijā. un ir neatņemama Ziņojuma sastāvdaļa. Ziņojuma 17. pielikumā sniegts pārskats par institūciju paustajiem viedokļiem un norādēm uz nepieciešamo papildu informāciju Ziņojumā, kas Birojā iesniegta 2024. gada 6. martā. Ziņojuma 18. pielikumā iekļauti Ziņojuma precizējumi. Minētie Ziņojuma pielikumi uzskatāmi par Ziņojuma aktuālo redakciju un ir neatņemama Ziņojuma sastāvdaļa.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Novērtējuma likuma 24. pants noteic: *Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi. Paredzētā darbība pieļaujama tikai nodrošinot Ziņojumā novērtēto vai labāku vides sniegumu.*
- 6.2. Padomes regulas (ES) 2022/2577, ar ko nosaka satvaru atjaunīgās enerģijas apguves paātrināšanai (turpmāk – Regula 2022/2577), astotā daļa noteic: *Viens no pagaidu pasākumiem ir ieviest vienkāršu prezumpciju, ka relevanto Savienības vides tiesību aktu izpratnē atjaunīgās enerģijas projekti ir sevišķi svarīgi sabiedrības interesēs un kalpo sabiedrības veselībai un drošībai, izņemot gadījumus, kad ir skaidri pierādījumi, ka minētajiem projektiem ir būtiska negatīva ietekme uz vidi, ko nevar ierobežot vai kompensēt. [...].*
- 6.3. Ziņojumā vērtēti lielas jaudas (ne mazākas par 6,6 MW) jaunākās paaudzes VES modeļi, kas atbilst starptautiskajā standartā definētajai III un S klasei un ir piemēroti uzstādīšanai teritorijās ar zemu un vidēju vēja ātrumu. IVN ietvaros veikts novērtējumu potenciālām VES būvniecības vietām, lai izvēlētos ne vairāk par 33 novietojuma pozīcijām, kas Ziņojuma sagatavošanas laikā samazināts līdz 24⁴³. Ņemot vērā VES straujo attīstību, netiek izslēgta iespēja, ka varētu tikt uzstādītas arī jaunākas paaudzes VES nekā Ziņojumā novērtētās, bet ar līdzvērtīgiem vai labākiem raksturlielumiem. Ziņojumā vērtētais maksimālais VES kopējais augstums ir 261 m. Ziņojumā noteikti galvenie ar Paredzētās darbības realizāciju saistītie aspekti, no kuriem izriet būtiska negatīva ietekme uz cilvēku un vidi.
- 6.4. No ietekmes uz vidi viedokļa VES būvniecībai un ekspluatācijai ir salīdzinoši zems radītās ietekmes slogs pēc tādiem kritērijiem kā gaisa piesārņojums, emisijas augsnē un ūdenī, atkritumu rašanās, dabas resursu izmantošana. Tomēr, pirmkārt, jāņem vērā, ka VES uzstādīšana ir būvniecības process, kas rada ar būvniecību saistītas ietekmes (tostarp traucējumus un pārmaiņas, lauksaimniecībā izmantojamu un mežu platību samazināšanos). Turklāt VES kļūst par jaunu, redzamu objektu un tādejādi šīs būves izmaina ainavu. Otrkārt, VES ir raksturīgas ietekmes iekārtu ekspluatācijas laikā. Būtiskākās no tām ir troksnis (arī zemfrekvences), vizuālais gaismas efekts jeb mirgošanas ietekme, ietekme uz dabas vērtībām, ornitofaunu un sīkspārņiem (galvenokārt dabisko dzīvotņu zudums un sadursmju risks). Katrs no ietekmju veidiem būvniecības un ekspluatācijas fāzē, ja pienācīgi netiktu pārvaldīts, varētu atstāt negatīvu iespaidu uz cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīlēm, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu.
- 6.5. Novērtējuma likuma 1. pielikuma 26.¹ punkts un šā likuma 2. pielikuma 3. punkta 8. apakšpunkts paredz, ka, sasniedzot noteiktu apjomu, VES būvniecība ir jāpakļauj sagaidāmo ietekmju novērtējumam ar mērķi izstrādāt priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai, vai aizliegt šādas darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos (Novērtējuma likuma 1. panta 2. punkts). Šāds ietekmju novērtējums, lai nodrošinātu izsvērtu informāciju gala lēmuma pieņēmējiem, ir veikts arī Paredzētajai darbībai.

⁴³ Ziņojuma izvērtēšanas un atzinuma gatavošanas laikā Ierosinātāja pieņēmusi lēmumu neizbūvēt 4. un 5. grupas VES nevienā no vērtētajām VES novietojuma alternatīvām, kā arī 1. grupas 1.5. VES (skat. arī šī atzinuma 3.4.5. apakšpunktu).

- 6.6. IVN ietvaros ir apzināti galvenie ar Izpētes teritoriju un Paredzētās darbības ietekmi saistītie faktori, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā – ņemot vērā Paredzētās darbības raksturu, apjomus un sagaidāmās pārmaiņas, līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, ģeoloģiskos, hidroģeoloģiskos apstākļus, apdzīvotas vietas un iedzīvotāju blīvumu, aizsargājamas dabas, kultūrvēsturiskās un ainaviskās vērtības, apkārtnes teritorijas raksturojumu iespējamās ietekmes zonā, piesārņojuma un traucējumu veidus u.c. IVN ietvaros Izstrādātāja ir vērtējusi ietekmes, kas izriet gan no VES un ar tām saistīto objektu būvniecības, gan no VES ekspluatācijas un risinājumiem to dzīves cikla noslēgumā.
- 6.7. Paredzētās darbības īstenošana paredzēta, ievērojot normatīvo aktu saistošās prasības, tādēļ Birojam atkārtoti uz tām norādīt (un tās iekļaut savos nosacījumos) nav nepieciešams. Paredzētā darbība realizējama tikai atbilstoši Ziņojumā vērtētajiem nosacījumiem, nepārsniedzot noteiktos un/ vai aprēķinātos robežlielumus un mērķlielumus, kā arī īstenojot ietekmes novēršanas vai mazināšanas pasākumus, kādus Ierosinātāja Ziņojumā apņēmusies nodrošināt.
- 6.8. Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojam ir tiesības noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā. Izvērtējis Ziņojumu un saistīto IVN dokumentāciju, tajā skaitā sabiedriskās apspriešanas ietvaros paustos sabiedrības, valsts un pašvaldību institūciju un juridisko personu atsauksmes par Ziņojumu un tajā ietvertu novērtējumu, Birojs secina, ka kopumā būtiski iebildumi pret Paredzēto darbību un tās ietekmes novērtējumu nav izteikti. Tomēr Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā sabiedrības pārstāvji izteikuši bažas par sagaidāmajām pārmaiņām vidē (piemēram, sagaidāmajām trokšņa izmaiņām, mirgošanas ietekmi un ainavu), un ietekmi uz veselību, dabas vērtībām un īpašumiem, kā arī pauduši viedokli pret konkrētu VES grupu (2. un 5. grupas VES) būvniecību.
- 6.9. Ņemot vērā, ka izbūvējamo VES skaits, precīzs novietojums un uzstādāmais modelis tiks noteikts būvprojekta izstrādes stadijā, izmaiņas risinājumos, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, izvērtējamās, veicot un būvprojektam pievienojot atkārtotu saistīto vides aspektu novērtējumu, kas apliecina atbilstību ārējo normatīvo aktu prasībām un Biroja atzinumā izvirzītajiem papildus nosacījumiem. Pamatojoties uz būvprojektam pievienotajiem dokumentiem, Dienests veic šādu izmaiņu būtiskuma novērtējumu un saskaņo izmaiņas būvprojekta risinājumos, ja šīs izmaiņas būtiski neietekmē izvērtējuma rezultātu, vai piemēro ietekmes sākotnējo izvērtējumu saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.**
- 6.10. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:**
- 6.10.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.
 - 6.10.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.
 - 6.10.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.
 - 6.10.4. Drošība un vides risku pārvaldība.
 - 6.10.5. Troksnis un vibrācijas.
 - 6.10.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.
 - 6.10.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām un gaisa satiksmi.
 - 6.10.8. Ietekme uz dabas vērtībām.

6.11. Saistībā ar Paredzēto darbību realizāciju aspektiem, no kuriem varētu izrietēt būtiska negatīva ietekme uz vidi, Birojs secina:

6.11.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.

- 6.11.1.1. Vēja parku būvniecības gadījumā viens no nozīmīgiem vērtējamiem aspektiem ir iespējamās vietas izvēle, jo nosacījumi VES plānošanai un būvniecībai ir vispārēji regulēti ar ārējo normatīvo aktu – Noteikumiem Nr. 240. Noteikumu Nr. 240 2.25. punkts noteic, ka vēja parks ir *vienotā sistēmā saslēgtu piecu vai vairāk vēja elektrostaciju grupa, kurā atsevišķas vēja elektrostacijas ir izvietotas ne tālāk kā 2 km attālumā cita no citas*. Savukārt Noteikumu Nr. 240 161.–163. punkts ar apakšpunktiem paredz ierobežojumus gan atsevišķu VES, gan vēja parku būvniecībai (minimālie pieļaujamie attālumi līdz noteiktiem objektiem un teritorijām, atbilstība teritorijas plānojumam). Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunkts noteic minimālo pieļaujamo attālumu no VES, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, līdz dzīvojamai un publiskajai apbūvei – *attālums no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām ir vismaz 800 m*. Ievērojot minēto, ar ārējo normatīvo aktu ir sašaurinātas teritorijas, kur VES ar tai nepieciešamo infrastruktūru būvniecība var būt iespējama. Paredzētās darbības IVN ietvaros viens no vērtējamiem aspektiem ir iespējamie limitējošie vai ierobežojošie faktori, kas izriet no vietas izvēles.
- 6.11.1.2. Iespējamie ar VES izvietojumu saistītie apgrūtinājumi raksturoti Ziņojuma 2.2. nodaļā, kā arī attiecīgajās 4. nodaļas apakšnodaļās (dabas vērtības, ainava, kultūrvēsturiskās vērtības u.c.). Aizsargjoslu izvietojums Izpētes un vēja parka teritorijā parādīts Ziņojuma 2.2.1. attēlā.
- 6.11.1.3. Vērtējot Izpētes teritoriju un tās iespējamo piemērotību Paredzētās darbības realizācijai, konstatējams, ka Darbības vieta neatrodas blīvi apdzīvotā vietā. Apkārtnes raksturojums pievienots Ziņojuma 2.1. nodaļā, grafiskais objektu izvietojums - Ziņojuma 2.1.1. attēlā. Detalizēta informācija (skat. arī šī atzinuma 3.2.4. apakšpunktu) par dzīvojamo māju attālumiem līdz plānotajām VES pievienota Ziņojuma 3.1. nodaļā (VES izvietojuma alternatīvas) un 3. pielikumā, arī elektroniskajā E.2. pielikumā “Zemas frekvences trokšņa aprēķina rezultāti”.
- 6.11.1.4. Atbilstoši Ziņojuma 3.1.2. tabulā norādītajam astoņas dzīvojamās mājas atrodas tādā attālumā no VES, kas nepārsniedz 800 m. Atkarībā no izvietojuma alternatīvas, nosacījumam par minimālo attālumu neatbilstošās VES ir 3.1., 3.2., 4.2., 4.6., 4.7., 5.4., 5.8., 6.1. un 6.5. visu alternatīvu gadījumā (Ziņojuma 3.1.2. tabula). Ņemot vērā, ka Ierosinātāja ir atteikusies no 4. un 5. grupas VES izbūves, Noteikumu Nr. 240 prasībām neatbilst plānoto VES un dzīvojamo māju “Jaunais krogs” (zemes vienības kadastra apzīmējums 88370070008), “Jaunjunkuri” (zemes vienības kadastra apzīmējums 88920080055), “Mazsarāji” (zemes vienības kadastra apzīmējums 88680030013) un “Sproģi” (zemes vienības kadastra apzīmējums 88920080035) savstarpējais novietojums.
- 6.11.1.5. Atbilstoši Ziņojuma 3.1. nodaļā norādītajam, apsekojot teritoriju dabā, Ziņojumā konstatēts, ka dzīvojamās ēkas īpašumos “Jaunais krogs”, “Jaunjunkuri” un “Mazsarāji” nav saglabājušās un tikai īpašumā “Sproģi” esošās dzīvojamās mājas šobrīd tiek ekspluatētas atbilstoši dzīvojamās mājas funkcijai.
- 6.11.1.6. Attiecīgi secināms, ka Paredzētā darbība ar visu plānoto VES izbūvi (izņemot 4. un 5. grupas VES) īstenojama, ja par ēkām, kuras jau šobrīd dabā neeksistē (“Jaunais krogs”, “Jaunjunkuri” un “Mazsarāji”) normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā tiek saņemti attiecīgās būvvaldes akti par dzīvojamo māju neesamību dabā,

dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā. Ierosinātāja neizslēdz arī iespēju, ka neatbilstošajā attālumā esošās un šobrīd ekspluatējamās dzīvojamās ēkas (“Sproģi”) tiek atpirktas un turpmāk netiek izmantotas dzīvojamai funkcijai, šādas izmaiņas atbilstoši reģistrējot zemesgrāmatā.

- 6.11.1.7. Ņemot vērā, ka VES novietojuma pozīcijas var tikt precizētas (mainītas novērtējuma un izpētes areāla robežās) būvprojekta sagatavošanas stadijā, Birojs vērš uzmanību, ka atbilstoši Ziņojuma 3. pielikumā noteiktajiem attālumiem no VES līdz dzīvojamām mājām “Bētas” ir 817 m, “Kalnlāči” – 814 m, “Petrišķi” - 804 m, “Saulvadi” - 816 m un “Upeskalni” - 820 m. Konstatētie attālumi ir tuvi Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunktā noteiktajam minimālajam attālumam no tuvākās VES līdz dzīvojamām un publiskām ēkām. Birojs norāda, ka atbilstības novērtēšanas nolūkā, pirms VES novietojuma vietas noteikšanas veicama precīza uzmērīšana. Birojs ieskatā precīza uzmērīšana būtu veicama arī nosakot VES novietojuma pozīcijas līdz dzīvojamām mājām, kuru attālumi atbilstoši Ziņojuma 3. pielikuma norādēm ir robežās no 820 – 900 m⁴⁴ (skat. arī šī atzinuma 3.2.4. punktu). Līdz ar to par VES izbūves iespējām vai novietojuma pozīciju precizēšanu lemjams atbilstoši uzmērīšanas gaitā noteiktajiem attālumiem.
- 6.11.1.8. Birojam, izsverot Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektajā daļā noteikto, nav pamata secināt, ka IVN turpināšanai un pabeigšanai ir šķēršļi, jo nav saskatāms, ka Paredzētā darbība būtu pilnībā aizliegta ar normatīviem aktiem, jo Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunkta nosacījums aprobežo daļēju Paredzētās darbības īstenošanu. Paredzot VES izvietojumu atbilstoši Ziņojumā vērtētajam un ņemot vērā Ziņojumā norādīto par atteikšanos no 4. un 5. grupas VES būvniecības, uz šī atzinuma sagatavošanas brīdi tiek nodrošināta Paredzētās darbības atbilstība Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunkta nosacījumam attiecībā uz visām pārējām VES, izņemot VES 3.1., 3.2., 6.1. un 6.5. visu alternatīvu gadījumā.
- 6.11.1.9. Noteikumu Nr. 240 7.5. nodaļa “Apbūves atbilstība zemes vienības robežām” 133.¹ punkts nosaka, - ja būve iecerēta kā pārkare, būves īpašniekam jāsaņem visu to zemes īpašnieku rakstveida saskaņojums, uz kuru īpašumiem vai virs kuru īpašumiem būvi iecerēts izvietot. Lai gan Ziņojumā nav identificēta plānoto VES spārnu pārkare blakus esošos īpašumos, tomēr šāds Paredzētās darbības iespējams ierobežojums netieši konstatējams (piemēram, VES 1.3., 2.4. A novietojuma alternatīvā vai VES 1.4. un 1.5.B, 2.5. B novietojuma alternatīvā u.c.), vērtējot plānoto VES būvniecības vietu un zemes īpašumu robežu savstarpējo novietojumu Ziņojuma 3.1.2.–3.1.7. attēlos.
- 6.11.1.10. Birojs vērš uzmanību, ka Noteikumu Nr. 240 163¹ punkts noteic, ka arī gadījumos, ja esošo VES un vēja parku tuvumā tiek plānota jauna dzīvojamā vai publiskā apbūve, ievērojams vismaz noteiktais 800 m ierobežojums attiecībā uz minimālo attālumu. Ņemot vērā minēto, ja tiks īstenota Paredzētā darbība, 800 m attālumā no plānotajām VES būs aprobežota jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošana. Būtiska interešu sadursme un iespējamās konfliktsituācijas saistībā ar Noteikumu Nr. 240 163¹ punkta nosacījumu attiecībā uz jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošanu IVN gaitā nav identificētas.
- 6.11.1.11. Noteikumu Nr. 240 163.3. apakšpunkts noteic, - *lai aizsargātu putnu sugas vai dabas vērtības no vēja elektrostaciju un vēja parku ietekmes, nosacījumus un minimālo pieļaujamo attālumu vēja elektrostaciju izvietošanai nosaka atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējumam.* Vērtējumu par Paredzētās darbības iespējamo

⁴⁴ Papildus jau šajā atzinuma apakšpunktā minētajām un atbilstoši Ziņojuma 3. pielikumā norādītajām arī mājas “Avoti”, “Kalnmalas”, “Krieviņi”, “Krievkalni”, “Lapsas” un “Zoškrogs”.

ietekmi uz putnu sugām un dabas vērtībām snieguši sertificēti dabas eksperti⁴⁵. Detalizētāks Paredzētās darbības ietekmes izvērtējums uz bioloģisko daudzveidību, tostarp aizsargājamām putnu sugām un citām dabas vērtībām, kā arī nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem sniegti šī atzinuma 6.11.8. apakšpunktā.

- 6.11.1.12. Noteikumu Nr. 240 163.4. apakšpunkts noteic, ka valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vizuālās uztveramības zonā izvērtē VES un vēja parku ietekmi uz ainavu, ņemot vērā konkrēto situāciju un kultūras pieminekļa specifiku. Vērtējums par Paredzēto darbību un tās ietekmi šajā aspektā sniegts Ziņojuma 4.7. un 4.8. nodaļā. Izvērtējis Ziņojumā sniegto vērtējumu un NKMP viedokli, Birojs secina, ka Paredzētās darbības risinājumi nodrošina atbilstību Noteikumu Nr. 240 163.4. apakšpunkta nosacījumam. Vienlaikus detalizēts ietekmes izvērtējums uz ainavu un kultūras mantojumu un nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem šajā aspektā sniegti šī atzinuma 6.11.3. apakšpunktā.
- 6.11.1.13. Ziņojumā vērtēta Paredzētās darbības atbilstība Teritorijas plānojumam (Ziņojuma 2.2. nodaļa). Ņemot vērā, ka IVN gaitā ir stājušies spēkā lokālpilānojumi (Lokālpilānojums Valdgaies pagastam un Lokālpilānojums Vandzenes, Ārlavas un Laidzes pagastam) Teritorijas plānojuma grozīšanai, lai nodrošinātu iespēju VES izbūvei Paredzētās darbības teritorijā (skat. šī atzinuma 3.2.7. apakšpunktu), secināms, ka Paredzētā darbība atbilst teritorijas plānojumam.
- 6.11.1.14. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar būvniecību saistītajiem ietekmes aspektiem un ietekmi uz īpašumiem, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu noteikt nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) **Paredzētā darbība ir īstenojama, kopumā izbūvējot ne vairāk kā 24 VES, realizējot kādu no Ziņojumā vērtētajām VES novietojuma alternatīvām (A vai B alternatīva). Nav pieļaujama sākotnēji plānoto 4. un 5. grupas VES un VES 1.5.A (A un B alternatīva) un 1.5.B (B alternatīva) izbūve.**
 - b) **Nav pieļaujama A alternatīvas VES 3.1., 3.2., 6.1., 6.5. būvniecība, izņemot gadījumu, ja par īpašumos “Jaunais krogs” (zemes vienības kadastra apzīmējums 88370070008), “Jaunjunkuri” (zemes vienības kadastra apzīmējums 88920080055), “Mazsarāji” (zemes vienības kadastra apzīmējums 88680030013), “Sproģi” (zemes vienības kadastra apzīmējums 88920080035) reģistrētajām ēkām tiek normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā saņemti attiecīgās būvvaldes akti par dzīvojamo māju neesamību dabā, kā arī dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā.**
 - c) **Nav pieļaujama B alternatīvas VES 3.1., 3.2., 6.1., 6.5.A un 6.5.B. būvniecība, izņemot gadījumu, ja par īpašumos “Jaunais krogs” (zemes vienības kadastra apzīmējums 88370070008), “Jaunjunkuri” (zemes vienības kadastra apzīmējums 88920080055), “Mazsarāji” (zemes vienības kadastra apzīmējums 88680030013), “Sproģi” (zemes vienības kadastra apzīmējums 88920080035) reģistrētajām ēkām tiek normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā saņemti attiecīgās būvvaldes akti par dzīvojamo māju neesamību dabā, kā arī dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā.**
 - d) **Izstrādājot būvprojektu, to VES būvniecībai, kuru attālums līdz dzīvojamām mājām atbilstoši Ziņojuma 3. pielikumā norādītajam ir mazāks par 900 m, jānodrošina precīza uzmērīšana no plānotajām VES**

⁴⁵ Skat. šī atzinuma 3.2.17. apakšpunktu.

līdz tuvākajai dzīvojamajai apbūvei. Ja tiek konstatēts, ka kāds no uzmērītajiem attālumiem ir mazāks nekā Noteikumu Nr. 240 163.2. apakšpunktā noteiktā prasība par VES minimālo attālumu līdz dzīvojamām un publiskām ēkām, attiecīgo VES būvniecība nav pieļaujama.

- e) Pēc izbūvējamo VES novietojuma pozīciju precizēšanas un VES modeļa izvēles novērtējams, vai nepieciešama rīcība atbilstoši Noteikumu Nr. 240 133.¹ punktā noteiktajam. VES, kuri rada spārnu pārkāres situācijas, izbūve iespējama tikai pēc nepieciešamo saskaņojumu saņemšanas.
- f) Paredzētās darbības atbilstību šī atzinuma 6.11.1.14 punkta “a”, “b” un “c” nosacījumiem izvērtē attiecīgā būvvalde pirms būvatļaujas izsniegšanas, atbilstību “d” un “e” nosacījumiem pārbauda pirms būvatļaujas izsniegšanas vai izdarot atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi.

6.11.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.

- 6.11.2.1. Vēja parka būvniecības procesa apraksts sniegts Ziņojuma 3.4. nodaļā. Būvniecības procesā paredzēts veikt darbības arī ārpus plānoto VES grupu teritorijas. Tās saistītas ar būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamās esošās infrastruktūras (pievedceļu, laukumu, enerģijas pārvades un telekomunikāciju līniju, meliorācijas sistēmu u.tml.) pilnveidi un/ vai izbūvi no jauna.
- 6.11.2.2. Vēja parka būvniecības procesu paredzēts pabeigt vienā kārtā, aptuveni 2 gadu laikā. Kā būtiskākās ietekmes šajā periodā vērtētas ar būvlaukumu sagatavošanu, pievedceļu izbūvi un VES elementu transportēšanu saistītās ietekmes. Prognozētās ietekmes vērtētas Ziņojuma 4. nodaļas attiecīgajos apakšpunktos, bet paredzēto ietekmi mazinošo pasākumu (obligāti īstenojamo un rekomendējamo) un risinājumu apkopojums pievienots Ziņojuma 6.1.3. tabulā. Ar būvniecības darbiem saistītie ietekmju aspekti uz dabas, ainaviskajām un kultūrvēsturiskajām vērtībām vērtēti un nosacījumi to veikšanai minēto ietekmju aspektos analizēti un izvirzīti šī atzinuma 6.11.3. un 6.11.8. apakšpunktos.
- 6.11.2.3. Prognozējams, ka ar VES būvniecību saistītā ietekme, tajā skaitā ietekme uz īpašumiem, skars tikai tos īpašumus, kuros faktiski notiks būvniecība. Būvprojekta sagatavošanas laikā, sadarbojoties Ierosinātājam un VES ražotājam vai/ un ražotāja autorizētam būvuzņēmējam, tiks izstrādāts detalizēts VES uzstādīšanas plāns. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, viena montāžas komanda mēneša laikā var uzstādīt trīs VES, taču jāņem vērā arī laika apstākļu (īpaši vēja ātrumu) radītie ierobežojumi.
- 6.11.2.4. Katras VES būvniecības vietā būs nepieciešama teritorijas sagatavošana (Ziņojuma 3.4.1. nodaļa), pievedceļu un laukumu (Ziņojuma 3.4.2. nodaļa) un VES pamatu (Ziņojuma 3.4.4. nodaļa) izbūve. Jaunbūvējamie autoceļi, arī montāžas laukums, tiks veidoti no grants un šķembu materiāla. Konkrētie tehniskie risinājumi un darbu apjoms tiks noteikti, izvērtējot katra autoceļa posma tehnisko stāvokli un nestspējas rādītājus būvprojekta izstrādes stadijā.
- 6.11.2.5. Paredzēts, ka izņemtā grunts, augsne un kūdra tiks novietota krautnēs gar būvlaukuma teritoriju. Izņemtā grunts un augsne pēc iespējas tiks izmantota jauno objektu būvniecībā un teritorijas rekultivācijā, bet risinājums noņemtā kūdras slāņa turpmākai izmantošanai Ziņojuma sagatavošanas laikā nav zināms. Dabas resursu nodokļa likuma 12. panta otrajā daļā noteikts, ja paredzēts saimnieciskajā darbībā izmantot dabas resursus, *kuri iegūti pazemes un virszemes būvju būvniecībā,*

virszemes ūdensobjektu ierīkošanā, to gultnes tīrīšanā vai padziļināšanā, kā arī lai izmantotu saimnieciskajā darbībā iegūtos derīgos izrakteņus, par kuriem nav samaksāts nodoklis, nepieciešams Ministru kabineta noteiktajā kārtībā saņemt dabas resursu lietošanas atļauju.

- 6.11.2.6. Vērtējot plānoto VES pievedceļu un laukumu izbūvi (apraksts Ziņojuma 3.3. un 3.4.2. nodaļās, kā arī prognozēto ietekmju vērtējums Ziņojuma 4. nodaļā), Birojs konstatē, ka Izstrādātāja paredzējusi jaunbūvējamos autoceļus, iespēju robežās, izbūvēt lauku bloku vai zemes vienību robežu tuvumā, tā mazinot lauksaimniecībā izmantojamo zemju fragmentāciju. Pievedceļu novietojums tiks saskaņots ar nekustamo īpašumu valdītājiem, un ņemti vērā to norādījumi, lai jaunbūvējamie autoceļi radītu pēc iespējas mazāku ietekmi uz lauksaimniecības un meža zemju izmantošanas iespējām. Kopējais jaunbūvējamo autoceļu garums būs atkarīgs no izvēlētajās paredzētās darbības alternatīvas un uzstādāmo VES skaita. Ziņojumā šobrīd novērtēts, ka A alternatīvas gadījumā tas var sasniegt ~ 17,7 km, bet B alternatīvas gadījumā – 18,5 km (detalizētāka informācijas sniegta Ziņojuma 3.4.2. nodaļā). Ziņojuma norādīts, ka būvprojekta izstrādes laikā detalizēti tiks vērtēts esošais ceļu tehniskais stāvoklis un precizēti nepieciešamo darbu apjomi (piemēram, pasākumi autoceļu pārbūvei un/ vai uzlabošanai, lai tie būtu piemēroti lielgabarīta kravu pārvadāšanai), kā arī precizēti lielgabarīta un smagsvara kravu piegādes maršruti un nosacījumi. Vērtējot plānoto VES pievedceļu izbūvi un pārbūvi, Birojs konstatē, ka saskaņā ar Ziņojumā novērtēto nav paredzama papildus būtiska netieša negatīva ietekme, kas saistīta ar pievedceļu nosusināšanas būvju (ceļu grāvju) ierīkošanu.
- 6.11.2.7. Jaunbūvējamā infrastruktūra, kas nodrošinās saražotās elektroenerģijas padošanu no VES uz esošo gaisvada līniju, pēc iespējas tiks izbūvēta ceļu nodalījuma joslās. Izbūvējamie komunikācijas tīkli (optiskās šķiedras un vājstrāvas kabeļu līnijas) tiks novietoti paralēli elektropārvades tīkliem un inženierkomunikāciju izbūves process tiks veikts vienlaikus ar pievedceļu būvniecību. Izvēle par labu vienai no apakšstacijas būvniecības vietām, attiecīgie pie 110 kV vai 330 kV gaisvadu elektrolīnijas, kā arī tehniskajam risinājumam saražotās elektroenerģijas nodošanai kopējā tīklā, tiks izdarīta būvprojekta izstrādes laikā atbilstoši būvniecībai izvēlētajām VES būvniecības vietām, staciju modelim, elektropārvades risinājumu izmaksām u.c. faktoriem.
- 6.11.2.8. Ģeoloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu detalizēts novērtējums veikts Ziņojuma 4.11. nodaļā (skat. arī šī atzinuma 3.2.11. apakšpunktu). Ziņojumā secināts, ka būs nepieciešama teritorijas inženierģeoloģiskās izpēte, lai precizētu kūdras nogulumu izplatību un to biezumu un izvēlētos atbilstošāko pamatu risinājumu VES izbūvei. No Ziņojuma sniegtās informācijas secināms, ka Ierosinātāja detalizētus inženierģeoloģiskās izpētes darbus VES izbūves vietās plāno veikt būvprojekta izstrādes laikā. Papildus minētajam, Ziņojumā vērtēta arī Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz Darbības vietas tiešā tuvumā esošām kūdras ieguves vietām (skat. šī atzinuma 3.2.12. apakšpunktu). Saskaņā ar novērtēto nav paredzamas kumulatīvās ietekmes, kas varētu veidoties saistībā ar kūdras ieguvi derīgo izrakteņu atradnē “Sarāju (Pūņu) purvs”, kurai blakus paredzēts izvietot 6. grupas VES. Novērtēts, ka VES būvniecība šajā teritorijā neradīs papildu ietekmi uz hidroģeoloģiskā režīmu, jo tas jau ir ietekmēts, lai nodrošinātu apstākļus kūdras ieguvei. Savukārt attiecībā uz kūdras atradnēm “Bērzu purvs” un “Lielsalas” novērtēts, ka nav paredzama ne ar VES būvniecību, ne ekspluatāciju saistīta ietekme uz tām, jo ne minēto atradņu teritorijās, ne to tiešā tuvumā nav plānota VES būvniecība.

- 6.11.2.9. IVN ietvaros novērtēts, ka VES un infrastruktūras izbūvei būs nepieciešama meliorācijas sistēmu pārkārtošana – jaunu caurteku izbūve un esošo caurteku pārbūve, meliorācijas grāvju konfigurācijas izmaiņas, jaunu drenāžas risinājumu izbūve. Šo darbību veikšanai tiks izstrādāts un saskaņots meliorācijas sistēmu pārkārtošanas projekts. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības plānotie būvdarbi, kas saistīti ar atsevišķu nosusināšanas un meliorācijas sistēmu posmu vai būvju pārbūvi Paredzētās darbības teritorijā, neradīs vērā ņemamu negatīvu ietekmi uz esošās meliorācijas sistēmas funkcionalitāti.
- 6.11.2.10. Ziņojuma 4.1.4. nodaļā vērtēts VES būvniecības ietekmē radītais vides troksnis. Ņemot vērā, ka parka būvniecību paredzēts veikt pakāpeniski aptuveni 2 gadu laikā izbūvējot visas plānotās VES, troksnis, kas saistīts ar VES būvniecības procesiem, raksturojams kā nepastāvīgs. Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk - Noteikumi Nr. 16) 2.8. apakšpunktam uz būvdarbiem, kas saskaņoti ar vietējo pašvaldību, netiek attiecināti noteikumos noteiktie vides trokšņa robežlielumi. Ziņojumā norādīts, ka lai neradītu traucējumu iedzīvotājiem nakts laikā, būvdarbus paredzētās darbības teritorijā galvenokārt ir plānots veikt dienas un vakara periodā. Tomēr pastāv varbūtība, ka īslaicīgi kādas aktivitātes saistībā ar būvniecības darbiem var tikt veiktas arī nakts periodā (būvdarbu veikšana nakts laikā būs darbība izņēmuma apstākļos, nevis vispārīga parka būvdarbu organizācijas prakse). Būvdarbiem ir jābūt savlaicīgi saskaņotiem ar vietējo pašvaldību. Ierosinātajai jānodrošina atbilstoši tehniskie risinājumi un darbu veikšanas laiki, lai būvdarbu radītie traucējumi būtu pēc iespējas mazāki.
- 6.11.2.11. Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti vērtēta Ziņojuma 4.9. nodaļā. Secināts, ka potenciāli nozīmīgas gaisu piesārņojošo vielu emisijas ir saistāmas ar parka būvniecības posma ietvaros plānotajiem procesiem, bet ekspluatācijas periodā nozīmīgi emisiju avoti nav identificējami. Vērtējot esošo gaisa kvalitāti Darbības vietā, secināts, ka gaisa piesārņojuma koncentrācija Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē ir zema un nepārsniedz normatīvi noteiktās robežvērtības, visām piesārņojošām vielām LVĢMC norādītās piesārņojuma koncentrācijas (Ziņojuma 12. pielikums) ir zemākas nekā apakšējais piesārņojuma novērtēšanas sliekšnis.
- 6.11.2.12. Ņemot vērā, ka ar būvniecību saistītās emisijas uzskatāmas par īslaicīgām, to novērtēšanai izmantota kvalitatīvā novērtējuma pieeja, kas atbilst Īrijas un Lielbritānijas izstrādātajām vadlīnijām būvniecības procesā radušos emisiju, galvenokārt putekļu emisiju, novērtēšanai⁴⁶. Ziņojumā analizētas trīs būtiskāko seku grupas - putekļu piesārņojuma radītie traucējumi, kaitējums ekosistēmām, ietekme uz cilvēku veselību (Ziņojuma 4.9.2. tabula). Ņemot vērā, ka būvdarbu radītās ietekmes riska līmenis ir novērtēts kā nebūtisks, kā arī nav paredzama kvantitatīvi novērtējama nozīmīga ietekme no autotransporta kustību pa pievedceļiem, uz Paredzēto darbību ir attiecināmi un īstenojami nespecifiski ietekmi mazinoši pasākumi. Rekomendētie pasākumi apkopoti Ziņojuma 4.9.5. nodaļas 4.9.4. tabulā un to ievērošana ir ņemama vērā būvprojekta sagatavošanā un būvniecības procesa laikā.
- 6.11.2.13. Paredzētās darbības ietekme uz klimatu vērtēta Ziņojuma 4.10. nodaļā. Paredzētas darbības ietekmes uz klimatu kopumu veidos gan tiešās siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisijas, kas saistītas ar VES izbūvi un ekspluatāciju, un SEG emisiju samazinājums, kas saistīts ar no atjaunīgiem energoresursiem saražotās enerģijas izmantošanu un no fosilā kurināmā un attiecīgo saistīto SEG emisiju

⁴⁶ Ziņojuma 4.9.3. nodaļā minētās 64., 65. un 66. atsauce.

aizstāšanu. Novērsto SEG emisiju apjoms no enerģijas ražošanas VES ekspluatācijas laikam (25 gadi) Ziņojuma 4.10.3. nodaļā novērtēts no 1,83 līdz 2,02 Mt CO₂ ekv., atkarībā no VES tehnoloģijas un faktiski saražotā enerģijas daudzuma.

- 6.11.2.14. Ziņojumā novērtēts, ka visu 33 VES būvniecībasvietu izveidei būtu nepieciešama aptuveni 33 ha liela platība (t.sk. pievedceļi un montāžas laukumi). SEG emisiju piesaistes aprēķinā pieņemts, ka vēja parkam izmantojamās platības tiek transformētas rūpnieciska zemes lietojuma veida platībās, kurā nenotiek nedz SEG piesaiste, nedz emisijas. Zemes lietojuma veidi paredzētās darbības teritorijā, ko nepieciešams transformēt ir lauksaimniecības zemes un kūdrāji (SEG emisiju avots), kas aizņem no 18,8 ha (B alternatīva) līdz 20,5 ha (A alternatīva) un meža zemes (SEG emisiju piesaiste), kas aizņem no 12,5 ha (A alternatīva) līdz 14,2 ha (B alternatīva). Līdz ar to Ziņojumā secināts, ka ilgtermiņā ietekme no SEG emisijām vērtējama kā neitrāla, ņemot vērā paredzēto⁴⁷ kompensācijas mehānismu.
- 6.11.2.15. Vadoties no Ziņojumā sniegtās informācijas, būvdarbiem tipiskās ietekmes, tostarp troksnis, putekļi, būs īslaicīgas ar lokālu un mainīgas intensitātes izpausmi konkrētā vietā (pārejošas). Ziņojumā ir vērtēts šādu ietekmju ilgums un apjoms, secinot, ka normatīvajos aktos noteikto vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi nav sagaidāmi.
- 6.11.2.16. Atkritumus paredzēts savākt, nodrošinot to šķirošanu un pagaidu uzglabāšanu, pēc tam nododot operatoriem, kas nodrošina to tālāku apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
- 6.11.2.17. Ziņojuma 3.4.6. nodaļā novērtēts, ka Paredzētā darbība nerada grunts piesārņojumu, tomēr pirms montāžas laukumu rekultivācijas tiks veikti grunts piesārņojuma testi un noteikta tiem atbilstoša tālākā grunts izmantošana.
- 6.11.2.18. Kopumā, vērtējot Ziņojumu un tajā aplūkotos būvniecības ietekmes aspektus, Birojs konstatē, ka IVN ietvaros tie ir ņemti vērā tādā detalizācijas pakāpē, kādu pieļauj pašreizējā projekta stadija. Ir vērtēti ar teritorijas sagatavošanu, būvniecību, pagaidu būvju un inženierkomunikāciju, montāžas laukumu un infrastruktūras objektu izveidi vai pārveidi saistītie darbi, principiālie risinājumi darbības vietām un to izvietojumam. Vērtētas sagaidāmās ietekmes uz vidi, identificējot ietekmes uz vidi novēršanas un mazināšanai pasākumu nepieciešamību (apkopojums Ziņojuma 6.1.3. tabulā).
- 6.11.2.19. Vērtējot ar būvniecību saistītās ietekmes, Birojs atzīst, ka pastāv iespēja samazināt ietekmi, ko radīs būvdarbiem tipiskie un raksturīgie traucējumi (tostarp troksnis, putekļi no transportēšanas), tomēr to efektivitāte ir lielā mērā atkarīga no piesardzības pasākumu plānošanas un atbilstīgas izpildes. Veicot būvniecības darbus un infrastruktūras objektu izbūvi un pārveidi, šādus pasākumus nepieciešams ievērot, lai pasargātu grunti, gruntsūdeņus, virszemes ūdeņus, gaisu un apkārtējo teritoriju kopumā no potenciālā piesārņojuma. Šādi piesardzības un drošības pasākumi ietver optimālu darbu plānošanu un organizāciju, tajā skaitā savlaicīgu tehnisko noteikumu saņemšanu, to prasību ievērtēšanu un ietveršanu būvprojektā.
- 6.11.2.20. Ņemot vērā minēto, secināms, ka šī atzinuma un piemērojamo IVN normatīvo aktu nosacījumu izpilde var būt iespējama tikai tad, ja ar skarto zemes vienību

⁴⁷ Spēkā esošais normatīvais regulējums paredz atmežošanas negatīvo seku (ieskaitot SEG emisijas) kompensāciju. "Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma" 9. panta 1. punkts paredz - ja vēja elektrostaciju būvē uz meža zemēm, atmežošanas izraisītās negatīvās sekas kompensē ar apmežošanu.

īpašniekiem (zemes vienību, kurās plānots uzstādīt VES un kurās konstatējama pārkare, kā arī tiek izvietoti pievedceļi, elektropārvades kabeļi un transformatori u.c. ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistītie infrastruktūras objekti) ir spēkā esoša vienošanās par būvniecības un citu saistīto darbu veikšanu tai piederošā nekustamā īpašumā, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

6.11.2.21. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju attiecībā uz ar būvniecību saistītajiem ietekmes aspektiem un ietekmi uz īpašumiem, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:

- a) VES un ar to saistīto infrastruktūras objektu izbūvei un pārbūvei ir jāsaņem Dienesta tehniskie noteikumi, precizējot jau konkrētos risinājumus un vides aizsardzības prasības darbību realizācijai tās norises vietā.**
- b) Būvniecības darbu gaitā nav pieļaujama tehnikas un būvniecības materiālu pagaidu novietņu izvietošana īpaši aizsargājamu sugu un/ vai īpaši aizsargājamu biotopuplatībās. Būvniecības darbu veikšanas vietās, iespēju robežās, jānodrošina tehnikas pārvietošanās risinājums pa būvniecībai paredzētajām teritorijām un jāveic pasākumi, lai izvairītos no ietekmes uz īpaši aizsargājamu sugu atradnēm un aizsargājamajiem biotopiem.**
- c) Risinājumi izraktās kūdras uzglabāšanai un izmantošanai jāsakrāj ar Dienestu būvprojekta izstrādes stadijā.**
- d) Pēc būvdarbu pabeigšanas jānodrošina turpmāk neizmantojamo teritoriju rekultivācija, tostarp pagaidu būvju vietās.**

6.11.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.

- 6.11.3.1.** Paredzētās darbības teritorijas un tās apkārtnes ainavu raksturojums un kultūrvēsturiskā nozīmīguma raksturojums, kā arī atsaucē uz detalizētāku informāciju, sniegtas jau šā atzinuma 3.2.18.–3.2.20. apakšpunktos.
- 6.11.3.2.** IVN procesa ietvaros novērtēta Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz ainavu (Ziņojuma 4.7. nodaļa, vizualizācijas 10. pielikumā) un kultūrvēsturiskajām vērtībām (Ziņojuma 4.8. nodaļa, Ziņojuma 11. pielikums⁴⁸).
- 6.11.3.3.** Paredzētās darbības ietekmes uz ainavu novērtējuma ietvaros analizēti Latvijas ainavu politikas un telpiskās plānošanas dokumenti un secināts, ka Latvijā šobrīd nav aktuāls neviens politikas dokuments, kas tieši saistīts ar valsts ainavas politiku, bet ainavas vērtības, izmantošanas un aizsardzības aspekti ir integrēti dažādu nozaru politikās un normatīvos regulējumos. Tāpat konstatēts, ka valsts mērogā nav vienota normatīvā regulējuma ainavu novērtēšanā, plānošanā, pārvaldībā un izmantošanā. Līdz ar to Paredzētās darbības ietekmes novērtējumā izmantotas Lielbritānijā izstrādātās vēja parku ietekmes uz ainavu un vizuālās ietekmes novērtēšanas vadlīnijas (turpmāk – Ainavu novērtēšanas vadlīnijas)⁴⁹. Ņemot vērā, ka vērtētās novietojuma alternatīvas atšķiras nebūtiski un VES kopējais augstums ir liels, Ziņojumā detalizēti analizēta VES novietojuma A alternatīva visām

⁴⁸ Ziņojuma 11. pielikumā esošo Paredzētās darbības ietekmes uz kultūrvēsturiskajām vērtībām novērtējumu sniedzis kultūrvēstures eksperts – Mg. hist. Ritvars Ritums.

⁴⁹ Ziņojumā atsaucē Nr. 47, pieejama - https://www.torbay.gov.uk/media/15326/68-guidelinesforlandscapeandvisualimpactassessment-_3rd-edition_2013.pdf.

plānotajām 7 VES grupām. Ņemot vērā grupu savstarpējo izvietojumu teritorijā, atteikšanās no 4. un 5. grupas VES izbūves veiktā novērtējuma galvenos secinājumus neietekmē⁵⁰.

- 6.11.3.4. Detalizēti vērtējamās ainavu telpas izvēlētas ņemot vērā iespējamo VES saskatāmību un to, ka teritorijas ar augstu ainavas kvalitāti un vērtību ir vairāk jutīgas pret pārmaiņām nekā pārējās ainavas. Vispārīgie principi un kritēriji ainavu telpu jutīguma novērtēšanai pret plānotajām izmaiņām apkopoti Ziņojuma 4.7.1. tabulā. Vizuālās ietekmes zonu karte (metodikas apraksts Ziņojuma 5.7.2.⁵¹ nodaļā) Ziņojumā sagatavota izmantojot *GIS* programmatūru un trīsdimensiju zemes virsmas un apauguma modeli, kā arī datus par VES izvietojumu un izmēriem. Fotomontāžas sagatavotas, izmantojot vizuālās modelēšanas programmu *WindPRO* 3.5, kur attēlu sagatavošana tiek veikta atbilstoši pētāmās teritorijas virsmas reljefam un apauguma augstumam, kā arī projicējot plānotās VES to reālajā mērogā.
- 6.11.3.5. Ziņojuma 4.7.4. nodaļā secināts, ka VES būvniecības laikā nepieciešamā piegādes ceļu joslu izciršana vērtējama kā īslaicīgs traucējums ainavā, savukārt atmežošana VES uzstādīšanas laukumos ir neatgriezenisks process ainavā, kas izmaina ainavas telpisko struktūru, palielinot to fragmentāciju. VES būvniecība tieši ietekmēs Popragas mežāres ainavu telpu, Pūņu viļņota līdzenuma āru mežaines ainavu telpu un Valpenes mežāres ainavu telpu. Taču ņemot vērā izmaiņas, kas jau notikušas ainavu telpā pēdējos gadu desmitos, mainot vēsturiskās ainavas raksturu tās būtiski fragmentējot, jaunu atvērumu ienešana vai to paplašināšana ainavu telpā vērtējama kā nebūtiska ietekme.
- 6.11.3.6. Atbilstoši Latvijas ainavu rajonēšanas vispārējai shēmai, vērtējamā teritorija atrodas Austrumkursas ainavzemes Dundagas pacēluma mežāres ar Šlīteres krauju un Augšrojas sedlaines (Talsu – Valdemārpils āru ezeraines) ainavu apvidos. Darbības vieta novietota robežjoslās starp ainavu telpām (Ziņojuma 4.7.4. attēls), kas, atbilstoši Ziņojuma vērtējumam, tālplānos samazinās VES konstrukciju vizuālo ietekmi. Plānotā vēja parka saskatāmības zonā atrodas divas kultūrvēsturiskās ainavu telpas: Dundagas un Valdemārpils kultūrvēsturiskā ainavu telpa. Vēja parka potenciālās ietekmes zonā esošo ainavu telpu raksturojums pievienots Ziņojuma 4.7.3. nodaļā, sagaidāmās ietekmes jutīgums katrā no tām apkopots Ziņojuma 4.7.4. tabulā.
- 6.11.3.7. Ietekmes uz ainavu novērtēšana IVN ietvaros veikta pielietojot metodi, kas pamatojas uz ainavas vizuālās struktūras izpēti⁵². Atbilstoši metodikai aprēķināta VES (modelī izmantots augstākais no vērtētajiem modeļiem) ietekme horizontālā un vertikālā plaknē, abus minētos parametrus apvienojot un nosakot vizuālo saskatāmību, pamatojoties uz cilvēka skata lauka ierobežojumiem. Modelēšanas rezultātā noteiktas 5 ietekmes zonas atkarībā no VES saskatāmības: ļoti augsta ietekme (~ 800 m), augsta ietekme (līdz 3,5 km), vidēja ietekme (līdz 6,5 km atkarībā no reljefa un mežu izvietojuma), zema ietekme un ļoti zema ietekme (līdz 12,5 km no vēja parka robežas). Saskatāmības un ietekmes zonu izvietojums Paredzētās darbības ietekmes zonā parādīts Ziņojuma 4.7.10. attēlā. Ainavas vizuālai novērtēšanai izvēlēti 22 ainavu skatu punkti, kas raksturo atšķirīgo ietekmi

⁵⁰ Atsakoties no 4. un 5. grupas VES izbūves, veidojas divas lielākas VES grupas uz DA no Valdemārpils 11 VES un uz R/DR - 15 VES. Attālums starp šīm grupām ir aptuveni 12 km.

⁵¹ Norādāms, ka minētās nodaļa Ziņojuma tekstā apzīmēta ar 5.7.2., kaut arī ir apakšnodaļa Ziņojuma 4.7. nodaļai un Ziņojuma saturā tās numerācija ir 4.7.2.

⁵² *Degree of Visible change* (latviski - redzamo izmaiņu pakāpe). Saskaņā ar ziņojumu metodikas apraksts pieejams - https://gispoint.de/fileadmin/user_upload/paper_gis_open/DLA_2022/537724062.pdf.

katrā no zonām. Visas sagatavotās fotomontāžas pievienotas Ziņojuma 10. pielikumā, raksturīgākās no tam – Ziņojuma 4.7.5. nodaļas attēlos.

6.11.3.8. Saskaņā ar novērtējuma rezultātiem attiecībā uz augstas saskatāmības zonu (līdz 3,5 km no VES grupām) konstatēts, ka:

6.11.3.8.1. 1. grupas VES plānots izvietot maz apdzīvotā meža masīva ainavā un līdz ar to arī augstas vizuālās ietekmes un objektu saskatāmības zonā no dažādiem punktiem būs saskatāmi tikai VES spārni.

6.11.3.8.2. 2. un 3. grupas VES plānots izvietot daļēji atklātā mozaīkveida ainavā. 2. grupas R daļā un 3. grupas R un D daļā atrodas meža masīvs. Esošajā ainavā dominē daudzi regulāri izvietoti vertikāli akcenti - elektropārvades līnijas un telekomunikācijas torņi. Ziņojumā secināts, ka plānotais VES haotiskais izvietojums palielinās slodzi uz ainavas vizuālo veidolu.

6.11.3.8.3. 4. grupas VES atrodas plašu lauksaimniecības zemju un meža masīvu ainavā. Plašās meliorētās lauksaimniecības zemes augstas vizuālās ietekmes un objektu saskatāmības zonā paver iespēju VES labi saskatīt no daudziem skatu punktiem viensētās un no autoceļa P125 *Talsi—Dundaga—Mazirbe* (turpmāk – autoceļš P125).

6.11.3.8.4. 5. grupas VES novietotas relatīvi tālu viena no otras daļēji atklātā mozaīkveida ainavā ar viensētu tīklu. Mainot skatu punktus, meža masīviem vai koku puduriem pilnībā vai daļēji aizsedzot skatu, VES saskatāmība un līdz ar to ietekme uz ainavas kompozīciju ir mainīga. Ietekmes būtiskumu šai grupai palielina blīvais viensētu izvietojums un perspektīvais rekreācijas objekts – Lubezers.

6.11.3.8.5. 6. grupas VES izvietotas meliorētā lauksaimniecības zemju un mežu masīvā. Plašās meliorētās lauksaimniecības zemes augstas vizuālās ietekmes un objektu saskatāmība zonas A daļā padara VES labi saskatāmas no daudzām viensētām. Katras VES grupas ietekmes zonā esošo viensētu skaits apkopots Ziņojuma 4.7.5. tabulā. 6. grupas, arī 2. grupas, zonā atrodas 18 viensētas.

6.11.3.8.6. 7. grupas VES augstas vizuālās ietekmes un objektu saskatāmības zonas ainavas raksturs ir ļoti līdzīgs kā 6. grupai, bet šajā gadījumā VES būs labi saskatāmas no R. Neskatoties uz to, ka šajā vizuālās ietekmes zonā atrodas daudzas viensētas (Ziņojumā norādītas 16), plānoto VES ietekme uz ainavas raksturu ir neliela.

6.11.3.9. Ziņojumā norādīts, ka ņemot vērā VES plānotās dimensijas, nevar izslēgt, ka vizuālā saredzamība no atsevišķām skatu vietām var arī pārsniegt noteiktos 12,5 km, kas raksturo zonu ar ļoti vāju saskatāmību. Savukārt neizbūvējot 4. un 5. grupas VES, samazināsies Paredzētās darbības radītā ietekme autoceļa P125 (Pūņu viļņota līdzenuma āru mežaines ainavu telpa) un P126 *Valdgale—Roja* (Popragas mežāres ainavu telpa) posmā no Talsiem līdz Valdemārpilij un arī no Valdemārpils teritorijas.

6.11.3.10. Ziņojuma 4.7.6. nodaļā raksturota iespējamā kumulatīvā dažādu objektu ietekme uz kopējo ainavu telpu potenciālajā Paredzētās darbības ietekmes zonā. ņemot vērā plānoto vēja parka “SELP” atsevišķo VES savstarpējo izvietojumu, arī Paredzētās darbības ietekme vērtēta kā atsevišķu grupu kumulatīva ietekme. Kā šobrīd zināmais tuvākais vēja parks Ziņojumā norādīts uz Z no Darbības vietas plānotais vēja parks “Valpene”⁵³, kurā plānotas 40 VES. Ziņojumā nav pievienots

⁵³ Minētās paredzētās darbības ierosinātāja - SIA “Valpene wind”, reģistrācijas numurs 50103851451.

kartogrāfiskais materiāls, kurā būtu attēlota abu parku savstarpējās novietojuma pozīcijas.

- 6.11.3.11. Ņemot vērā, ka arī vēja parkam “Valpene” piemērota IVN procedūra un ir notikusi tā IVN ziņojuma sabiedriskā apspriešana⁵⁴, Birojs konstatē, ka šobrīd vēja parkā “Valpene” tiek vērtēta iespēja uzstādīt līdz 37 VES ar kopējo augstumu līdz 250 m un katras VES jaudu ~ 6,6 MW. Vēja parkā “Valpene” VES paredzēts uzstādīt uz DA no Dundagas⁵⁵, zonā uz A no autoceļa P125, izvietojot tās kompaktā ģeometriskā grupā no autoceļa V1368 un V1375 *Kaļķi-Druvas* krustojuma virzienā uz D pietuvojoties autoceļam P125. Attālums no vēja parka “Valpene” D robežas līdz vēja parka “SELP” 1. grupas robežai ir ~ 4,1 km.
- 6.11.3.12. Ņemot vērā iepriekš minēto, Biroja ieskatā, izbūvējot abus plānotos vēja parkus, tie veidos kopēju ietekmētu ainavisko telpu Dundagas un Valdemārpils apkārtnē, ~ 24 km garā zonā abpus autoceļam P125. Atbilstoši Ziņojumam (4.7.4. attēls) vēja parki atradīsies Velpenes mežāres, Pūņu viļņota līdzenuma āru mežaines, Popragas mežāres un Tiņģeres pauguraines ainavu telpās.
- 6.11.3.13. Ziņojuma 4.7.6. nodaļā secināts, ka vēja parka “SELP” grupas ir izvietotas plašā teritorijā, kas radīs vizuālas izmaiņas un ietekmēs lielu teritoriju. Grupās vēja elektrostaciju telpiskais izvietojums ir haotisks⁵⁶, kas veido sarežģītu ainavas dizainu un konfliktē ar viļņota līdzenuma ainavas raksturu, kurā jau šobrīd dominē ģeometriskā rakstura elementi (elektropārvades līnijasbalsti, ceļi u.c.). Kā nozīmīgs trūkums vizuālās uztveramības kontekstā vērtējams apstāklis, ka atšķirīgā VES grupu izvietojuma attālumu rezultātā no daudziem skatu punktiem veidojas kombinētā atsevišķu grupu saskatāmība. Proti, vērotājs var redzēt divas vai vairākas grupas, no viena skatu punkta, katru atšķirīgā saskatāmības zonā un arī vairākos virzienos. Vēja parka “SELP” atsevišķu VES telpiskais izvietojums konfliktē arī ar vēja parka “Valpene” plānoto VES ģeometrisko izvietojuma principu.
- 6.11.3.14. Atbilstoši novērtējumam, Paredzētajai darbībai būs ietekme uz kopējo ainavu salīdzinoši lielā teritorijā. Norādīts, ka VES nav uzskatāmas par vidi degradējošiem objektiem, taču ar nosacījumu, ka VES vizuāli neietekmē nozīmīgu un vērtīgu kultūrvēsturisku objektu vizuālās uztveres kvalitāti, kā arī to izbūves laikā netiek mainīta zemes virsmas ģeomorfoloģija vai būtiski ietekmēta vai mainīta esošās teritorijas izmantošana un funkcionalitāte. Ziņojuma sagatavošanas procesā Ierosinātajai tika rekomendēts atteikties no 5. grupas VES izbūves, lai samazinātu ietekmi uz Valdemārpils kultūrainavu un tās apkārtnē esošajiem rekreācijas resursiem (atpūtas vietas pie Sasmakas ezera un Lubezera). Ieteikums ir ņemts vērā un 5. grupas VES netiks izbūvētas.
- 6.11.3.15. Birojs konstatē, ka Ziņojuma 4.7.7. nodaļā apkopotas rekomendācijas ietekmes samazināšanai. Norādīts, ka no ainaviskā viedokļa rekomendējama būtu VES izvietojuma ģeometriskā kompozīcija. Ļoti augstas un augstas vizuālās ietekmes zonā izvērtējama iespēja pie viensētām veidot speciālus stādījumus, kas samazinātu VES vizuālo ietekmi uz to tuvumā dzīvojošajiem iedzīvotājiem. Obligāto un rekomendējošo pasākumu kopums būvniecības un ekspluatācijas posmiem, kuras

⁵⁴ Vēja parka “Valpene” IVN ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājusies no 2024. gadā no 12. februāra līdz 12. Martam. Informācija par projektu pieejama arī Biroja tīmekļvietnē - <https://www.vpvb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/veja-elektrostaciju-parka-valpene-izbuve-sia-valpene-wind>.

⁵⁵ VES izvietošana paredzēta vienotā ģeometriskā grupā, zonā uz A no autoceļa P125 un uz D no autoceļa V1368 *Dundaga-Tiņģere-Tiltiņi*. Zonas garums Z-D virzienā ~ 9 km, platums A-R virzienā – ~ 3,6 km.

⁵⁶ Norādīts, ka plānojumā ir atšķirīgi attālumi starp VES, telpiskajā kompozīcijā trūkst precīza ģeometriskā raksta, nav ņemti vērā jau esošie vertikālie un horizontālie struktūrelementi - elektropārvades līniju balsti, meliorācijas grāvji, ceļi u.c.

Ierosinātāja apņēmusies ievērot papildus jau normatīvi noteiktajām prasībām apkopots Ziņojuma 6.1.3. tabulas sadaļā “Ainava un vizuālā ietekme”.

- 6.11.3.16. Birojs piekrīt Ziņojuma secinājumiem, ka attiecībā uz vērtētajā VES novietojuma alternatīvām nav būtisku atšķirību un priekšrocību, kuras būtu par pamatu noteikt kādu no tām par prioritāri īstenojamu. Līdz ar to Ierosinātajai ir iespēja izvēlēties atbilstošāko VES novietojuma risinājumu katrai no paredzētajām piecām⁵⁷ VES novietojuma grupām. Tādējādi sasniedzot labāko iespējamo rezultātu gan VES grupas, gan Paredzētās darbības kontekstā.
- 6.11.3.17. No kultūrvēstures eksperta atzinuma (Ziņojuma 4.8.2. nodaļa un 11. pielikums) konstatējams, ka plānoto VES izbūves grupu 1.–3. vietās un to ietekmes zonā nav konstatēts valsts aizsargāts kultūrvēsturiskais mantojums. Attiecībā uz 3. grupas VES izbūves zonu papildus norādīts, ka jānodrošina, lai netiktu bojāta piemiņas vieta - Krišjāņa Valdemāra dzimto māju “Vecjunkuri” vietā atklātais piemiņas akmens un piekļuves ceļi uz to.
- 6.11.3.18. Attiecībā uz 4. grupas VES izbūves teritoriju norādīts, ka tajā ir iespējama arheoloģisko senvietu esamība. 5. grupas VES izbūves vietu tuvumā ir vairāki valsts aizsargāti kultūras pieminekļi, kā arī ziņas par potenciāliem vēsturiski nozīmīgiem objektiem. No šo grupu VES izbūves Ierosinātāja ir atteikusies.
- 6.11.3.19. 6. grupas VES un saistīto komunikāciju izbūves vietā eksperta ieskatā pieļaujama augsta varbūtība par potenciāliem arheoloģijas objektiem, līdz ar to būvniecības laikā šajā zonā nepieciešama arheoloģiskā uzraudzība. Proti, zemes rakšanas dabu laikā tajos jāpiedalās kvalificētam arheologam.
- 6.11.3.20. Ņemot vērā Ziņojumā norādītās 7. grupas VES izbūves vietas eksperts secinājis, ka Paredzētā darbības nerada tiešu negatīvu ietekmi uz tuvumā esošajiem kultūras pieminekļiem. Taču šīs grupas VES izbūve izmainīs kultūrvēsturisko ainavu.
- 6.11.3.21. Ziņojuma 4.8.3. nodaļā secināts, ka vēja parku ietekme uz kultūrvēsturiskajām vērtībām iespējama divos veidos: veicot būvniecību kultūrvēsturiskajā teritorijā vai tās aizsargjoslā, un tādējādi apdraudot kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu; radot vizuālu ietekmi uz kultūrvēstures pieminekļiem (galvenokārt arhitektūras pieminekļi), kas ietekmē pieminekļa uztveramību. Vienlaikus Ziņojumā norādīts, ka VES būvniecība teritorijās, kuras skar kultūras pieminekļu aizsargjoslas nav plānota.
- 6.11.3.22. Eksperta novērtējumā konstatēts, ka VES un ar to saistītās infrastruktūras būvniecība un ekspluatācija neapdraud valsts vai vietējas nozīmes kultūras pieminekļus, jo nav paredzēta to teritorijās un noteiktajās aizsardzības zonās. Tomēr tiek norādīts, ka, izbūvējot vēja parka infrastruktūras elementus un nožogojumus, ja tādi plānoti, jānodrošina brīva piekļuve kultūras pieminekļiem vēja parka apkārtnē. Ņemot vērā, ka Darbības vieta atrodas kādreizējās Kurzemes un Zemgales hercogistes teritorijā un ir daudz arhīvu ziņu par potenciālām vietām ar kultūrvēsturisku nozīmi Darbības vietas tuvākajā apkārtnē, veicot zemes rakšanas darbus jo īpaši 4., 5. un 6. grupas VES izbūves zonā, nepieciešama arheoloģiskā uzraudzība. Ierosinātajai saistoši ir likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 22. panta nosacījumi - pirms vēja parka izbūves parka teritorijā jāapseko profesionālam arheologam, lai pārbaudītu, vai VES un infrastruktūras izbūvesvietās ir arheoloģijas objekti. Savukārt saskaņā ar 2021. gada 26. oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr. 720 “Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, uzskaites

⁵⁷ Atbilstoši novērtējuma rezultātiem, paredzēts izbūvēt 5 no sākotnēji vērtētajām 7 VES grupām, proti – 1., 2., 3., 6. un 7. grupas VES.

un restaurācijas noteikumi” 32. punktu, arī būvniecības laikā, konstatējot objektus ar kultūrvēsturisku vērtību, darbi jāpārtrauc un par atradumiem jāziņo NKMP. Ziņojumā norādīts, ka vēja parka izveides projekts jāsaskaņo NKMP, kas varētu izvirzīt arī papildus nosacījumus. Atbilstoši Ziņojuma 6.1.3. tabulā apkopotajiem ietekmi uz vidi un cilvēku mazinošajiem pasākumiem, Ierosinātāja apņēmusies šīs rekomendācijas īstenot kā obligāto Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu.

- 6.11.3.23. Kopumā no Ziņojuma izriet, ka apzinātas nepieciešamās un normatīvos noteiktās rīcības gadījumiem, ja plānoto būvdarbu gaitā tiek atklāti objekti ar kultūrvēsturisku nozīmi, ka arī, ja būvniecības darbus nepieciešams veikt šiem objektiem noteiktajā aizsardzības zonā.
- 6.11.3.24. Izvērtējis Ziņojumā sniegto ietekmes uz ainavu un kultūras mantojumu novērtējumu Birojs secina, ka Paredzētās darbības vizuālo pārmaiņu ietekme ir tāda, kuru pilnībā novērst nebūs iespējams. Ņemot vērā novērtēto iespējamo VES maksimālo augstumu – 261 m, VES būs labi redzamas un pavērsies arī virs mežu teritorijām un koku puduriem, un VES uztveres apjoms būs atkarīgs no izvēlēta skatu punkta izvietojuma un attāluma zonas attiecībā pret VES. VES uztveramība palielināsies vietās no kurām uz Paredzētās darbības teritoriju vērojami atklāti skati, kuras atrodas lokālos reljefa paaugstinājumos u. tml. Sagaidāmo ietekmi uz ainavu iespējams tikai mazināt, cik iespējams izvēloties viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES, novēršot Darbības vietā paredzēto VES savstarpēju disharmoniju. Birojs secina, ka Darbības vietas teritorija un tās apkārtnē neietilpst nacionāla mēroga unikālās vai augstvērtīgās ainavu telpās. Būtiskākā ietekme uz ainavu saistāma ar skatu, kas paveras no lauku viensētām un nozīmīgiem publiskiem autoceļiem. Savukārt Paredzētās darbība ietekmes uz kultūrvēsturiskajām vērtībām aspektā, Birojs secina, ka ierosinātāja ir apzinājusi nepieciešamās rīcības, kas izriet no normatīvajiem aktiem, kā arī šajā atzinumā jau iepriekš identificētos ietekmi mazinošos pasākumus paredzējusi kā obligāti veicamus (Ziņojuma 6.1.3. tabulā iekļautie ietekmi mazinošie pasākumi, kas attiecināmi uz kultūrvēsturisko vērtību aspektu).
- 6.11.3.25. Attiecīgi Birojs var izdarīt secinājumu, ka, veicot Paredzētās darbības ietekmi mazinošos pasākumus uz apkārtējo ainavu un kultūrvēsturiskajām vērtībām, sagaidāmā ietekme ir samērojam un neatstās būtisku ietekmi uz konstatētajām kultūrvēsturiskajām vērtībām. Birojs norāda, ka gala lēmums par rekomendējošo pasākumu statusa maiņu uz obligātiem ainavu ietekmes jomā pieņemams pašvaldībā, kuras kompetencē cita starpā ir arī teritorijas plānošanas un kultūrvēsturisko un ainavisko vērtību saglabāšana.
- 6.11.3.26. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz ainavu un kultūras mantojumu, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) **Ierosinātājai ir saistoši Ziņojuma 6.1.3. tabulā noteiktie obligātie ietekmi mazinošie pasākumi un iespēju robežās īstenojami arī risinājumi, kas norādīti kā rekomendējoši.**
 - b) **Ja būvprojekta sagatavošanas laikā tiek paredzētas VES novietojuma izmaiņas, kā rezultātā darbībai tiek piemērots sākotnējais izvērtējums, tad Ierosinātājai jānodrošina ietekmes uz ainavu atkārtots novērtējums, veicot modelēšanu no Paredzētās darbības teritorijas apkārtne identificēto ainaviski vērtīgāko teritoriju skata punktiem. Sagatavotās fotomontāžas un VES novietojuma izmaiņu ietekmes novērtējums uz apkārtnes ainavu**

un kultūrvēsturisko mantojumu jāiesniedz Talsu novada pašvaldībā un NKMP saskaņojuma saņemšanai.

- c) Vēja parka un ar to saistītās infrastruktūras būvniecības laikā, veicot zemes rakšanas darbus, jānodrošina arheoloģiskā uzraudzība. Arheoloģiskās uzraudzības nosacījumi saskaņojami ar NKMP.**
- d) Pirms būvdarbu uzsākšanas jāizstrādā un būvprojektam jāpievieno procedūra, kurā noteikti pasākumi un nosacījumi rīcībām gadījumos, ja būvdarbu īstenošanas laikā, tostarp veicot nepieciešamo pievedceļu ceļu pārbūvi un stiprināšanu, tiek atklātas vēstures liecības vai apbedījumi.**

6.11.4. Drošība un vides risku pārvaldība.

- 6.11.4.1. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma grozījumiem, kas pieņemti 2022. gada 6. oktobrī, ap VES vairs nav nosakāmas drošības aizsargjoslas, kuru funkcija bija nodrošināt cilvēku un VES tuvumā esošo objektu drošību VES ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā. Līdz ar to Paredzētās darbības teritorijā tiks noteiktas tikai aizsargjoslas ap vēja parka būvniecības laikā izbūvētajiem elektrisko, elektronisko sakaru tīkliem un transformatoru apakšstacijām.
- 6.11.4.2. Saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 19. septembra noteikumu Nr.563 “Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas un īstenošanas kārtība” 2.3.4. apakšpunkta prasībām vēja elektrostaciju parka “SELP” uzstādītā jauda pārsniedz 100 MW, kas norāda, ka vēja parks tiek klasificēts kā C kategorijas paaugstinātas bīstamības objekts, kuram ir jāizstrādā civilās aizsardzības plāns (turpmāk – CA plāns).
- 6.11.4.3. Vērtējot potenciālās VES novietojuma vietas, secināts, ka vēja parka izpētes teritoriju skar aizsargjoslas, kas noteiktas gar valsts vietējiem un pašvaldības autoceļiem, kultūras pieminekļiem, virszemes ūdensobjektiem, kapsētām un meliorācijas būvēm un ierīcēm (Ziņojuma 2.2. nodaļa un 2.2.1. attēls). Aizsargjoslās gar ceļiem, elektriskajiem tīkliem, virszemes ūdens objektiem, meliorācijas būvēm un ierīcēm būvniecībai un/ vai darbiem ir izvirzīti īpaši nosacījumi, kas tiks ņemti vērā plānojot būvniecības darbus. Informācija par aprobežojumiem, kas saistīti ar aizsargjoslām sniegta arī Ziņojuma 4.7. (ainava un vizuālā ietekme) un 4.11. (ūdens ieguve un virszemes ūdeņi) nodaļā. Ierobežojumi, kas saistīti ar nosacījumiem saimnieciskās darbības veikšanai aizsargājamu biotopu un putniem nozīmīgu teritoriju tuvumā, vērtēti šī atzinuma 6.11.8. apakšpunktā.
- 6.11.4.4. Ziņojuma 4.13. nodaļas avāriju risku novērtējums aptver VES mehānisko bojājumu, sabrukuma ar iekārtas atlūzu izplatības iedarbību VES apkārtnē; eļļošanas sistēmas defektu ar eļļas noplūdi; ugunsgrēku izcelšanās, tajā skaitā zibensizlādes rezultātā, un rotora lāpstiņu apledojuma veidošanās ar sekojošu ledus gabalu krišanu iekārtas apkārtnē risku novērtējumu. Analizēts iespējamo avāriju seku nozīmīgums un vērtēta nepieciešamība īstenot ietekmi mazinošus pasākumus.
- 6.11.4.5. Ziņojumā netiek konstatēts, ka Darbības vietā vai tās tiešā tuvumā atrodas paaugstinātas bīstamības objekti. Kā norādīts jau šī atzinum 3.2.21. punktā, tuvākais paaugstinātas bīstamības objekts ir biedrības “Kurzemes Zvejniecības Ražotāju Organizācija” ražotne ~ 1,7 km attālumā no Izpētes teritorijas robežas. Ņemot vērā pieejamo informāciju, secināts, ka ražotne nevar radīt paaugstinātu bīstamību uz VES, kā arī to nevar ietekmēt iespējamās VES avārijas vai darbība.

- 6.11.4.6. Riska novērtējuma sagatavošanai izmantota Beļģijas Vides ministrijas reģionālās attīstības, vides plānošanas un projektu departamenta “VES riska novērtēšanas rokasgrāmata” (aktualizēta 2022. gadā) sagatavotā informācija (Ziņojuma atsauce Nr. 86). Avāriju scenārijiem ir izmantoti vienādojumi, ar kuru palīdzību nosakāma maksimālā avārijas seku iedarbības distance un riska līmenis tajā. Tā kā konkrēts VES modelis Ziņojuma sagatavošanas laikā nav izvēlēts, Izstrādātāja riska novērtējumā izmantojusi parametrus (apkopoti Ziņojuma 4.13.2. tabulā), kas raksturo augstāko un lielāko VES modeli, kurš varētu tikt uzstādīts Darbības vietā, t.i., sliktāko iespējamo variantu.
- 6.11.4.7. Atbilstoši šiem parametriem un Beļģijā izstrādātajai aprēķinu metodikai noteikti individuālā riska attālumi, kas nosakāmi ap katru no VES, rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.13.3. tabulā⁵⁸ un attēloti 4.13.2.–4.13.6. attēlā. Konstatējams, ka A alternatīvas gadījumā ap VES 6.4. noteikto riska attālumu izolīnijas skar atradnes “Sarāju purvs” teritoriju, bet B alternatīvas gadījumā tas attiecināms uz VES 6.4., 6.5. un 7.5. Savukārt A alternatīvas gadījumā paredzētais 1. grupas VES 1.3. novietojums rada situāciju, ka veidojas trīs nelielas teritorijas, kurās pārklājas divu VES riska zonas (Ziņojuma 4.13.2. attēls), pārklājumu rada arī A alternatīvas VES 2.4. un 2.5. savstarpējais novietojums (Ziņojuma 4.13.3. attēls).
- 6.11.4.8. Savukārt Ziņojuma 4.13.4. tabulā apkopoti VES bīstamības potenciālu raksturojošie attālumi, kas noteikti saskaņā ar Beļģijā izstrādāto aprēķinu lapu. Attiecībā uz paaugstinātas bīstamības objektiem noteiktais drošības attālums ir 728 m. Noteikti arī piemērojamie drošības attālumi starp VES un citiem nozīmīgiem objektiem, tajā skaitā aprēķināts, ka attiecībā uz publiskām ārtelpām, kur liels skaits cilvēku uzturas ārpus tām (vietas, kur ārpus telpām vienlaicīgi vienā vietā var tikt apdraudēti vairāk nekā 10 cilvēki), būtu ievērojama 673 m plata drošības zona, bet valsts nozīmes autoceļiem tā būtu nosakāma 261 m attālumā no VES. Kā norādījusi Izstrādātāja, attiecībā uz minimālajiem attālumiem no VES līdz dzīvojamajām mājām, Latvijā ir spēkā ar Noteikumiem Nr. 240 noteiktais attālums – 800 m. Ziņojuma 4.13.3. nodaļā, ņemot vērā veiktos aprēķinus un citu uz drošu VES darbību attiecināmo informāciju par individuālā riska zonām un avārijas seku tiešās iedarbības attālumiem, noteikti rekomendējamie drošības attālumi: saimnieciskās darbības ierobežojumu zonai, kurā nav rekomendējams ierīkot pastāvīgas darba vietas – 86 m; līdz valsts galvenajiem autoceļiem, kā arī līdz pārējiem valsts un pašvaldības autoceļiem (ja netiek ieviesti tehniskie risinājumi vides risku mazināšanai) – 268 m; tālākās iedarbības zona, kurā nav rekomendējams izvietot paaugstinātas bīstamības objektus – 728 m. Rekomendējamo zonu grafiskais attēlojums katrai no novietojuma alternatīvām skatāms Ziņojuma 4.13.7.–4.13.11. attēlos.
- 6.11.4.9. Atbilstoši informācijai Ziņojuma 2.1. nodaļā konstatējams, ka vēja parka teritorijā (6. un 7. grupas VES) atrodas bioloģiskās lauksaimniecības uzņēmums ZS “Piesaule”, kurš nodarbojas ar liellogu dzērveņu audzēšanu Sarāju purvā. Saskaņā ar Ziņojuma 4.13.11. attēla informāciju secināms, ka neatkarīgi no novietojuma alternatīvas, visa Sarāju purva teritorija atrodas 6. un 7. grupas VES tālākās iedarbības zonā, kura daļēji atbilst ārtelpu, kur vienlaicīgi vienā vietā var tikt apdraudēti vairāk nekā 10 cilvēki (piemēram, dzērveņu novākšanas laikā), zonai. Līdz ar to Biroja ieskatā CA plānā jāparedz rīcība iespējamā apdraudējuma novēršanai.

⁵⁸ Izdalītas trīs riska objektu grupas: saimnieciskās darbības objekti ar vairāk nekā 5 pastāvīgām darba vietām (aprēķinātais attālums no VES līdz objektam, kurā nosakāmi aprobežojumi – 30 m); teritorija ar dzīvojamo funkciju (253 m); jutīga publiskā infrastruktūra, piemēram, skolas, bērnudārzi, slimnīcas u. c. (262 m).

- 6.11.4.10. Ziņojuma vērtēti iespējamie ugunsdrošības riski Paredzētās darbības teritorijā. Izstrādātāja secinājusi, ka VES aizdegšanās nav cita ārēja ugunsgrēka sekas, bet gan primāri to var izraisīt pašas VES mehāniski vai elektriskās sistēmas defekti, kā arī zibens izlādes iedarbība. Savukārt VES degšanas rezultātā pastāv iespēja attīstīties sekundāriem ugunsgrēkiem iekārtas apkārtņē. Ziņojuma 4.13.4. nodaļā norādīti arī galvenie pasākumi ugunsgrēku radītās ietekmes mazināšanai, kas galvenokārt vērsti uz to rašanās un attīstības iespēju minimizēšanu, kā arī reaģēšanas uz avārijas situācijām efektivitātes paaugstināšanu. Ņemams vērā, ka ugunsgrēka izcelšanās vieta var būt gondolā, aptuveni 175 m augstumā, kas vērtējama kā likvidēšanas iespējas apgrūtināša situācija.
- 6.11.4.11. Ņemot vērā, ka Darbības vietas tuvumā konstatētas vairākas kūdras atradnes (skat. šī atzinuma 3.2.12. apakšpunktu) un prognozētie kūdras resursu laukumi (Ziņojuma 4.11.2. un 4.11.2. tabula, 4.11.3. attēls un 4.11.3. nodaļa), norādāms, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 238 "Ugunsdrošības noteikumi" kūdras ieguves vietās ir jāizstrādā ugunsdrošības instrukcija, kā arī saskaņā ar šo noteikumu 13.9. nodaļas "Kūdras ieguves objekts un teritorija" 405. punktu kūdras ieguves teritoriju jānodrošina ar ugunsdzēsības līdzekļiem. Savukārt minēto noteikumu 408. punkts noteic, ka kūdras ieguves objektā jāierīko ūdens ņemšanas vietas. Ziņojumā secināts, ka šobrīd noteikt specifiskus savstarpējo potenciālo ietekmi mazinošus pasākumus nav pamata, ja kūdras ieguves teritorija tiek apsaimniekota atbilstoši valsts normatīvā regulējuma prasībām un vēja stacijas tiek ekspluatētas atbilstoši ražotāja noteiktajām drošības prasībām, savlaicīgi veicot arī to uzturēšanas darbus.
- 6.11.4.12. Atbilstoši Ziņojuma 3.5. nodaļā norādītajam VES ekspluatācijas laikā to vadība, uzraudzība un darbības kontrole tiks veikta attālināti visu diennakti. VES apkalpošanas laikā vai ārkārtas situācijās VES uzraudzību, kontroli un, ja nepieciešams, piekļuves ierobežošanu klātienē veiks apmācīts personāls. Atbilstoši Ziņojumam vēja parka ekspluatācijas laikā saimniecisko darbību veikšana ārpus VES izbūves vietas netiks ierobežota. Paredzams, ka pēc VES izbūves nekustamo īpašumu valdītāji pieguļošās teritorijas tāpat kā līdz šim varēs izmantos lauksaimniecībai vai mežsaimniecībai. Attiecīgi Paredzētās darbības īstenotājs informēs VES apkārtņē esošos lauksaimnieciskās vai mežsaimnieciskās darbības veicējus par drošības pasākumiem un rīcībām ārkārtas situācijās.
- 6.11.4.13. Ziņojuma 4.13.3. nodaļā norādīts, ka atbilstoši VES ražotāju sniegtajai informācijai eļļas daudzums gondolās un to transmisiju eļļošanas sistēmā var būt no ~ 650 līdz 1 500 l. Neskatoties uz drošības sistēmām, kādas tiek izmantotas VES ražošanā, tomēr pastāv iespēja, ka notiek eļļas izplūde ārpus gondolas. Tāpat eļļas noplūde var notikt arī VES sabrukuma gadījumā. Šādā gadījumā, kā maksimālā apdraudējuma zona var tikt pieņemts attālums ap staciju, kas vienāds ar masta augstumu. Izstrādātāja secinājusi, ka pastiprināta uzmanība jāpievērš stacijām, kuras atrodas ūdens objektu tuvumā, jo eļļas var būt bīstamas ūdens organismiem, un naftas produkti spēj izplatīties pa ūdens virsmu. Izskatot paredzēto staciju izvietojumu, secināts, ka neviena upe vai ezers neatrodas tuvāk par 175 m no VES. Rojas upes aizsargjoslā tika plānots izvietot atsevišķas 4. grupas VES, taču Ierosinātāja ir atteikusies no šīs grupas staciju izbūves. Ziņojumā norādīts, ka vides piesārņojumu mazināšanas pasākums eļļas noplūžu gadījumā ir biodegradējamu hidraulisko šķidrumu lietošana.
- 6.11.4.14. Viens no aspektiem, kādā Ziņojuma ietvaros vērtēti drošības riski uz Paredzētās darbības ietekmes zonā esošajiem infrastruktūras objektiem, ir arī VES rotoru lāpstiņu apledojuma ietekme. Izstrādātājas aprēķini un informācijas analīze ļauj

pieņemt, ka zona zem rotora ir teritorija ar augstāko krītoša ledus radīta apdraudējuma potenciālu (172 m diametra rotora gadījumā apdraudējuma teritorija pieņemama 86 m rādiusā ap iekārtu). Arī teritorijā līdz 268 m no VES potenciāli iespējama ledus gabalu nokrišana. Taču, ņemot vērā šāda notikuma iespējamības nosacījumu sakrišanas varbūtību, var pieņemt, ka kopējā varbūtība notikumam, kuras rezultātā ledus gabals trāpītu punktā, kur atrodas cilvēks, uzskatāma par zemu. Atbilstoši Ziņojumam, Paredzētās darbības vieta atrodas reģionā, kur apledošanai labvēlīgi apstākļi var veidoties vidēji 10–20 dienas gada laikā.

- 6.11.4.15. Ņemot vērā, ka tuvāk par 268 m no valsts vietējiem un pašvaldību autoceļiem izvietotas vairākas VES (detalizēts uzskaitījums Ziņojuma 4.13.4. nodaļas 258. un 259. lpp., grafiskais attēlojums 4.13.7. un 4.13.11. attēlā, 6.1.3. tabulas vides risku sadaļa), Izstrādātājam ieskatā nepieciešams ieviest obligāti īstenojamus tehniskos risinājumus vides risku mazināšanai: VES aprīkojamas ar pretapledošanas sistēmām, kā arī ledus detektēšanas sistēmām, kas nodrošina stacijas darbības apturēšanu gadījumos, ja apledojums tiek konstatēts. Savukārt, ja attālums līdz pašvaldības autoceļam ar zemu satiksmes intensitāti, ir mazāks nekā 86 m (VES 2.5. B alternatīvas gadījumā), papildus jāīsteno automātiska apstādinātā vēja stacijas rotora pagriešana paralēli autoceļam apledošanas gadījumā.
- 6.11.4.16. Kopumā, veicot riska novērtējumu, nav identificēti tādi limitējoši faktori, kuru dēļ kāda no vērtētajām vietas alternatīvām būtu atzīstama par neīstenojamu. Novērtēto vides riska pārvaldības kontekstā secināms, ka par labāku risinājumu būtu atzīstama A novietojuma alternatīvas īstenošana.
- 6.11.4.17. **Birojs secina, ka jautājumi, kas saistīti ar drošības aspektiem, tostarp būvniecības un ekspluatācijas fāzē, ir daļēji jau noregulēti ar iepriekš šajā Biroja atzinumā ietvertajiem nosacījumiem, kā arī prasības to pārvaldībai izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar drošības un vides risku pārvaldību (Ziņojuma 4.13. nodaļa un Ziņojuma 6.1.3. tabula), Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) Ja VES novietojums tiek precizēts vai to tehniskie raksturlielumi (VES kopējais augstums un spārnu garums) salīdzinājumā ar Ziņojumā vērtētajiem tiek mainīti, būvprojekta sagatavošanas laikā atbilstoši Ziņojumā aprakstītajai darba pieejai veicams atkārtots drošības attālumu aprēķins un nosakāmas VES, kuras rada paaugstinātu risku uz publiskās lietošanas autoceļiem.
 - b) Visas VES, kuru apledošanas mešanas paaugstināta riska zonas pārklājas ar publiskas lietošanas autoceļu nodaļuma joslām, ir jāaprīko ar Ziņojumā aprakstītajām apledošanas detektēšanas, staciju darbības apturēšanas un pretapledošanas sistēmām.
 - c) Visām VES, kuru spārnu projekcija pārklājas ar publiskas lietošanas autoceļu nodaļuma joslām, apledošanas gadījumā ir jāizmanto risinājums, kas nodrošina VES rotora pagriešanu paralēli autoceļa asij.
 - d) CA plāns izstrādājams un saskaņojams normatīvos noteiktajā kārtībā pirms vēja parka ekspluatācijas uzsākšanas.

6.11.5. Troksnis un vibrācijas.

- 6.11.5.1. Viena no būtiskām VES ietekmēm ir to radītais troksnis. Cilvēku un to veselības aizsardzību no VES radītā akustiskā trokšņa, kas varētu sasniegt un pārsniegt nozīmīgu līmeni, lielā mērā jau nodrošina Noteikumu Nr. 240 163.2. punkts, kas nosaka minimālo pieļaujamo attālumu no VES (un vēja parkiem) līdz dzīvojamām un publiskām ēkām, kas nodrošina, ka VES un vēja parku kopējā iespējamā ietekme tiek būtiski samazināta. Vienlaikus tas nemazina nepieciešamību arī Paredzētās darbības IVN ietvaros trokšņa ietekmi vērtēt, savlaicīgi pārliecinoties, vai nevarētu būt konstatējamās arī kādas summāras un nozīmīgas ietekmes.
- 6.11.5.2. Trokšņa novērtēšanas kārtību, piemērojamās metodes un rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielumus nosaka Noteikumi Nr. 16, tostarp šo noteikumu 2. pielikuma 3.2. un 3.3. punkts, kas noteic, ka atbilstību trokšņa robežlielumiem novērtē teritorijā, kura ietver dzīvojamo apbūvi ņemot vērā pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto galveno (primāro) teritorijas izmantošanas veidu, kas atbilst attiecīgajai šī pielikuma 1.1. punktā minētajai teritorijai - individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorija. Līdz ar to pārbaudāmais rūpniecisko objektu vides trokšņa robežlielums ir $L_{\text{diēna}}$ 55 dB(A), L_{vakars} 50 dB(A) un L_{nakts} 45 dB(A). Pasaules Veselības organizācija (turpmāk – PVO) ir izstrādājusi vadlīnijas (skat. Ziņojum atsauci Nr. 17.), saskaņā ar kurām robežvērtība, kurai ir rekomendācijas raksturs, VES radītajam troksnim L_{dvn} ir 45 dB(A). Ziņojumā plānotā vēja parka ietekmes vērtēšanai aprēķināta arī rekomendētā robežvērtība. Savukārt Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma 2. punktā noteiktie satiksmes vides trokšņa robežlielumi (vērtējami fona jeb esošās situācijas kontekstā) ir $L_{\text{diēna}}$ 65 dB(A), L_{vakars} 60 dB(A) un L_{nakts} 55 dB(A). Trokšņa novērtējumā nav kvantitatīvi vērtēta (Ziņojuma 4.1.4. nodaļa) būvdarbu ietekme uz trokšņa līmeni Darbības vietas apkārtnē, jo uz būvdarbiem, kas saskaņoti ar vietējo pašvaldību netiek attiecināti Noteikumos Nr. 16 noteiktie vides trokšņa robežlielumi⁵⁹. Paredzams, ka vidējais kravas mašīnu reisu skaits (2 gadu periodā) uz 1.–4. grupas teritoriju vienā diennaktī varētu būt no 30 līdz 33 reisiem, savukārt uz 5.–7. grupas teritoriju no 19 līdz 22 reisiem diennaktī, kas esošo trokšņa līmei paaugstinās par aptuveni 1–2 dB(A) (neņemot vērā, ka no 4. un 5. grupas VES izbūves ierosinātāja ir atteikusies).
- 6.11.5.3. Ņemot vērā, ka Ziņojuma sagatavošanas laikā nav zināms, kuras no potenciāli pieejamajām VES izbūves vietām tiks izmantotas, aprēķini (arī zemo frekvenču trokšņa aprēķini) vides trokšņa piesārņojuma līmenim ir veikti abām VES novietojuma alternatīvām, kā arī ir vērtētas vairākas iespējamās tehnoloģiskās alternatīvas. Lai identificētu potenciāli nelabvēlīgāko situāciju, izmantojot VES ražotāju sniegtos datus (Ziņojuma 4.1.4.–4.1.7. tabula un 4.1.1. attēls) savstarpēji salīdzināts visu šī novērtējuma ietvaros vērtēto VES modeļu trokšņa emisijas līmenis. Ziņojumā secināts, ka augstāko trokšņa emisiju radītu Vestas V172 uz 175 m augsta masta ar standarta spārniem uzstādīšana, līdz ar to arī šis modelis primāri izmantots, lai novērtētu VES radīto vides trokšņa līmeni plānotā vēja parka ietekmes zonā.
- 6.11.5.4. Sagatavojot Ziņojumu, vides trokšņa novērtēšanai izmantota datorprogramma IMMI 2021 (izstrādātājs *Wölfel Monitoring Systems*), kas nodrošina trokšņa radītāju aprēķinu atbilstoši Noteikumos Nr. 16 noteiktajām metodēm. Izmantotās trokšņa aprēķinu datorprogrammas sagatavotie aprēķinu modeļu ievades dati pievienoti Ziņojuma E.1. pielikumā. Vides trokšņu aprēķina rezultāti (Paredzētās darbības vietas

⁵⁹ Noteikumu Nr. 16. 2.8. punkts

tuvumā izvietotām 137 dzīvojamās apbūves teritorijām) iekļauti Ziņojuma 4. pielikumā. Ņemot vērā, ka uz Ziņojuma sagatavošanas brīdi nav zināms uzstādāmo VES modelis, skaits un novietojums, pēc faktisko modeļu un novietojuma pozīciju izvēles, būvprojekta saskaņošanas posmā, būs veicams atkārtots trokšņa (arī zemās frekvences trokšņa) ietekmes novērtējums.

- 6.11.5.5. Paredzētās darbības tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās aprēķināts fona trokšņa līmenis, ko rada autotransporta kustība pa tuvumā esošajiem autoceļiem⁶⁰. Radītās trokšņa emisijas vērtētas ņemot vērā transporta intensitāti pa autoceļiem P125, P126, P127, V1377, V1378, V1398, V1410, V1411, V1412 un V1414. Darbības vietas apkārtnē atrodas vairākas kūdras atradnes, arī dažas no potenciālajām VES būvniecības vietām atrodas atradnē “Sarāju (Pūņu) purvs”, kurā tiek veikta kūdras ieguve, tomēr, atbilstoši provizorisksajam novērtējumam Ziņojumā⁶¹, kūdras atradņu darbība nav uzskatāma par nozīmīgu kumulatīvu trokšņa avotu attiecībā uz vismaz 800 m attālumā no VES esošu dzīvojamo māju kontekstā.
- 6.11.5.6. Pilna informācija par aprēķināto augstāko fona trokšņa līmeni katrā dzīvojamās apbūves teritorijā ir sniegta Ziņojuma 4. pielikumā. Ziņojuma 4.1.9. tabulā norādītas tās 16 dzīvojamo māju teritorijas, kurās tiek pārsniegti dzīvojamām teritorijām noteiktie rūpnieciskā vides trokšņa robežlielumi. Ņemot vērā, ka visas norādītās dzīvojamo māju teritorijas atrodas tiešā autoceļu tuvumā, Birojs konstatējis, ka satiksmes radītā trokšņa robežlielumi netiek pārsniegti nevienā no tām, bet pie mājām⁶² “Kalēji” ($L_{\text{diēna}}$ 62 dB(A), L_{vakars} 59 dB(A) un L_{nakts} 53 dB(A)), “Sniķeri” ($L_{\text{diēna}}$ 63 dB(A), L_{vakars} 60 dB(A) un L_{nakts} 54 dB(A)) un “Tālnieki” ($L_{\text{diēna}}$ 62 dB(A), L_{vakars} 59 dB(A) un L_{nakts} 54 dB(A)) tie ir tuvu noteiktajiem robežlielumiem.
- 6.11.5.7. Sākotnēji novērtējot (Ziņojuma 4.1.5. nodaļa) skaļāko no VES, proti, Vestas V172 - 7.2 uz 175 m augsta masta ar standarta spārnēm, secināts, ka šāda modeļa uzstādīšana un ekspluatācija Paredzētās darbības teritorijā nepārsniegs noteiktos robežlielumus dzīvojamo māju teritorijās, kas atrodas tālāk par 800 m no VES. Taču vairākās teritorijās tas var pārsniegt PVO noteikto rekomendēto L_{dvn} līmeni par ~ 2 dB(A) (Ziņojuma 4.1.10. tabula, 24 dzīvojamo māju teritorijas, tajā skaitā astoņas, kuras atrodas tuvāk par 800 m un piecas šī atzinuma 6.11.1.7. apakšpunktā norādītās, kuras atrodas līdz 820 m attālumā no VES).
- 6.11.5.8. Aprēķinot vides trokšņa parametrus nākamajam skaļākajam VES modelim Nordex N163 - 6.8 (modeļa radītā trokšņa parametri Ziņojuma 4.1.7. tabulā), konstatēts (trokšņa aprēķinu rezultāti pievienoti Ziņojuma 4. pielikuma 4.3 (A alternatīva) un 4.4. (B alternatīva) tabulā), ka radītā ietekme samazinās un arī rādītājs L_{dvn} tiek pārsniegts 2 dzīvojamo māju teritorijās un sasniegts vēl divās dzīvojamās mājās A alternatīvas un trijās B alternatīvas gadījumā. Taču jāņem vērā, ka novērtējums veikts pieņemot, ka tiek izbūvētas visas sākotnēji plānotās 33 VES, kā arī nav ņemti vērā VES darbības pārtraukumi mirgošanas un ietekmes uz sīkspārņiem samazināšanai, kā arī neatbilstoši vēja apstākļi, kuros VES nedarbosies. Līdz ar to faktiskais vides trokšņa līmenis daudzos uztvērējos būs

⁶⁰ Izmantoti VSIA “Latvijas Valsts ceļi” brīvpieejas dati par satiksmes intensitāti uz autoceļiem, apkopojums Ziņojuma 4.1.2. un 4.1.3. tabulā.

⁶¹ Izstrādātāja ņemusi vērā IVN Ziņojumā “Vēja elektrostaciju parka “Laflora” būvniecība Jelgavas novada Līvberzes pagastā” veikto vērtējumu, atbilstoši kuram konstatējams, ka kūdras atradnes izstrādes laikā trokšņa līmenis atradnes teritorijā var sasniegt aptuveni 54 dB(A). Taču jau ~ 50 m attālumā ārpus atradnes tas samazinās līdz 45–49 dB(A). Līdz ar to nav vērtējams kā nozīmīgs kumulatīvo ietekmju objekts.

⁶² Visas atrodas pie autoceļa V1410.

zemāks kā šobrīd Ziņojumā novērtētais. Tāpat ņemams vērā, ka neatkarīgi no uzstādāmā VES modeļa, jāizvēlas VES ar aerodinamiski uzlabotiem spārnieniem (*serrated trailing edges*).

- 6.11.5.9. Vērtējot summārās trokšņa emisijas, konstatēts, ka Paredzētā darbība neradīs jaunas trokšņa līmeņa pārsniegumu zonas vērtētajās teritorijās, bet pie mājām, kuras neatrodas autotransporta radītā trokšņa ietekmes zonā kopējais trokšņa līmenis paaugstināsies līdz VES radītā trokšņa līmenim vai būs nebūtiski augstāks par to. Trokšņa izkliedes kartes dienas, vakara un nakts periodam ir pievienotas Ziņojuma 5. pielikumā, savukārt trokšņa izkliedes kartes, kas raksturo VES modeļa *Vestas V172 - 7.2 MW* darbības radīto un esošo trokšņa līmeni nakts laikā attēlotas Ziņojuma 4.1.7. un 4.1.8. attēlā.
- 6.11.5.10. Izbūvējamo apakšstaciju radītā trokšņa novērtējumā Ziņojuma 4.1.5. nodaļā pieņemts, ka attālums, kādā apakšstacija novietojama attiecībā pret dzīvojamo māju nosakāms atkarībā no tās radītā skaņas jaudas. Ziņojumā aprēķināts pieļaujamais attālums, izmantojot dzīvojamās apbūves teritorijām piemērojamo zemāko robežlielumu, kas ir 45 dB(A) nakts laikā. Rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.1.11. tabulā. Kā norādīts Ziņojumā, plānojot apakšstacijas tehnisko risinājumu un nosakot novietojuma pozīcijas, Ierosinātajai ir jāņem vērā aprēķinātās trokšņa emisijas robežvērtības. Kā norādījusi Izstrādātāja (Ziņojuma 4.1.10. nodaļa), lai gan šobrīd vēl nav noteikts realizējamās VES novietojuma alternatīvas izvēlē un precīzs elektropārvades risinājums, par labāku risinājumu trokšņa pārvaldības kontekstā būtu uzskatāma 110 kV vai 330 kV apakšstacijas būvniecība zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 88920110021, kas nodrošina labākas apakšstaciju novietojuma iespējas tālāk no dzīvojamās apbūves teritorijām.
- 6.11.5.11. Lai arī likuma “Par piesārņojumu” tvērumā troksnis kā viens no emisiju veidiem (un vides piesārņojums) tiek uzskatīts kā akustiskais jeb cilvēkam dzirdamais troksnis, tomēr ar dažādām rūpnieciskām iekārtām, arī transportlīdzekļiem (piemēram, kuģi, gaisa kuģi arī vieglie transportlīdzekļi) cilvēku veselības kontekstā tiek vērtēts arī troksnis zemo frekvenču diapazonā (10–160 Hz), jo ilgstoša ekspozīcija troksnim zemo frekvenču diapazonā, ja šis skaņas (trokšņa) līmenis ir augsts, var atstāt ietekmi uz cilvēku veselību. Ziņojuma 4.1.8. nodaļā ir ietverts vērtējums par paredzēto VES individuālo un kopējo radīto troksni zemo frekvenču diapazonā.
- 6.11.5.12. Latvijā nav normatīvā regulējuma, kas noteiktu specifiskus trokšņa robežlielumus un novērtēšanas kārtību to avotu radītajam troksnim, kas emitē zemas vai augstas frekvences skaņas. Aplūkojot citu Eiropas valstu pieredzi, konstatēts, ka specifiski robežlielumi VES radītam zemas frekvences troksnim ir noteikti tikai Dānijā (2015. gada 21. decembra Vides un Pārtikas ministrijas rīkojums Nr. 1736⁶³), kur noteikta gan zemas frekvences skaņas novērtēšanas kārtība, gan robežlielums, kas saistošs visiem vēja parku attīstītājiem. Minētais rīkojums nosaka, ka VES radītais summārais zemas frekvences (10–160 Hz) trokšņa līmenis dzīvojamajās ēkās nedrīkst pārsniegt 20 dB(A) pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes). Esoša vai plānota trokšņa līmeņa atbilstība robežlielumam tiek noteikta aprēķinu ceļā, jo, veicot mērījumus, rezultātu būtiski ietekmē dabisko un citu antropogēno trokšņa avotu radītais zemas frekvences troksnis. Ziņojumā ir

⁶³ 2019. gada 7. februārī Vides un Pārtikas ministrija izdeva jaunu rīkojumu Nr. 135, ar kuru papildina iepriekš spēkā esošo regulējumu, iekļaujot skaņas izolācijas korekcijas vasarnīcu jeb kotedžu tipa apbūvei, kam raksturīgi ievērojami zemāks skaņas izolācijas līmenis nekā pastāvīgi apdzīvojamām ēkām.

izmantoti minētajā rīkojumā noteiktie robežlielumi, lai IVN uzdevumā sniegtu iespējami objektīvu atbildi par sagaidāmo ietekmi un tās būtiskumu.

- 6.11.5.13. Novērtējuma ietvaros trokšņa līmeņa aprēķini veikti zemas frekvences trokšņa līmenim visā zemo frekvenču diapazonā un visu VES summārajam zemas frekvences trokšņa līmenim dzīvojamajās mājās (uztvērējos), pieņemot, ka ēku fasādes skaņas izolācijas līmenis ir zems un atbilst Dānijas normatīvā norādītajiem vasarnīcu tipa apbūves rādītājiem. Detalizēta informācija par aprēķinu sniegta Ziņojuma 4.1.2. un 4.1.8. nodaļā, aprēķinu rezultāti visiem modeļiem ar un bez 5. grupas VES apkopoti Ziņojuma 14. un E.2. pielikumā. Kopumā zemas frekvences trokšņa līmenis aprēķināts 147 objektos (dzīvojamās mājās). Aprēķins veikts situācijai, kad vēja ātrums ir 8 m/s, jo Dānijā noteiktais robežlielums ir vienāds stacijām darbojoties pie dažāda vēja ātruma, tā novērtējot sliktāko iespējamo scenāriju.
- 6.11.5.14. Rezultātu apkopojums (abām novietojuma alternatīvām) par dzīvojamo ēku skaitu, kurās varētu tikt pārsniegti Dānijā noteiktie zemas frekvences trokšņa robežlielumi, pievienots Ziņojuma 4.1.13. tabulā. Aprēķina rezultātā konstatēts, ka VES *Nordex N163-6.8*, kura tika noteikta kā atbilstoša vides trokšņa ietekmes vērtējumā, ekspluatācijas laikā (bez 5. grupas VES) radītais zemas frekvences trokšņa līmenis pārsniegtu 20 dB(A) atzīmi 43 vai 44 dzīvojamās ēkās (atkarībā no izvēlētas novietojuma alternatīvas). Ziņojumā veiktie aprēķini norāda uz to, ka tikai viena no vērtētajām tehnoloģiskajām alternatīvām – VES *SG 6.6-170* ar standarta spārniem – abu novietojuma alternatīvu gadījumā būtu īstenojama bez papildus ierobežojumiem. Otrs labākais modelis būtu *Vestas V172* ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem.
- 6.11.5.15. Ziņojuma 4.1.9. nodaļā un Ziņojuma 6.1.3. tabulā Izstrādātāja ir apkopojusi informāciju par iespējamiem zemas frekvences trokšņa mazināšanas pasākumiem un nosacījumiem Paredzētās darbības īstenošanai. Secināms, ka Paredzētā darbība bez papildus tehnoloģisko ietekmes mazināšanas pasākumu izmantošanas stacijas *SG 6.6-170* uzstādīšanas gadījumā ir īstenojama, ja dzīvojamajai funkcijai netiek izmantotas dzīvojamās mājas, kuras atrodas tuvāk par 800 m no VES (skat. arī šī atzinuma 6.11.1.4. apakšpunktu). Savukārt *Vestas V172* izvēles A novietojuma alternatīvas realizācijas gadījumā jāvērtē iespēja samazināt ietekmi uz mājām “Pēķi” (noteiktā vērtība ir 20,3 dB(A)), kā arī iespēja lielāko ietekmi uz mājām “Bētas”, “Krieviņi”, “Petrišķi” un “Veckrūmiņi” radošo VES attālināšana no tām, jo noteiktie zemfrekvences trokšņa rādītāji ir tikai par dažām desmitdaļām zemāki par robežlielumu. Ziņojumā secināts, ka visu pārējo vērtēto tehnoloģiju gadījumā to uzstādīšana ir pieļaujama tikai izmantojot tehnoloģiskus vai skaņas izolācijas uzlabošanas pasākumus ietekmētajās ēkās. Šādu uzlabošanas pasākumu veikšanai nepieciešams saskaņojums ar ēku īpašniekiem, kā arī atbilstoši mērījumi skaņas izolācijas līmeņa noteikšanai.
- 6.11.5.16. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, tehniskie risinājumi visu frekvenču trokšņa mazināšanai lielākajā daļā gadījumu samazina elektroenerģijas ražošanas efektivitāti, tomēr nav pamata aizliegt Ierosinātajai šādus režīmus izmantot, ja tie nodrošina darbības atbilstību rekomendētajām zemas frekvences trokšņa robežvērtībām un noteiktajiem vides trokšņa robežlielumiem.
- 6.11.5.17. Tā kā nav zināms ne uzstādāmais VES modelis, ne precīzs VES novietojums un skaits, šobrīd nav iespējams izvirzīt detalizētas prasības par obligāti īstenojamiem pasākumiem ietekmes novēršanai vai samazināšanai, tomēr plānotā vēja parka darbības radītās ietekmes mazināšanai ir ieteicams uzstādāmo VES izvēles procesā pievērst uzmanību VES ražotāju norādītajam un garantētajam trokšņa un zemas

frekvences trokšņa līmenim, un, ja nav citu pamatotu iemeslu skaļākas stacijas izvēlei, izvēlēties un vēja parkā "SELP" uzstādīt VES ar pēc iespējas zemāku trokšņa emisijas līmeni un aerodinamiski uzlabotiem spārniem. Klusāku staciju izvēle ļaus tuvināt vai sasniegt tādu ietekmes līmeni tuvākajās dzīvojamās apbūves teritorijās, kas cita starpā atbilst arī PVO rekomendētajām VES radītajām trokšņa diennakts vidējām vērtībām troksnim - L_{dvn} 45 dB(A).

- 6.11.5.18. Birojs konstatējis, ka vērtējot visu frekvenču trokšņa ietekmi, Ziņojumā nav noteikts tāds VES tehnoloģisko parametru kopums, kuri nodrošinātu vienlaicīgu vides un zemas frekvences trokšņa robežvērtību nodrošināšanu dzīvojamās teritorijās. Līdz ar to Birojs uzskata par samērīgu noteikt, ka tehnoloģiskā modeļa izvēle jāizdara pirms būvprojekta izstrādes, jāveic atkārtots vides trokšņa un zemas frekvences trokšņa novērtējums atbilstoši izbūvējamo VES skaitam un novietojumam un nepieciešamības gadījumā jāvienojas ar ēku, kurās jāveic trokšņa izolācijas pasākumi, īpašniekiem par nepieciešamo mērījumu un pasākumu veikšanu. Precizēto visu frekvenču trokšņa ietekmes parametru vērtības uztvērējos (dzīvojamās mājās) nedrīkst pārsniegt normatīvi noteiktos robežlielumus un būtiski atšķirties no Ziņojumā novērtētajām vērtībām (rūpnieciskā vides trokšņa rezultāti, kādi tie noteikti *Nordex N163 - 6.8* modelim, zemas frekvences trokšņa rezultāti, kādi tie noteikti *SG 6.6-170* modelim).
- 6.11.5.19. Vērtējot VES radītās vibrācijas un to iespējamo ietekmi (Ziņojuma 4.16.1. nodaļa), Izstrādātāja norādījusi, ka Latvijā nav arī normatīvo aktu, kas regulē vibrācijas līmeni apkārtējā vidē. Salīdzinot šobrīd jau 2010. gada 1. jūlijā spēku zaudējušo Ministru kabineta 2003. gada 25. jūnija noteikumos Nr. 341 "Noteikumi par pieļaujamiem vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās"⁶⁴ noteiktos pieļaujamos robežlielumus ar Vācijas un Kanādas⁶⁵ pētījumos noteiktajiem vibrācijas lielumiem, konstatējams, ka VES radītās vibrācijas jau aptuveni 300 m no VES nepārsniedz līdz 2010. gadam noteiktos robežlielumus. Ņemot vērā, ka VES vibrāciju līmenis to tehniskajās komponentēs (gultņi, pārnenumukārba u. c.) nav atkarīgs no VES jaudas, un lielākie VES ražotāji ņem vērā Vācijā izstrādātās vadlīnijas (vadlīnijas attiecināmas uz VES, kuru nominālā jauda pārsniedz 3 MW), nav pamata uzskatīt, ka Paredzētās darbības radītais vibrācijas līmenis būs augstāks nekā iepriekšminētajos pētījumos iegūtais. Secināms, ka vibrāciju ietekme, tostarp uz cilvēku veselību, īpašumiem un to drošību, vērtējama kā nebūtiska.
- 6.11.5.20. **Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs secina, ka papildus ārējos normatīvajos aktos jau noteiktajam un Ziņojumā paredzētajam nepieciešams ar šo atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) **Paredzētā darbība īstenojama, izvēloties VES skaitu, novietojumu un modeli tā, lai Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē esošo dzīvojamo ēku teritorijās netiktu pārsniegti vides trokšņa robežlielmi un dzīvojamās ēkās VES radītais summārais zemas frekvences (10–160 Hz) trokšņa līmenis nepārsniegtu 20 dB pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes), ja būvprojekta izstrādes laikā ārējos normatīvajos aktos nav noteikts cits zemas frekvences trokšņa normatīvs.**

⁶⁴ Vibrācijas robežlielmi tika noteikti ārstniecības iestāžu operāciju zālēm, kā arī ārstniecības un rehabilitācijas iestāžu palātām (nakts periodā), kur izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja būt lielāks par $0,028 \text{ m/s}^2$.

⁶⁵ Ziņojuma 293. lpp. norādīts, ka mērījumos Vācijā noteikts, ka uz VES pamatiem vibrācijas līmenis ir salīdzinoši augsts – 1 m/s^2 , attālinoties strauji samazinās un 285 m no VES ir nedaudz augstāks par $0,01 \text{ m/s}^2$. Savukārt Kanādā 88 VES vēja parkā (vienas VES jauda – 2,3 MW) noteikts, ka līmenis $0,01 \text{ m/s}^2$ tiek nodrošināts 300 m attālumā no tā.

- b) Vēja parka izbūvē jāizmanto VES ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem (*serrated trailing edges*). Izvēloties VES stacijas modeli, starp citos aspektos līdzvērtīgiem modeļiem, pēc iespējas jāizvēlas risinājums, kurš nodrošina arī PVO rekomendētā VES radītā diennakts vidējā trokšņa vērtību - L_{dvn} ir 45 dB(A) – visās vērtētajās dzīvojamo māju teritorijās.
- c) Tādu VES, kuru zemas frekvences trokšņa līmenis dzīvojamo ēku iekštelpās prognozējams lielāks nekā 6.11.5.20. “a” apakšpunktā norādītais, izbūve ir pieļaujama, ja tiek veikti ar īpašnieku saskaņoti ārējo norobežojošo konstrukciju skaņas izolācijas uzlabošanas pasākumi ietekmētajās ēkās, kas nodrošina Ziņojumā vērtēto zemas frekvences trokšņa robežvērtību nepārsniegšanu dzīvojamo ēku iekštelpās. Paredzētās darbības atbilstību šī punkta nosacījumiem izvērtē attiecīgā būvvalde, pārliecinoties par pasākumu saskaņošanu pirms būvatļaujas izsniegšanas vai atzīmes par projektēšanas nosacījumu izpildi izdarīšanas, bet par nepieciešamo pasākumu īstenošanu ietekmētajās ēkās – pirms būvju pieņemšanas ekspluatācijā.
- d) Ja tiek izvēlēts no Ziņojumā vērtētajiem atšķirīgs VES modelis vai precizēts staciju izvietojums, ir jāveic atkārtots vides trokšņa un zemas frekvences trokšņa novērtējums atbilstoši faktiski izbūvējamam VES skaitam, novietojumam un izvēlētajam modelim un jānodrošina jaunā risinājuma atbilstība šī atzinuma 6.11.5.20 “a” apakšpunktā norādītajiem trokšņa robežlielumiem un zemas frekvences trokšņa robežvērtībām. Trokšņa novērtējums ir jāpievieno būvprojektam. Dienests veic šādu izmaiņu būtiskuma novērtējumu un saskaņo izmaiņas būvprojekta risinājumos, ja šīs izmaiņas būtiski neietekmē izvērtējuma rezultātu, vai piemēro ietekmes sākotnējo izvērtējumu saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.
- e) Jaunbūvējamam transformatoru elektropārvades apakšstacijas jāizvieto tādā attālumā no dzīvojamās apbūves teritorijām/ dzīvojamām mājām, kas nodrošina Noteikumos Nr. 16 noteikto robežlielumu ievērošanu un atbilst Ziņojuma 4.1.11. tabulas parametriem, vai jānodrošina labāks sniegums par Ziņojumā novērtēto.

6.11.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.

- 6.11.6.1. Latvijā nav normatīvo aktu, kas noteiktu mirgošanas efekta novērtēšanas kārtību un limitētu šīs ietekmes pieļaujamo līmeni. Līdzīga situācija ir vērojama arī citās ES valstīs, kur pamatā mirgošanas ietekmes robežvērtības ir noteiktas vadlīnijās, nevis normatīvajos aktos. VES radīto mirgošanas efekta ietekmi var precīzi prognozēt, tā ir mainīga gada griezumā, bet konstanta ilgtermiņā. Ņemot vērā, ka ārpus telpām gaisma sasniedz personu no daudz mazāk fokusēta avota nekā caur slēgtas telpas logu, mirgošanas efekts ir mazāk traucējošs laikā, kad cilvēks atrodas ārpus telpām. Tādēļ mirgošanas efekta ietekmes novērtējums parasti tiek veikts attiecībā uz dzīvojamajām ēkām, kas atrodas vēja parku potenciālās ietekmes zonā. Ziņojumā izmantotā pieeja vērtē arī pagalmu teritorijas. Ziņojuma 4.2. nodaļā norādīts, ka saskaņā ar Īrijas Mājokļu, pašvaldību un kultūras mantojuma departamenta (*Department of Housing, Local Government and Heritage*) izstrādātajām vadlīnijām⁶⁶, attālumos, kas pārsniedz desmit rotora diametrus, mirgošanas efekta iespējamība ir zema. Paredzētās darbības gadījumā tā būtu zona aptuveni 2 km rādiusā no plānotajām VES. Aprēķinu modeli kā uztvērēji iekļautas visas

⁶⁶ Norādīta Ziņojuma Atsaucē Nr. 23: *Wind Energy Development Guidelines for Planning Authorities*, 2006.

dzīvojamās ēkas, kas izvietotas līdz 3 km attālumā ap plānotajām vēja elektrostacijām. Līdz ar to konstatējams, ka vērtējumā nodrošināts princips par sliktākās iespējamās situācijas vērtēšanu.

- 6.11.6.2. Mirgošanas efekta ietekmi ir iespējams prognozēt izmantojot speciālu programmu, kurā ņem vērā darba stundas, vēja virzienus un ikmēneša saules gaismas varbūtību. Līdz ar to mirgošanas efektu var ierobežot, automātiski apturot VES laika periodos, kad tā var izraisīt mirgošanas efektu noteiktās teritorijās. Mirgošanas efekta ietekme nav uzskatāma par izšķirošu ne tehnoloģiskās, ne vietas izvēles alternatīvas izvēlē, bet aplūkojama kontekstā ar citām ietekmēm, tajā skaitā plānotā vēja parka lietderības rādītājiem.
- 6.11.6.3. Ziņojumā mirgošanas efekta ietekmes nozīmīguma vērtēšanai izmantotas citās valstīs (Vācijā, Beļģijā, Zviedrijā) piemērotās robežvērtības⁶⁷, mirgošanas efektam, kas aprēķināts atbilstoši reālā laika scenārijam, izmantojot zemāko robežvērtību, proti, 8 h/gadā, tajā skaitā ņemot vērā ar dzīvojamo apbūvi saistītā pagalma teritoriju, kas attēlota Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras (turpmāk – LĢIA) sagatavotajās topogrāfiskajās kartēs.
- 6.11.6.4. Mirgošanas efekta novērtēšanai izmantota *WindPro* programmatūra, kas izstrādāta VES radīto ietekmju vērtēšanai un ietver speciālu moduli arī mirgošanas efekta aprēķināšanai. Aprēķinos izmantoti ECMWF dati par vēja ātrumu un vēja virzienu Paredzētās darbības teritorijā (skat. šī atzinuma 3.2.8. apakšpunktu). Mirgošanas efekta aprēķinā atbilstoši reālā laika scenārijam izmantoti dati par vidējo saules spīdēšanas laiku (Ziņojuma 4.2.1. tabula), kas reģistrēti valsts tīkla meteoroloģiskajā stacijā laika periodā no 2014.–2022. gadam.
- 6.11.6.5. Detalizēta informācija par mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķinu rezultātiem ir sniegta ziņojuma 6. pielikumā, bet ziņojuma E.3. pielikumā apkopotas aprēķinu programmatūras *WindPro* sagatavotās rezultātu datnes. Aprēķini veikti visiem Ziņojuma 3.2.1. tabulā norādītajiem VES modeļiem un abām novietojuma alternatīvām. Aprēķinu modelī iekļautas 132 dzīvojamās apbūves teritorijas, kas atrodas līdz 3 km attālumā no paredzētajām VES.
- 6.11.6.6. Atbilstoši aprēķinu rezultātiem, neatkarīgi no novietojuma alternatīvas, nav nevienas VES, kas neradītu mirgošanas efektu plānotā vēja parka tuvumā izvietotajās dzīvojamās apbūves teritorijās, bet attālumā, kas lielāks par 2 km, mirgošanas efekta ietekmes robežvērtību pārsniegšana nav prognozēta. Ziņojuma 4.2.2. tabulā apkopota informācija par dzīvojamās apbūves teritorijām, kurās noteikti mirgošanas efekta ietekmes laika robežvērtību pārsniegumi, norādot augstāko iespējamo pārsniegto vērtību (bet nenorādot, kuram modelim tā noteikta). Atbilstoši LĢIA topogrāfiskās kartes datiem 14 no 4.2.2. tabulā norādītajām mājām ir neapdzīvotas. Ietekmēto dzīvojamo teritoriju skaits katrā no alternatīvām un katram no vērtētajiem četriem modeļiem norādīta Ziņojuma 4.2.3. tabulā. Grafiskais mirgošanas ietekmes zonu attēlojums sagatavots vislielāko ietekmi⁶⁸ radošajam modelim – *Siemens Gamesa SG170* – un pievienots Ziņojuma 4.2.2.–4.2.7. attēlā.

⁶⁷ Biežāk izmantotās robežvērtības ir: ne vairāk kā 30 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes; ne vairāk kā 10 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas atbilstoši reālajam scenārijam. Vācijā, Beļģijā un Zviedrijā rekomendētā vērtība ir - ne vairāk kā 8 mirgošanas stundas gadā; ne vairāk kā 30 minūtes vienā dienā visu vērtēšanas scenāriju gadījumā.

⁶⁸ Vērtējumā noteikts, ka izmantojot VES modeli *Siemens Gamesa SG170* mirgošanas efekts ietekmēs maksimāli 128 teritorijas, *Nordex N175* – 115 teritorijas, *Vestas V172* un *Nordex N163* – 108 teritorijas; visi maksimumi noteikti A izvietojuma alternatīvai, B alternatīvas gadījumā ietekmēto teritoriju skaits ir par 3-4 mazāks, kas vērtējama kā nebūtiska atšķirība.

- 6.11.6.7. Vienīgais tehniskais risinājums, kuru iespējams pielietot mirgošanas efekta ietekmes laika mazināšanai, ir mirgošanu izraisošo VES darbības pārtraukšana laika periodos, kad attiecīgā stacija var izraisīt mirgošanu dzīvojamās apbūves teritorijās. Šāda režīma uzstādīšana VES atkārtoti izvērtējama pēc konkrēta VES modeļa (arī masta augstuma un citu tehnisko raksturlielumu precizēšanas) un izbūves vietu izvēles. Vēja parka "SELP" ekspluatācija veicama tā, lai VES radītais mirgošanas efekta ietekmes laiks dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijās nepārsniegtu šādas mirgošanas efekta ietekmes robežvērtības: 30 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes; 8 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas atbilstoši reālajam scenārijam; 30 minūtes vienā dienā neatkarīgi no izmantotā vērtēšanas scenārija.
- 6.11.6.8. Birojs atzīst, ka šāds nosacījums attiecībā uz VES darbības režīmu precizēšanu Ziņojumā (arī tā 6.1.3. tabulā) ietverts pamatoti, jo ietekme, ko var radīt mirgošanas efekts (salīdzinājumā ar citām vērtētajām ietekmēm), ir jutīga pret pārmaiņām, tostarp izvietojuma un VES augstuma izmaiņām. Mainoties VES parametriem vai to kopējam skaitam un novietojumam, arī Ziņojumā novērtētā ietekme (mirgošanas ietekmes ilgums skartajās teritorijās) var atšķirties, tādēļ šajā IVN procesa stadijā nav iespējams ar pienācīgu konkrētību Biroja nosacījumos nostiprināt, ar kādu režīmu un cik stundu darbības ierobežojumu katras no VES darbība aprobežojama. Ierosinātajai Paredzētās darbības īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanas ietekme dzīvojamo māju teritorijā tiek novērsta, kā tas norādīts Ziņojuma 4.2.4. nodaļā un 6.1.3. tabulā.
- 6.11.6.9. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar mirgošanas efektu un apēnojumu, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) **Būvprojekta izstrādes laikā ir jāveic mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķini, ņemot vērā aktuālo situāciju - VES izvietojumu, skaitu un tehniskos parametrus. Būvprojektā katrai no VES jānosaka ierobežojumi mirgošanas ietekmes laika samazināšanai (staciju darbības apturēšanas režīms), kas būvniecības laikā iestatāmi VES, kuru ietekmes mazināšana noteikta kā nepieciešama.**
 - b) **Paredzētās darbības īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanu izraisošo VES darbība tiktu pārtraukta laika periodos, kad attiecīgā stacija var izraisīt mirgošanu dzīvojamās apbūves teritorijās. Jānodrošina atbilstība Ziņojumā norādītajiem ietekmes mērķlielumiem – ne vairāk kā 30 stundas gadā un 30 minūtes dienā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes, un ne vairāk kā 8 stundas gadā un 30 minūtes dienā atbilstoši reālā laika scenārijam, vērtējot visu VES darbības summāro ietekmi vai jānodrošina cits atbilstošs aizsardzības līmenis, ja tāds tiek vispārēji noteikts ar ārējo normatīvo aktu. Mirgošanas efekta ietekmes laika ierobežošanas plāns ir jāpievieno būvprojektam.**

6.11.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām.

- 6.11.7.1. Ar VES kā elektroenerģijas ražošanas iekārtu ir saistīts arī elektriskais un magnētiskais lauks, kuram vispārēji ir iespējama ietekme uz cilvēku veselību un dažādu sakaru iekārtu darbību, tādēļ tā vērtēta arī Ziņojumā. Ziņojuma 4.16.2. nodaļā novērtēta elektromagnētiskā lauka avotu iedarbība, ko rada VES gondolā (~170 m augstumā virs zemes) esošais strāvas ģenerators un transformators; strāvas kabelis no gondolas līdz VES torņa pamatnei; pazemes kabeļu tīkls (20 kV) no VES līdz sprieguma paaugstināšanas stacijai; sprieguma

paaugstināšanas stacija; pazemes kabeļu trase (20–60 kV) no VES līdz ievadei pārvades tīklā plānotajā apakšstacijā pie 110 kV vai 330 kV gaisvadu elektrolīnijas.

- 6.11.7.2. Salīdzinot vērtēto VES modeļu tehniskos parametrus Ziņojumā secināts, ka elektroenerģijas ģenerācijas un pārvades kontekstā visu vērtējamo staciju raksturlielumi ir līdzīgi, līdz ar to detalizēts ar elektromagnētiskajiem laukiem saistīts novērtējums veikts vienam stacijas modelim kura nominālā jauda ir 7,2 MW un tā ir komplektēta ar 20 kV transformatoru. Savukārt pārvades kabeļa radītās ietekmes novērtējums veikts sliktākajam scenārijam, pieņemot, ka 6. grupas (to veido 8 VES) saražotais maksimāli iespējamais elektroenerģijas daudzums tiek pārvadīts pa vienu 20 kV kabeli. Sliktākā iespējamā situācija vērtēta arī sprieguma paaugstināšanas staciju gadījumā.
- 6.11.7.3. Elektromagnētiskā lauka starojuma robežlielumi un mērķlielumi, kā arī to piemērošanas kārtība un novērtēšanas metodes cilvēku veselību aizsardzības nodrošināšanai ir noteikti Ministru kabineta 2018. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 637 “Elektromagnētiskā lauka iedarbības uz iedzīvotājiem novērtēšanas un ierobežošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 637). Atbilstoši Noteikumiem Nr. 637 pie 50 Hz (atbilst VES parametriem) elektromagnētiskā lauka aprēķinātā mērķlieluma skaitliskā vērtība iedzīvotājiem ir 100 μ T.
- 6.11.7.4. Atbilstoši Izstrādātājas vērtējumam⁶⁹, ņemot vērā arī attālumus līdz dzīvojamajām mājām, secināts, ka elektromagnētiskie lauki, kas neizbēgami radīsies, nav uzskatāmi par tādiem, kuri varētu atstāt būtisku ietekmi uz sabiedrību kopumā un iedzīvotāju veselību, kuri dzīvo VES apkaimē un izmanto ceļus gar apakšzemes kabeļu trasēm. Šādi elektromagnētiskie lauki nerada traucējumu arī dažādu iekārtu darbībām, tostarp ietekmi uz specifiskas medicīniskās aparātūras/ iekārtu darbību, kas nodrošina cilvēka funkcijas un kuras tiek ražotas, nodrošinot augstu aizsardzību pret magnētisko lauku iedarbību. Nav paredzama ar Noteikumiem Nr. 637 noteikto robežlielumu un mērķlielumu pārsniegšana.
- 6.11.7.5. Ziņojuma 4.14. nodaļā vērtēta VES iespējamā ietekme uz elektromagnētisko un radiosignālu raidītāju un uztvērēju (aeronavigācijas iekārtas, meteoroloģiskie radiolokatori, jūras navigācijas sistēmas, elektronisko sakaru radiotīkli, virszemes apraides tīkli) darbību. VES un vēja parki, atkarībā no to izvietojuma un izmēriem var darboties kā signāla bloķētāji gan kā liela izmēra atstarojoši objekti. Plašāk izmantotās radaru sistēmas šobrīd vēl nespēj atpazīt VES atstarotos signālus.
- 6.11.7.6. Darbības vietai tuvākie meteoroloģiskie radari ir pie lidostas “Rīga” teritorijas (~ 90 km attālumā no Darbības vietas) uzstādītais LVGMC pārvaldītais radars un Lietuvas Hidrometeoroloģiskās aģentūras uzstādītais radars pie Laukuvas Lietuvā (~ 150 km attālumā no Darbības vietas). Ziņojumā konstatēts, ka tie neatrodas plānoto VES ietekmes zonā.
- 6.11.7.7. Eiropas Aviācijas drošības organizācija (*EUROCONTROL*), ņemot vērā Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (*ICAO*) izstrādātās vadlīnijas par būvniecības regulējumu ierobežojumu zonās ap aeronavigācijas iekārtām, kas tiek izmantotas gaisa satiksmes vadības funkciju nodrošināšanai, ir izstrādājuši vadlīnijas gaisa satiksmes navigācijas pakalpojumu sniedzējiem un vēja parku attīstītājiem par VES radītās ietekmes uz navigācijas sistēmām novērtēšanas nepieciešamību un kārtību. Novērtēšanas zonu raksturojums un iespējamās ietekmes vērtēšanas nosacījumi katrā no tām apkopoti Ziņojuma 4.14.1. tabulā.

⁶⁹ Aprēķinu rezultāti pievienoti Ziņojuma 4.16.1.–4.16.4. tabulā.

- 6.11.7.8. Ierosinātāja ir konsultējusies ar LGS⁷⁰, kā rezultātā secināts, ka pēc tam, kad būs saņemts vēja parka ieceres akcepta lēmums atbilstošajā pašvaldībā, un būs zināms uzstādāmo VES tehnoloģiskais risinājums (ražotājs un modelis), skaits un izvietojums, Ierosinātājai jānodrošina detalizēta novērtējuma izstrādāšana par plānotā vēja parka ietekmi uz LGS sekundārās novērošanas sistēmas raidošās/ uztverošās stacijas *Lībagi* darbību. Novērtējums ir jāveic pirms būvatļaujas saņemšanas un rezultāti jāiesniedz LGS izskatīšanai un saskaņošanai. Ja novērtējumā tiks konstatēta būtiska ietekme uz LGS iekārtu darbību, VES parka attīstītājam būs jāsteno pasākumus konstatētās ietekmes novēršanai vai mazināšanai, nepieciešamības gadījumā veicot arī atkārtotu novērtējumu.
- 6.11.7.9. Ziņojumā secināts (Ziņojuma 264. lpp.), ka Paredzētā darbība neradīs nozīmīgu ietekmi uz bruņoto spēku veiktajām gaisa telpas uzraudzības funkcijām, jo izmantotās radiolokācijas sistēmas⁷¹ ir aprīkotas ar risinājumiem to efektīvai darbībai arī tiešā vēja parku tuvumā. Savukārt VAS “Elektroniskie sakari” 2024. gada 25. marta vēstulē Nr. 2.1-1/219 Birojam, sniedzot atsauksmi par Ziņojumu, norādīja - *Savukārt novērtējumā izdarītie secinājumi par iespējamo ietekmi uz radiolokācijas sakaru sistēmām ir saskaņojami ar to lietotāju, t.i. Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem*. Birojs konstatē, ka saskaņā ar Aizsardzības ministrijas sagatavoto Informatīvajam ziņojumam “Par vēja parku attīstību Latvijā un aizsardzības nozares operacionālajām vajadzībām” pievienoto Vēja parku karti⁷² Paredzētās darbības teritorija (vismaz daļēji) atrodas zonā, kas definēta kā zona, kurā vēja parku būvniecība ir iespējama, ja ir iespēja piemērot kādu kompensācijas mehānismu. Ņemot vērā minēto, nosacījumi vēja parka “SELP” būvniecības pieļaujamībai un, ja attiecināms, pasākumi kompensācijas mehānisku piemērošanai saskaņojami ar Aizsardzības ministriju.
- 6.11.7.10. Atbilstoši Ziņojuma 4.14.2. nodaļā norādītajam, Izstrādātāja, iepazīstoties ar nozarē veikto pētījumu rezultātiem, secinājusi, ka vēja parku izbūve var ietekmēt TV, radio un mobilo sakaru apraides kvalitāti, galvenokārt bloķējot (aizsedzot), fragmentējot un atstarojot norādīto sakaru iekārtu raidītos signālus. Visbiežāk radītie traucējumi vērtējami kā maznozīmīgi vietās, kur signāla kvalitāte ir laba, bet apraides iekārtu sasniedzamības zonas perifērijā traucējumi var būt nozīmīgi.
- 6.11.7.11. Paredzētās darbības ietekmes zonā virszemes TV un radio apraidi nodrošina Dundagā un Kuldīgā uzstādītie raidītāji. Dundagā uzstādītais 203m augstais raidītājs atrodas ~ 15 km attālumā, bet Kuldīgā - 180 m augstais raidītājs atrodas ~ 50 km attālumā no plānotā vēja parka. Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju par radio un TV apraides kvalitāti Paredzētās darbības ietekmes zonā Ziņojumā secināts, ka uz A no plānotā vēja parka atrodas zonas ar potenciāli zemu apraides kvalitāti. Ziņojuma 4.14.5. attēlā pievienoti Latvijas lielāko mobilo sakaru pakalpojumuoperatoru (*LMT, Tele2, Bite*) publicētās informācijas fragmenti par sakaru kvalitāti Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē. Secināts, ka lielā daļā teritorijas šobrīd augstā kvalitātē tiek nodrošināts 4G mobilais internets, sakaru pieejamību nodrošinot no vairākiem izbūvētiem raidītājiem. Birojs konstatē, ka šāds secinājums attiecināms uz operatora *LMT* sniegto pakalpojumu, bet operatoru *Tele2* un *Bite* tīkla pārklājums vērtējams kā mainīgas kvalitātes.
- 6.11.7.12. LVRTC 2024. gada 21. marta vēstule Nr. 07-06-09/2024/413 informēja, ka tā rīcībā nav pētījumu par vēja elektrostaciju klātbūtnes ietekmi uz radio un televīzijas

⁷⁰ Ziņojuma 13. pielikums.

⁷¹ Ziņojuma atsauce Nr. 112: <https://www.lockheedmartin.com/en-us/products/ground-based-air-surveillance-radars.html>.

⁷² Pieejama - https://tapportals.mk.gov.lv/public_participation/ef12074d-d5b9-434f-bf3b-64e12498c2f6.

apraidi. Līdz šim, veicot radio un televīzijas apraides elektromagnētiskā lauka mērījumus Latvijas teritorijā, ietekme no jau strādājošām vēja elektrostacijām nav konstatēta.

- 6.11.7.13. Tā kā faktisko ietekmi uz sakaru sistēmām būs iespējams fiksēt tikai vēja parka ekspluatācijas laikā, kā arī tā var būt mainīga, mainoties sakaru nodrošināšanai izmantotajām tehnoloģijām, jautājumi par jebkāda veida ietekmes mazināšanu būs risināmi starp vēja parka operatoru un sakaru nodrošinātāju parka ekspluatācijas laikā. Ietekmes samazināšana, ja tāda tiek konstatēta, panākama īstenojot pasākumus signāla kvalitātes uzlabošanai, kuru tehniskie risinājumi nosakāmi katrā konkrētā gadījumā individuāli. Ierosinātāja šādu risinājumu paredzējusi kā obligātu (Ziņojuma 6.1.3. tabula).
- 6.11.7.14. Saskaņā ar Ziņojumā veikto vērtējumu secināms, ka nozīmīgas ietekmes uz cilvēku veselību elektromagnētiskā lauka dēļ vai nozīmīgas, pārmērīgas ietekmes uz sakaru sistēmu darbību ar Paredzēto darbību īstenošanu netiek prognozētas.
- 6.11.7.15. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar elektromagnētiskā lauka ietekmi un vēja parka ietekmi uz sakaru iekārtām, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) Ierosinātājai būvprojekta sagatavošanas laikā jānodrošina detalizēta novērtējuma izstrādāšana par plānotā vēja parka ietekmi uz sekundārās novērošanas sistēmas raidošās/ uztverošās stacijas Lībagi darbību. Novērtējuma rezultāti jāiesniedz VAS "Latvijas gaisa satiksme" izskatīšanai un saskaņošanai. Vēja parka būvniecību nav atļauts uzsākt pirms saskaņojuma saņemšanas no VAS "Latvijas gaisa satiksme".
 - b) Nosacījumi vēja parka "SELP" būvniecības pieļaujamībai un, ja attiecināms, pasākumi kompensācijas mehānisku piemērošanai, saskaņojami ar Aizsardzības ministriju
 - c) Ja pēc vēja parka izbūves tiek konstatēta sakaru un apraides signālu kvalitātes pavājināšanās, kas saistīta ar VES darbību, Ierosinātājai jāīsteno pasākumi signāla kvalitātes uzlabošanai, kuru tehniskie risinājumi nosakāmi vienojoties ar sakaru nodrošinātāju katrā konkrētā gadījumā individuāli.

6.11.8. Ietekme uz dabas vērtībām.

- 6.11.8.1. IVN ietvaros veiktais Paredzētās darbības un ar to saistīto infrastruktūras objektu iespējamās ietekmes novērtējums uz Izpētes teritorijas un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību pamatojas uz sertificētu Sugu un biotopu ekspertu⁷³ (skat. arī šī atzinuma 3.2.17. punktu) vērtējumiem. Ekspertu atzinumi pievienoti Ziņojuma 7., 8. un 9. pielikumā, galvenie ekspertu atzinumos sniegtie novērtējuma rezultāti un izdarītie secinājumi atspoguļoti Ziņojuma 4.4., 4.5. un 4.6. nodaļā.
- 6.11.8.2. Izpētes teritorija katrā no ietekmju uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību novērtējuma aspektiem definēta un kartogrāfiskajā materiālā attēlota attiecīgajā jomā sertificēta dabas eksperta/ -u atzinumā (Ziņojuma 7., 8. un 9. pielikums). Tāpat ekspertu atzinumos norādīta attiecīgajā ietekmes uz apkārtnes dabas vērtībām novērtējuma aspektā izmantotā metodika.

⁷³ Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 267 "Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība"; ekspertu reģistrs pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_eksperti/ekspertu_registrs/.

- 6.11.8.3. No Sugu un biotopu ekspertu atzinuma izriet, ka izpētes teritorijā sastopamo dabas vērtību raksturojums pamatojas gan uz teritorijas apsekojumiem dabā, gan datu sistēmā “Ozols” un citos datu avotos pieejamo informāciju par izpētes teritorijā esošām un reģistrētām dabas vērtībām.
- 6.11.8.4. Sugu un biotopu eksperti savā atzinumā (Ziņojuma 8. pielikums) novērtējuši, ka Izpētes teritorijā neatrodas neviena ĪADT, tostarp *Natura 2000* teritorija, un aizsargājamie koki, tādēļ nav prognozēta ar Paredzēto darbību saistīta tieša negatīva ietekme uz tām (skat. arī šī atzinum 3.2.13. punktu).
- 6.11.8.5. VES un ar to saistīto infrastruktūru galvenokārt ir paredzēts izbūvēt uz intensīvi apsaimniekotām lauksaimniecības zemēm un mežu zemēm bez augstas dabas aizsardzības vērtības (jaunaudzēs, izcirtumos vai jaunās mežaudzēs, kas attīstījušās aizaugot vēsturiski lauksaimniecībā izmantotām platībām). Daļai no 6. grupas VES izskatīta iespēja tās izvietot aktīvā kūdras ieguves teritorijā Sarāju (Pūņu) purvā. Elektropārvades kabeļus pēc iespējas plānots izbūvēt ceļu nodalījuma joslās.
- 6.11.8.6. Tomēr IVN gaitā konstatētas arī tādas VES un ar tām saistītie infrastruktūras objekti, kuru izbūve var skart konstatētās aizsargājamās augu un sēņu sugas un/ vai aizsargājamo biotopu platības. Attiecīgi tālāk šajā atzinumā analizēts ietekmes novērtējums tikai no tām VES un ar tām saistītajiem infrastruktūras objektiem, kuru izbūve var ietekmēt to apkārtnē konstatētās aizsargājamās augu un sēņu sugas un biotopus.
- 6.11.8.7. Kā potenciālus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus apdraudējumu uz konstatētajām aizsargājamo augu un sēņu sugu atradnēm, aizsargājamiem zālāju, mežu un purvu biotopiem, kā arī citām atrastām dabas vērtībām, Sugu un biotopu eksperti novērtējusi tiešu aizsargājamo biotopu iznīcināšanu, biotopu platību fragmentāciju un iespējamu nosusināšanas negatīvo ietekmi:
- 6.11.8.7.1. 1. grupā plānotās VES 1.1., 1.2. un 1.3. A alternatīvas un ar tām saistītie pievedceļi (Ziņojuma 4.4.2. un 4.4.8. attēls) paredzēti upju palieņu un sarežģīta hidroloģiskā režīma teritorijās. Ierīkojot nosusināšanas sistēmas, paredzamas būtiskas teritorijas hidroloģiskā režīma izmaiņas. Tādejādi potenciāli varētu pasliktināties ES nozīmes tekošu saldūdeņu biotopu stāvokli, kā arī ar gruntsūdens režīmu saistītu mežu biotopu - 91E0* *Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)* - kvalitāte. VES 1.4. plānotā montāžas laukuma tuvumā konstatēta īpaši aizsargājamās sēņu sugas – plaisājošā rūtaine *Xylobolus frustulatus*, atradne (Ziņojuma 4.4.8. attēls)⁷⁴. VES 1.5. A alternatīvas A un B variants un VES 1.5. B alternatīva A varianta montāžas laukumu un pievedceļu novietojums (Ziņojuma 4.4.9. attēls) paredz ES nozīmes aizsargājamo biotopu – 7140 *Pārejas purvi un slīkšņas*⁷⁵ un 6270 *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas*⁷⁶ iznīcināšanu vai būtiskas hidroloģiskā režīma izmaiņas. Ņemot vērā Ziņojumā norādītos apsvērumus, nav pieļaujama VES 1.5.A (A un B alternatīva) un 1.5.B (B alternatīva) būvniecība.
- 6.11.8.7.2. 2. grupā plānotās VES 2.3. izbūves platībā konstatēti vairāki aizsargājamās sugas naktsvijole *Platanthera* sp.⁷⁷ eksemplāri. Tādejādi secināms, ka,

⁷⁴ Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju – zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 88920050054 mežu 1. kvartāla 5. nogabalā.

⁷⁵ Poligons 19SR66_63 Ziņojuma 4.4.9. attēlā.

⁷⁶ Poligons 23MD24_1 Ziņojuma 4.4.9. attēlā.

⁷⁷ Naktsvijoles iekļautas Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumu Nr. 396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” 1. pielikumā. Ņemot vērā minēto, plānojot būvniecību to aizņemtajās teritorijās, jāvērsas pie DAP, lai saņemtu nepieciešamos saskaņojumus

izbūvējot minēto VES, tie tiks iznīcināti. Tomēr Sugu un biotopu eksperti novērtējuši, ka nav paredzama lokāli vai reģionāli negatīva ietekme uz naktsvijoles populāciju.

- 6.11.8.7.3. Izbūvējot 3. grupā plānoto VES 3.3. A vai B novietojuma alternatīvu (attiecīgi Ziņojuma 4.4.10. un 4.4.11. attēls) un pievedceļu, kas paredzēts zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 88920070017, iespējama negatīva ietekme uz biotopu 9080* *Melnalkšņu staignāji*⁷⁸ saistībā ar ietekmi uz teritorijas hidroloģisko režīmu.
- 6.11.8.7.4. 7. grupā plānotās VES 7.4. montāžas laukums un pievedceļi (Ziņojuma 4.4.12. attēls) paredzēti nelielā attālumā no aizsargājamā biotopa 9080* *Melnalkšņu staignāji*⁷⁹, kura hidroloģiju potenciāli negatīvi ietekmētu nosusināšanas sistēmu ierīkošana ap izbūves laukumu un gar pievedceļiem. Savukārt plānotās VES 7.5. novietojuma B alternatīvas, kā arī alternatīvie izbūves laukuma novietojumi (Ziņojuma 4.4.12. attēls), tieši skar biotopus 9080* *Melnalkšņu staignāji*⁸⁰ un 9010* *Veci vai dabiski boreālie meži*⁸¹, kuru aizņemtās platības atbilstoši novērtētajam atbilst potenciālai dabisko mežu biotopu izdalīšanai un kalpo kā aizsargājamu sugu dzīvotnes.
- 6.11.8.8. Lai gan Ziņojumā novērtēts, ka plānotā vēja parka un ar to saistītās infrastruktūras būvniecība var ietekmēt gan aizsargājamu augu un sēņu sugu atradnes, gan biotopu aizņemtās platības vai to kvalitāti, Sugu un biotopu eksperti katrā no novērtēto ietekmju gadījumiem (skat. šī atzinuma 6.11.8.7. apakšpunkts) piedāvā arī negatīvo ietekmi mazinošus risinājumus. Tie apkopoti Ziņojuma 4.4.4. nodaļā un galvenokārt saistīti ar nosacījumiem montāžas laukumus un pievedceļus veidot tā, lai netiek ietekmēts teritorijas hidroloģiskais režīms, un izvēlēties tādu montāžas laukumu vai pievedceļu novietojuma alternatīvas, lai pēc iespējas mazāk ietekmētu aizsargājamās dabas vērtības. Papildus minētajam Birojs konstatē, ka Sugu un biotopu eksperti izvirzījuši arī ietekmi mazinošo pasākumu uz meža ekosistēmā kopumā - plānoto VES tehnoloģiskie laukumi prioritāri izvietojami lauksaimniecībā intensīvi izmantojamo zemju platībās vai izmantotu kūdras ieguves lauku teritorijās.
- 6.11.8.9. Izpētes teritorijā konstatēti arī potenciāli dižkoki un koki, kas ir potenciālas īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes (Ziņojuma 4.4.2. tabula, 4.4.2.–4.4.12. attēls). Saskaņā ar novērtējumu daļa bioloģiski nozīmīgo koku atbilst Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumos Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 264) definētajiem aizsargājamo koku kritērijiem. Sugu un biotopu eksperti norādījuši, ka, plānojot Paredzēto darbību, ieteicams ņemt vērā konstatēto bioloģiski nozīmīgo koku⁸² izvietojumu un iespēju robežās novērst šo koku bojāšanu vai iznīcināšanu. Minētie piesardzības pasākumi iekļauts arī Ziņojuma 4.4.4. nodaļā.
- 6.11.8.10. Izvērtējis Ziņojumu, Birojs konstatē, ka Ziņojuma 4.4.4. nodaļā izvirzītie piesardzības pasākumi Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai uz aizsargājamiem augiem, sēnēm un biotopiem ir iekļauti Ziņojuma 6.1.3. tabulā, kā obligāti veicami pasākumi. Savukārt uz bioloģiski nozīmīgiem kokiem un mežu

darbībām īpaši aizsargājamās sugas naktsvijole *Platanthera* sp. atradnēs (Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. pants).

⁷⁸ Poligons 23GE079_9 un 23GE079_10 Ziņojuma 4.4.10. un 4.4.11. attēlā.

⁷⁹ Poligons Latvijas valsts mežu 2018 447. kvartāla 15. nogabals un 23GE07912 Ziņojuma 4.4.12. attēlā.

⁸⁰ Poligons 23GE079_13 Ziņojuma 4.4.12. attēlā.

⁸¹ Poligons 23GE079_14 Ziņojuma 4.4.12. attēlā.

⁸² Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertu atzinumu, īpaša uzmanība pievēršama kokiem Nr. DV1, DV2, DV3, DV12, DV13, DV15, DV16 un DV17 (Ziņojuma 4.4.2. tabula).

ekosistēmām – kā rekomendējami. Papildus Birojs vērš uzmanību, ka, ja kāds no IVN gaitā konstatētajiem potenciālajiem dižkokiem tiek atzīts kā aizsargājams koks, uz tiem attiecināmi Noteikumu Nr. 264 40. un 41. punktā izvirzītie nosacījumi. Ja attiecināms, Ierosinātajai tie ir saistoši.

- 6.11.8.11. No Sugu un biotopu ekspertu sniegtā vērtējuma izriet, nevienā no vērtēto VES novietojuma alternatīvām nav identificēta tāda paredzamā ietekme uz dabas vērtībām, kas radītu nepārprotamas priekšrocības kādai no izvietojuma alternatīvām. Ievērojot izvirzītos nosacījumus vai ierobežojumus konkrētu VES izvietojumam vai izbūves tehnoloģiskajam risinājumam, kas iekļauti Ziņojuma 4.4.4. nodaļā, pieļaujamas abas vērtētās VES novietojuma alternatīvas.
- 6.11.8.12. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības ietekme uz ornitofaunu vērtēta no tādiem aspektiem kā putniem nozīmīgas koncentrācijas vietas un migrējoši putni, sadursmju risks, teritorijas piemērotība kā dzīvotnei un barības ieguvei, trokšņa ietekme pret to jutīgām sugām, iespējamās kumulatīvās ietekmes. Detalizētāks Paredzētās darbības iespējamās ietekmes izvērtējums minētajos aspektos sniegts Ziņojuma 4.6.3. nodaļā.
- 6.11.8.13. No Ziņojuma un Ornitologa atzinuma (Ziņojuma 9. pielikums) izriet, ka IVN gaitā piesaistītais Ornitologs savus secinājumus par sagaidāmo ietekmi balstījis uz novēroto sugu daudzveidību, novērojumu lokāciju un novēroto indivīdu skaitu un iespējamo ietekmi vērtējis galvenokārt ņemot vērā putnu sugu populāciju lielumu valstī. Tādejādi Ornitologa ieskatā plānotā vēja parka būvniecība kopumā neradīs vērā ņemamu ietekmi uz Paredzētās darbības apkārtnē ligzdojošo putnu un migrācijas laikā teritoriju šķērsojošo putnu populācijām, izņemot uz ūpi *Bubo bubo* un sarkano kliju *Milvus milvus*. Papildus Ornitologa sniegtajam vērtējumam, Izstrādātāja, ievērojot piesardzības principu, secinājumus Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunu novērtējumam pamato ar sagaidāmo ietekmi uz putnu sugām lokālā mērogā⁸³. Birojs, izvērtējis Ziņojumu un Ornitologa atzinumu, secina, ka Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunu novērtējumā ir aspekti, kur Ziņojuma autori jeb Izstrādātāja veikusi padziļinātu pieejamo datu, pētījumu u. c. materiālu izpēti. Tādejādi var secināt, ka Ziņojuma autori ietekmes uz ornitofaunu novērtējumam piegājuši ar īpašu rūpību, kā arī snieguši argumentētus secinājumus, kādēļ kādā situācijā ietekme uz ornitofaunu būtu vērtējama ievērojot piesardzības principu vai ietekmes būtiskums nav vērtējams kā nenozīmīgs. Arī no DAP Vēstulē Nr. 4.9/2301/2024-N norādītā izriet, ka tā atzinīgi vērtē Ziņojuma autoru papildus veikto ietekme novērtējumu un izdarītos secinājumus par Paredzētās darbības ietekmes nozīmīgumu, piemēram, uz migrējošiem putniem, jūras ērgli *Haliaeetus albicilla* un mazo ērgli *Clanga pomarina*, nepieciešamajiem ietekmi mazinošajiem un monitoringa pasākumiem.

⁸³ Piemēram, Ziņojuma 139. lpp. norādīts – Eksperts savā atzinumā ir novērtējis, ka plānotā vēja parka ietekme uz iepriekš minētajām sugām, kas vēja parka teritorijā konstatētas migrācijas sezonu laikā ir vērtējama kā nebūtiska. Šādam secinājumam zināmā mērā var piekrist, [...] Tomēr, veicot padziļinātu pieejamo datu analīzi, ziņojuma izstrādātāja ieskatā plānotā vēja parka ietekme uz iepriekš minētajām putnu sugām abu migrācijas sezonu laikā ir vērtējama kā nozīmīga, [...]. Ziņojuma 142. lpp. norādīts – Lai gan ietekmes vērtēšana uz populācijām Latvijas mērogā ir ierasta prakse ne tikai vēja parku plānošanas kontekstā, [...] tomēr ziņojumu izstrādātāju ieskatā šāds risinājums nav optimāls, jo vairumā gadījumu ietekmētā populācijas daļa būs neliela, un pirmšķietami pamatots būs vērtējums par to, ka ietekme ir nebūtiska un ietekmi mazinoši pasākumi nav nepieciešami. Jānorāda, ka šobrīd Latvijā tiek plānots ievērojams skaits vēja parku, kas kopumā viennozīmīgi radīs vērā ņemamu ietekmi uz putnu populācijām. [...] ziņojuma izstrādātāju ieskatā ietekmes primāri ir vērtējamās lokālā mērogā, cenšoties mazināt negatīvo ietekmi uz apzināto populācijas daļu. Šāda pieeja visos vēja parkos ļautu izvairīties no būtiskas ietekmes uz valsts populāciju kopumā. Ziņojuma 154. lpp. – Ziņojuma izstrādātāji nevar piekrist ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai piesaistītā eksperta viedoklim, par to ka kumulatīvās ietekmes būsmaznozīmīgas, jo visus vēja parkus tāpat neuzbūvēs.

- 6.11.8.14. Plānotā vēja parka teritorijā un tā apkārtnē konstatēts ievērojams skaits aizsargājamo putnu un putnu, kas minēto teritoriju šķērso migrācijas laikā (skat. šī atzinuma 3.2.15. punktu, Ziņojuma 4.6.2. nodaļu). Taču tālāk šajā atzinumā analizēts ietekmes novērtējums tikai uz tām putnu sugām, uz kurām konstatēta potenciāli nozīmīga Paredzētās darbības ietekme.
- 6.11.8.15. Ziņojumā novērtēts, ka izbūvējot plānoto vēja parku, tiks radīta negatīva ietekme uz ornitofaunu, kas saistāma gan ar parka būvniecības procesu, gan tā ekspluatāciju. Novērtētā ietekme raksturota izdalot trīs nozīmīgākās ornitofaunas grupas – ietekme uz migrējošiem putniem; ietekme uz dienas plēsīgajiem putniem; ietekme uz meža putniem.
- 6.11.8.16. Attiecībā uz Paredzētās darbība iespējamo ietekmi uz migrējošiem putniem, novērtēts, ka plānotā vēja parka teritoriju migrācijas laikā⁸⁴ šķērso nozīmīgs skaits putnu sugu, tajā skaitā aizsargājama. Tomēr Ziņojuma autoru ieskatā būtiskākā ietekme sagaidāma uz migrējošiem putniem, kas pārlidojumus veic un apstāšanās vietās koncentrējas lielākos baros⁸⁵, un ietekme abu migrācijas sezonu laikā vērtējama kā nozīmīga. No novērtētā izriet, ka sagaidāmā ietekme uz migrējošiem putniem galvenokārt saistāma ar iespējamo sadursmju risku. Lai gan migrējošiem putniem vērojama izvairīšanās no VES, Ziņojuma autoru ieskatā iespējamais sadursmju risks vērtējams kā potenciāli nozīmīgs.
- 6.11.8.17. Attiecībā uz Paredzētās darbība iespējamo ietekmi uz dienas plēsīgajiem putniem kā nozīmīgākās ietekmējamās putnu grupas novērtētas piekūnveidīgie un vanagveidīgie⁸⁶. Papildus norādāms, ka šajās grupās esošo putnu aizsardzībai Darbības vietas apkārtnē veidoti arī mikroliegumi. Saskaņā ar Ziņojumu attālumā līdz 10 km konstatēti 4 mikroliegumi jūras ērgļiem un 1 mikroliegums zivjērglim. Savukārt attālumā līdz 5 km - 3 mikroliegumi mazajiem ērgļiem, viens no tiem atrodas tuvāk par 3 km no plānotā vēja parka teritorijas (skat. arī šī atzinuma 3.2.13. apakšpunktu). Iespējamā ietekme uz šo grupu putniem galvenokārt saistām ar sadursmju risku. Ņemot vērā šobrīd Latvijā plānoto vēja parku apjomu, sagaidāms, ka vēja parku attīstība kopumā viennozīmīgi radīs vērā ņemamu ietekmi uz putnu populācijām. Tādēļ Ziņojuma autoru ieskatā, vērtējot Paredzētās darbības ietekmes būtiskumu uz dienas plēsīgajiem putniem, iespējamā ietekme primāri vērtējama lokālā mērogā, cenšoties mazināt negatīvo ietekmi uz apzināto populācijas daļu. No novērtētā izriet, ka iespējamā negatīva ietekme uz dienas plēsīgo putnu populāciju ir attiecināma uz visu plānotā vēja parka teritoriju. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz dienas plēsīgajiem putniem, Ziņojuma autori izšķir trīs situācijas:
- 6.11.8.17.1. *Ietekme uz neligzdojošiem putniem, putniem migrācijas laikā un putniem ārpus ligzdošanas sezonas*⁸⁷. Novērtēts, ka plānotā vēja parka ietekmi uz neligzdojošiem un migrējošiem dienas plēsīgajiem putniem praktiski nav iespējams kvantificēt, vērtējot ietekmes būtiskumu uz populāciju kopumā. Vienlaikus novērtēts, ka ietekme būs negatīva.

⁸⁴ Detalizētāka informācija par teritorijas nozīmību putnu migrācijas laikā sniegta Ziņojuma 4.6.2. nodaļā un Ziņojuma 139.–142. lpp.

⁸⁵ Saskaņā ar Ziņojumu - gulbji, zosis, dzērves, dzeltenie tārtiņi, lielajās gauras u. c.

⁸⁶ Saskaņā ar Ziņojumu plānotā vēja parka teritorijā vai tā perifērijā ir novēroti jūras ērgļi, zivjērgļi *Pandion haliaetus*, mazie ērgļi, klinšu ērgļi *Aquila chrysaetos*, ķīķi *Pernis apivorus*, lauku piekūni *Falco tinnunculus*, sarkanās klija, melnās klijas *Milvus migrans*, pļavas lija *Circus pygargus*, niedru lija *Circus aeruginosus* un lauku lija *Circus cyaneus*, peļu klijāni *Buteo buteo*.

⁸⁷ Detalizētāk informācija par šajā grupā iekļautajiem putniem sniegta Ziņojuma 143. lpp.

- 6.11.8.17.2. *Ietekme uz parka teritorijā vai tā apkārtnē ligzdojošiem putniem ar lielu ligzdošanas teritoriju (home range)*⁸⁸. Kā norādīts jau šī atzinuma 6.11.8.17. apakšpunktā, Darbības vietas apkārtnē šajā grupā iekļauto putnu aizsardzībai izveidoti 4 mikroliegumi jūras ērgļiem un 1 mikroliegums zivjērglim. Konstatēti arī vairāki jūras ērgļu ligzdošanas iecirkņi. Tādēļ novērtēts, ka plānotā vēja parka teritorijā un tā perifērijā pastāv piemēroti apstākļi šajā grupā iekļauto dienas plēsīgo putnu ligzdošanai. Attiecīgi Ziņojuma autoru ieskatā Paredzētās darbības ietekme uz minēto putnu grupu visā plānotā vēja parka teritorijā ir vērtējama kā negatīva.
- 6.11.8.17.3. *Ietekme uz parka teritorijā vai tā apkārtnē ligzdojošiem putniem ar nelielu ligzdošanas teritoriju*⁸⁹. Kā norādīts jau šī atzinuma 6.11.8.17. apakšpunktā, Darbības vietas apkārtnē šajā grupā iekļauto putnu aizsardzībai veidoti mikroliegumi tikai mazajam ērglim. Konstatēti arī vairāki mazā ērgļa ligzdošanas iecirkņi un citu dienas plēsīgo putnu apdzīvotas ligzdas, kā arī teritorijā novēroti šīs grupas putni, kuru ligzdošanas vietas nav atrastas, bet novērojumu raksturs liecina par to ligzdošanu novērojumu vietas tuvumā. No novērtēta izriet, ka visa plānotā vēja parka teritorija kopumā vērtējama kā šīs grupas putniem ligzdošanai piemērota. Tomēr identificētas zonas, kur sagaidāmā ietekme ir nozīmīgāka saistībā ar barošanās vietu pieejamību. Detalizētāka informācija par šo aspektu sniegta Ziņojuma 145.–148. lpp. Novērtēts, ka teritorijas, kas šajā grupā iekļautajiem putniem ir piemērotas gan no ligzdošanas vietu, gan barošanās vietu pieejamības, ir pieejamas 4. grupas VES apkārtnē. Vērtējot Ziņojumu, Birojs konstatē, ka IVN gaitā Ziņojuma autori nonākuši pie secinājuma, ka no ietekme uz putniem viedokļa būtu jāatsakās no 4. grupas VES būvniecības, jo tā plānotas teritorijā, kas novērtēta kā īpaši piemērota barošanās teritorija lauksaimniecības zemēs medījošiem dienas plēsīgajiem putniem. Tāpat 4. grupas VES tuvumā atrodas arī Poligons “Janvāri”, kurā pieejamā barība piesaista putnus. Pēc DAP Vēstulē Nr.4.9/2301/2024-N sniegtā viedokļa, Ierosinātāja ir atteikusies no 4. grupas VES izbūves (Ziņojuma 18. pielikumā esošā 6.1.3. tabula).
- 6.11.8.18. Attiecībā uz Paredzētās darbība iespējamo ietekmi uz meža putnu sugām⁹⁰, kā nozīmīgākie ietekmju veidi uz šīs grupas putniem novērtēta dzīvotņu iznīcināšana, veicot nepieciešamās infrastruktūras izveidi, un VES darbības radītais traucējums (piemēram, būvniecības darbu un VES ekspluatācijas radītais troksnis, spārnu kustība), kā arī sadursmju risks, kas šajā gadījumā saistīts ar iespējamu vistveidīgo putnu⁹¹ “ieskriešanu” VES tornī. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz meža putnu sugām piemērotu dzīvotņu zudumu, Ziņojum autori secina, ka tā nav vērtējama kā nozīmīga (Ziņojuma 148.–149. lpp.). Veicot dažādu avotu analīzi, kas plašāk apskatīts Ziņojuma 149. lpp., un vērtējot VES darbības radīto traucējumu ietekmi uz meža putnu sugām, Ziņojumā secināts, ka ap katru no plānotajām VES izdalāma 800–1000 m plata zona (piemēram, Ziņojuma 4.4.11. attēls), kas definējama kā nozīmīgas ietekmes zona uz vistveidīgajiem putniem un pūcēm. Tomēr analizējot datus par šajās zonās esošo mežaudžu vecumu un meža putnu sugu novērojumiem (Ziņojuma 149.–150. lpp.), Ziņojuma autori secina, ka 1.–3. grupas

⁸⁸ Saskaņā ar Ziņojumu pie šīs grupas pieskaitāmi jūras ērglis, zivjērglis un klinšu ērglis. Detalizētāk informācija par šajā grupā iekļautajiem putniem sniegta Ziņojuma 143.–144. lpp.

⁸⁹ Saskaņā ar Ziņojumu pie šīs grupas pieskaitāmi mazais ērglis, lījas, klījas, lauku piekūns, ķīķis un peļu klījāns. Detalizētāk informācija par šajā grupā iekļautajiem putniem sniegta Ziņojuma 144. lpp.

⁹⁰ Saskaņā ar Ziņojumu pie šīs grupas pieskaitāmi mednis *Tetrao urogallus*, rubenis *Tetrao tetrix*, pūces, dzeņi, mežirbe *Bonasia bonasia*. Detalizētāk informācija par šajā grupā iekļautajiem putniem sniegta Ziņojuma 148.–155. lpp.

⁹¹ Saskaņā ar šajā gadījumā medņi, rubeņi, mežirbes.

VES apkārtnē sagaidāmā ietekme uz meža putnu sugām vērtējama kā potenciāli nozīmīga. Saskaņā ar Ziņojumu, ņemot vērā DAP norādījumus, no šīs grupas sugām īpaša uzmanība pievērsta Paredzētās darbības ietekmes novērtējumam uz ūpi. Ūpis Latvijā kontekstā vērtējama kā īpaši apdraudēta suga. Tuvākā plānotā VES (VES 3.2.) atrodas 2,2 km uz DR no ūpa novērojumu vietām (Ziņojuma 134. un 151. lpp.). Ūpi potenciāli var ietekmēt VES darbības radīti traucējumi. Tā kā ir plānots atteikties no 4. grupas VES izbūves (skat. šī atzinuma 6.11.8.17.3. punktu) un Struņķu diķa apkārtnē plānotās VES paredzēts izbūvēt ūpa ligzdošanai nepiemērotos vai suboptimālos biotopos, novērtēts, ka Paredzētās darbības īstenošana neradīs tiešu apdraudējumu ūpa ligzdošanai piemērotām teritorijām.

6.11.8.19. Ziņojumā atsevišķi vērtēta Paredzētās darbības ietekme uz ornitofaunu kontekstā ar plānotā vēja parka tuvumā esošajām *Natura 2000* teritorijām – dabas liegumu “Zemgaļu purvs” un dabas liegumu “Stiklu purvi” (skat. arī šī atzinuma 3.2.13. apakšpunktu, Ziņojuma 155.–163. lpp.). Ziņojuma 4.6.3. un 4.6.4. tabulā apkopots Paredzētā darbības ietekmju vērtējums uz minēto *Natura 2000* teritoriju standarta datu formās iekļautajām putnu sugām⁹², bet Ziņojuma 4.6.5. tabulā – apkopojošs ietekmes vērtējums uz minēto *Natura 2000* teritoriju sugām un biotopiem atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 300 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*)” pielikuma 1. tabulā noteiktajiem kritērijiem. Kā norādīts jau iepriekš šī atzinuma 6.11.8.4. apakšpunktā, kopumā nav sagaidāma ar Paredzēto darbību saistīta ietekme uz *Natura 2000* teritorijām – dabas liegumu “Zemgaļu purvs” un dabas liegumu “Stiklu purvi” un tajās aizsargātajām dabas vērtībām. Tomēr Ziņojuma autori novērtējuši, ka, iespējams, palielināsies traucējums tām putnu sugām, kuras no minētajiem dabas liegumiem lidos VES virzienā. Vienlaikus Ziņojuma autori norādījuši, ka to šobrīd precīzi nav iespējams noteikt. Tādēļ šādas iespējamās ietekmes noteikšanai būtu jāveic monitorings. Attiecīgi rekomendācijas ietekmes uz *Natura 2000* teritorijām mazinošiem pasākumiem varētu rasties pēc putnu monitoringa uzsākšanas.

6.11.8.20. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz apkārtnes ornitofaunu kumulatīvo ietekmju aspektā, Ziņojuma autoru ieskatā šis aspekts ir nozīmīgs. Ziņojuma autori atzīst, ka kumulatīvā ietekme uz ornitofaunu noteikti veidosies. Tas saistīts gan ar Talsu novada⁹³, gan reģionā kopumā plānoto vēja parku projektu attīstību. Vienlaikus Ziņojuma autori norāda, ka pilnvērtīgu kumulatīvo ietekmju vērtēšanu putnu aizsardzības kontekstā šobrīd nav iespējams veikt. Tomēr, ņemot vērā reģionā plānotos vēja enerģijas projektus, novērtēts, ka to izbūves gadījumā kumulatīvi radīsies negatīva ietekme uz putnu populācijām, kas var būt arī būtiska. Attiecīgi Ziņojuma autoru pieeja kumulatīvo ietekmju novērtēšanas aspektā attiecībā uz ornitofaunu ir, ka katrā konkrētā vēja parkā ir veicami visi iespējamie pasākumi ietekmes mazināšanai. Tādejādi potenciāli radot situāciju, kurā kopējās ietekmes apjoms neradīs būtisku ietekmi uz noteiktu putnu sugu populāciju saglabāšanu.

6.11.8.21. Apkopojot iepriekš norādīto (skat. šī atzinuma 6.11.8.15.–6.11.8.20. apakšpunktu), Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunu novērtējuma rezultātā identificēta potenciāli nelabvēlīga ietekme uz migrējošiem putniem un meža putnu sugām, bet

⁹² *Natura 2000* teritoriju standarta datu formas pieejamas -
<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0514500>
<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0518900>, un

⁹³ Saskaņā ar Ziņojumu uz Z plānotā vēja parka ir paredzēts izbūvēt vēja parku “Valpene”, kurā paredzēts uzstādīt līdz 40 VES. Darbības vietas apkārtnē tiek meklētas vietas vēl arī citu vēja parku attīstībai. No AS “Latvijas valsts meži” publicētās kartes ar mežu teritorijām, kuras paredzēts nodot vēja parku attīstīšanai, secināms, ka viena no šādām teritorijām robežojas ar plānoto vēja parku.

negatīva ietekme sagaidāma uz dienas plēsīgajiem putniem. Tāpat novērtēts, ka realizējot reģionā plānotos vēja enerģijas projektus, sagaidāma kumulatīvi negatīva ietekme uz putnu populācijām. Tādēļ Ziņojuma 4.6.4. nodaļā ir ietverti pasākumi Paredzētās darbības ietekmes uz ornitofaunu mazināšanai.

6.11.8.22. Izvērtējis minētos ietekmi mazinošos pasākumus (Ziņojuma 4.6.4. nodaļa), Birojs secina, ka Ziņojuma autori ir apzinājuši dažādus iespējamus ietekmi uz ornitofaunu mazinošos pasākumus, tostarp vērtējuši Ornitologa atzinumā piedāvātos⁹⁴. Birojs konstatē, ka izsvēruši Ornitologa rekomendēto ietekmi mazinošos pasākumu lietderību, kā arī analizējot katras plānotās VES grupas iespējamo ietekmi uz teritorijā aizsargājamiem putniem piemērotām ligzdošanas un barošanās vietām, Ziņojuma autori secinājuši, ka to ieskatā efektīvākie ietekmi uz ornitofaunu mazinošie pasākumi būtu saistāmi ar sezonāliem atmežošanas un būvniecības darbu ierobežojumiem; automātisku detektēšanas un staciju apturēšanas iekārtu izvietojumu⁹⁵; specifisku VES mastu krāsojumu noteiktām VES; VES ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem un starp citos aspektos līdzvērtīgiem modeļiem klusāko pieejamo risinājumu izvēle. Izvērtējis Ziņojumu, Birojs konstatē, ka Ziņojuma 4.6.4. nodaļā izvirzītie pasākumi Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai uz ornitofaunu ir iekļauti Ziņojuma 6.1.3. tabulā, kā obligāti veicami pasākumi.

6.11.8.23. Atbilstoši Ziņojumam jebkura prognoze par vēja parka ietekmi uz putnu populācijām ir prognoze ar augstu nenoteiktību. Tādēļ plānotā vēja parka faktiskā ietekme ir uzraugāma, veicot ornitofaunas monitoringu pēc tā būvniecības pabeigšanas. Birojs konstatē, ka Ziņojuma autori paredz, ka ietekmes uz ornitofaunu novērtēšanai, kā arī noteiktu ietekmi mazinošo pasākumu precizēšanai veicams putnu monitorings, kas ietver novērojumu veikšanu gan pirms vēja parka būvniecības, gan būvniecības laikā, gan vēja parka ekspluatācijas gaitā (Ziņojuma 4.6.4. un 8. nodaļa). Uz putnu monitoringa nozīmību norādījusi arī DAP Vēstulē Nr. 4.9/2301/2024-N. Īpašu uzmanību DAP vērš uz nepieciešamo pirmsbūvniecības monitoringu, kura ietvaros nepieciešams vērtēt un precizēt migrējošo putnu zemo pārlidojumu trases un aktualizēt informācija par dienas plēsīgo putnu sugām. Tāpat DAP norādīja, ka pirmsbūvniecības monitoringa ietvaros īpaša uzmanība ir veltāma ūpja *Bubo bubo* ligzdošanas teritorijas noteikšanai un rubeņu rieta⁹⁶ atrašanās vietas precizēšanai. Precizējot rieta atrašanās vietu, precizējama VES izvietojuma vieta, lai mazinātu iespējamo negatīvo ietekmi. Attiecīgi, veicot monitoringu, Ierosinātājai jāreķinās, ka monitoringa ietvaros iegūtās informācijas rezultātā var būt nepieciešams paredzēt VES darbības ierobežojumus vai pat atteikties no kādas no plānoto VES izbūves. Detalizētāka informācija par plānoto ornitofaunas monitoringu sniegta Ziņojuma 8. nodaļā.

6.11.8.24. No Ziņojumā sniegtā alternatīvu izvērtējamu attiecībā uz iespējamo Paredzētās darbības ietekmi uz ornitofaunu izriet, ka vērtētās VES un infrastruktūras

⁹⁴ Piemēram, dienas plēsīgo putnu barošanās teritorijās plānotās VES aprīkot ar brīdināšanas sistēmām, kas uz laiku aptur VES; kompensējošo pasākumu kopums, kas ietver mākslīgu ligzdu veidošanu un barošanās teritoriju veidošanu un uzlabošanu mazajiem ērgļiem vismaz 10 km attālumā no plānotā vēja parka; izpēti nolūkā ar GPS raidītājiem aprīkot teritorijā konstatētās īpaši aizsargājamās putnu sugas u. c. (detalizētāk skatīt Ziņojuma 9. pielikuma 19.–21. lpp.).

⁹⁵ Ziņojuma autoru ieskatā minētajām iekārtām primāri ir jānodrošina jūras ērgļu, zivjērgļu, klinšu ērgļu un mazo ērgļu atpazīšana. Plānotajā vēja parkā būtu uzstādāmas tikai tādas detektēšanas iekārtas, kas, identificējot par sensitīviem definētos putnus, seko to lidojumu trajektorijām un, prognozējot sadursmju risku, aptur noteiktu staciju darbību.

⁹⁶ No DAP Vēstulē Nr. 4.9/2301/2024-N paustā izriet, ka precizējama rubeņu rieta atrašanās, ka Ziņojumā apzīmēta ar koordinātām X 420409, Y 6359281.

novietojuma alternatīvas no ietekmes uz putniem aspekta ir maznozīmīgas. Attiecīgi abas VES un ar tām saistītās infrastruktūras alternatīvas ir vērtējamas kā līdzvērtīgas. Vienlaikus no novērtētā izriet, ka, neatkarīgi no izvēlētajām alternatīvām, 4. grupas VES būvniecība nav pieļaujama (skat. šī atzinuma 6.11.8.17.3. apakšpunktu). Pārējo VES novietojuma alternatīvu realizācija ir pieļaujama, ja tiek īstenoti Ziņojuma 4.6.4. nodaļā izvirzītie pasākumi ietekmes uz ornitofaunu mazināšanai, kā arī, ja nav pretrunas ar pirmsbūvniecības monitoringa rezultātiem. Arī vērtētās tehnoloģiskās alternatīvas putnu aizsardzības kontekstā novērtētas kā līdzvērtīgas. Vienlaikus novērtēts, ka par labāko iespējamo risinājumu ir uzskatāmas tās stacijas, kuru radītais trokšņa līmenis ir zemāks (Ziņojuma 6.1.3. tabula).

- 6.11.8.25. Informācija par Izpētes teritorijā konstatētajām sikspārņu sugām sniegta jau Ziņojuma 3.2.16. apakšpunktā⁹⁷. Savukārt izvērstāka informācija par sikspārņu uzskaitēs konstatētajām sikspārņu sugām vai sugu grupām, to veikto pārlidojumu skaitu apkopota Ziņojuma 7. pielikuma 5.–6. tabulā. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu pēc koriģētajiem aktivitātes koeficientiem plānotā vēja parka teritorijā dominē ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, kura īpatsvars kopējā sikspārņu aktivitātē ir 55 %. Otrā biežāk konstatētā suga pēc aktivitātes rādītājiem ir rūsganais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula* - 29 %.
- 6.11.8.26. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta sniegto atzinumu novērtēts, ka izpētes teritorijā biežāk konstatētās sikspārņu sugas - ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, rūsganais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula* un Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii* - ir visaugstākā riska sugas sadursmēs ar VES. Proti, atsaucoties uz EUROBATS⁹⁸ un citos avotos apkopoto informāciju, identificēts, ka saskaņā ar statistiku par sikspārņu bojāeju pie vēja stacijām Eiropā 2003.–2014. gados, rūsganais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula* un Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii* ieņēma otro un trešo vietu. Savukārt Skandināvijas valstīs visbiežāk ar bojāeju pie VES saistīts ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*. Latvijā starp reģistrētajiem pie VES bojāgājušajiem sikspārņiem pirmajā vietā ir Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii* un otrajā vietā – ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*. Papildu minētajam eksperta atzinumā norādīts, ka visaugstākā sikspārņu mirstība pie vēja stacijām konstatēta to rudens migrācijas laikā. Ņemot vērā minēto, izvērtējumā uzmanība galvenokārt pievērsta trīs šajā punktā minētajām un izpētes teritorijā konstatētajām augsta riska bojāejas sikspārņu sugām. Detalizētāka informācija par konstatētajām sikspārņu sugām un to sastopamību sniegta Ziņojuma 7. pielikuma 8.–19. lpp.
- 6.11.8.27. Kopējā sikspārņu aktivitāte plānotā vēja parka izpētes teritorijā novērtēta kā zema. Vienlaikus Sikspārņu eksperts norādījis, ka izpētē netika iekļauti mežu biotopi, kuros sagaidāma augstāka sikspārņu aktivitāte, nekā atklātajās ainavās. Savukārt, ņemot vērā uzskaišu staciju izvietojumu atkarībā no biotopu tipa un salīdzinot iegūtos rezultātus ar pētījumiem citviet Latvijā, konstatētas atšķirības sikspārņu aktivitātē. Proti, novērtēts, ka sikspārņu kopējā aktivitāte mežmalās ir zema, ūdenstilpes (dīķa) tuvumā zema vai vidēji zema un atklātā ainavā – vidēji augsta. No Sikspārņu eksperta atzinuma izriet, ka visaugstākā kopējā sikspārņu aktivitāte (3,35 pārlidojumi stundā) novērota vienīgajā stacijā (stacija D1 Ziņojuma

⁹⁷ Norādāms, ka saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu, šā novērtējuma ietvaros neviena no uzskaišu stacijām nebija novietota klajā laukā bez ūdeņu vai koku klātbūtnes, lai gan piecas no plānotajām VES paredzēts izvietot šādā biotopā, bet vēl piecas no plānotajām VES paredzēts izvietot 90-95 m attālumā no mežmalas. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu par klajumu jeb laku apvidu tiek definēta teritorija, kuras attālums no meža ir vismaz 100 m.

⁹⁸ Pieejams: https://www.eurobats.org/sites/default/files/documents/publications/publication_series/pubseries_no_6_english.pdf.

7. pielikuma 3. attēls), kas izvietota biotopa tipā ūdens/lauks/mežs, netālu no ūdenstilpes, neliela dīķa 1,5 km uz R no apdzīvotas vietas Gambija⁹⁹. Sikspārņu eksperts novērtējis, ka, lai gan kopumā VES būvēšanai no sikspārņu aizsardzības viedokļa priekšroka dodama atklātām ainavām, IVN ietvaros veiktais pētījums liecina, ka sikspārņi uzturas arī kļajumos attālu no mežaudzēm vai ūdenstilpēm.

- 6.11.8.28. Analizējot iegūtos datus par sikspārņu aktivitāti atkarībā no nakts laika un sezonas, attiecīgi novērtēts, ka sikspārņi ir aktīvi visu nakti no saulrieta līdz saullēktam, ar aktivitātes maksimumu nakts pirmajās trīs stundās un no jūnija līdz septembrim, ar maksimumu augustā un septembra pirmajā pusē. No novērtētā izriet, ka laiks no jūnija sākuma līdz septembra beigām ir paaugstināta riska periods sikspārņu bojāejai pie VES.
- 6.11.8.29. Ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijā konstatēto sikspārņu sastopamību, izplatību un aktivitāti un, pamatojoties uz sakarībām, kas novērotas gan Paredzētās darbības teritorijā, gan konstatētas dažādos pētījumos gan Latvijā, gan ārvalstīs, Sikspārņu eksperts savā atzinumā izvirzījis vairākus nosacījumus sikspārņu populācijas aizsardzībai, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama un neatstātu negatīvu ietekmi uz Paredzētās darbības teritorijā, tostarp migrācijas laikā, sastopamo sikspārņu populācijām, kas ietver gan VES turbīnu apturēšanu noteiktos laika periodos pie noteiktiem kritērijiem, gan sikspārņu monitoringu (Ziņojuma 7. pielikuma 19.–20. lpp.). Izvērtējis Ziņojumu, Birojs konstatē ka Sikspārņu eksperta sniegtie ietekmi mazinošie pasākumi un monitoringa pasākumi attiecīgi iekļauti arī Ziņojuma 4.5.4. un 8. nodaļā un Ziņojuma 6.1.3. tabulā.
- 6.11.8.30. Vērtējot Ziņojumā sniegto VES novietojuma alternatīvu iespējamo ietekmi uz sikspārņiem, norādāms, ka no Sikspārņu eksperta atzinuma izriet, ka ietekmes novērtējums uz sikspārņiem dabā veikts tādām VES izvietojumam (Ziņojuma 5. pielikuma 1. attēls), kas atšķiras no šobrīd piedāvātajām VES novietojuma A un B alternatīvam (Ziņojuma 3.1.1. attēls). Tomēr, ņemot vērā, ka izpētes teritorija būtiski nav mainījies no šobrīd plānotā vēja parka teritorijas, iegūtie rezultāti ir izmantojami. Attiecīgi Sikspārņu eksperta ieskatā priekšroka būtu dodama VES izvietojuma A alternatīvai. VES izvietojuma A alternatīvas gadījumā ir mazāk (divi) sikspārņiem īpaši nozīmīgi ar ūdeņiem saistīti biotopi, bet B alternatīvas gadījumā - trīs. Novērtēts, ka visaugstākā sikspārņu aktivitāte ir vērojama ūdenstilpju tuvumā (skat. arī šī atzinuma 6.11.8.27. apakšpunktu), kam seko mežmalas un citas koku struktūras (0–100 m attālumā no uzskaites vietas). Tādēļ Sikspārņu eksperts savā atzinumā sniedzis arī nosacījumus, kas jāievēro, izvēloties VES būvniecības vietas - VES jābūt novietotām vismaz 100 m attālumā no ūdenstilpēm (Ziņojuma 7. pielikuma 19. lpp.). Minēto nosacījumu attiecinot uz aktuālo VES novietojumu, Ziņojuma autori precizējuši Ziņojuma 4.5.4. nodaļā. Izvēloties VES novietojuma A alternatīvu, VES 1.3 un 1.2 jāpārvieta vismaz 100 m attālumā no ūdenstilpēm. Savukārt - B alternatīvu, jāatsakās no VES 1.3., 1.2. un 5.8. būvniecības, jo tās plānotas tuvu ūdenstilpēm, vai jāpārvieta tās ne mazāk kā 100 m attālumā no šiem sikspārņiem nozīmīgajiem barošanās biotopiem. Attiecībā uz tehnoloģiskajām alternatīvām novērtēts, novērtēts, ka šobrīd nav iespējams izdarīt viennozīmīgus secinājumus par kādas tehnoloģiskās alternatīvas priekšrocībām vai trūkumiem sikspārņu aizsardzības kontekstā.
- 6.11.8.31. Analizējot Ziņojuma 6.1.3. tabulā sniegto informāciju par plānotajiem pasākumiem ietekmju uz dabas vērtībām mazināšanai vai novēršanai, Birojs secina, ka Ierosinātāja apņemas ievērot un kā obligāti veicamu pasākumu nodrošināt gan Sugu un biotopu

⁹⁹ Šajā stacijā novērota visaugstākā aktivitāte divām migrējošo sikspārņu sugām – rūsganajam vakarsikspārnim un Natūza sikspārnim, kā arī naktssikspārņiem (Ziņojuma 5. pielikuma) 9. attēls.

ekspertu (skat. arī šī atzinuma 6.11.8.8. un 6.11.8.10. apakšpunktu), gan Sikspārņu eksperta (skat. arī šī atzinuma 6.11.8.30 apakšpunktu) noteiktos obligātos pasākumu Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai. Tāpat secināms, ka Ierosinātāja apņēmas ievērot un kā obligāti veicamus pasākumu nodrošināt Ziņojuma autoru vērtētos¹⁰⁰. Paredzētās darbības ietekmi mazinošos pasākumus uz ornitofaunu. Tādejādi, pēc plānoto ietekmi mazinošā pasākuma realizācijas šajos aspektos, kopumā sagaidāma nebūtiska ietekme uz konstatētajām aizsargājamām augu sugām un biotopiem un neliela nelabvēlīga ietekme uz Paredzētās darbības teritorijas sikspārņu populāciju. Savukārt, vērtējot plānotos ietekmi mazinošos pasākumus uz ornitofaunu, konstatējams, ka tos realizējot, sagaidāma neliela nelabvēlīga ietekme gan uz dienas plēsīgajiem putniem, gan meža, tostarp vistveidīgajiem putniem. Birojs konstatē, ka Ziņojuma 6.1.3. tabulā ietverti arī rekomendējoši pasākumi attiecībā uz bioloģiski vecu un liela izmēra koku saglabāšanu, VES tehnoloģisko laukumu izvietošanas iespējām un risinājumiem, kas VES spārnus padara labāk redzamus putniem.

- 6.11.8.32. No Ziņojuma 6.1.3. tabulā norādītā arī izriet, ka plānoto pasākumu nepieciešamība un efektivitāte ietekmju mazināšanai uz sikspārņiem un atsevišķos aspektos ar uz putniem, tostarp vērtējot Paredzētās darbības ierobežojumus, pārskatāmi atbilstoši monitoringa rezultātiem. Tādejādi Birojs izdara secinājumu, ka Ierosinātāja apņemas veiks arī monitoringa pasākumus Paredzētās darbības ietekmes uz sikspārņiem un ornitofaunu novērtēšanai, tostarp ornitofaunas gadījumā aptverot arī pirmsbūvniecības posmu, kas detalizētāk apskatīti Ziņojuma 8. nodaļā.
- 6.11.8.33. Izvērtējis Ziņojumā un sugu un biotopu ekspertu atzinumos sniegto vērtējumu par Paredzētās darbības, tostarp ar to saistītās infrastruktūras izveides iespējamo ietekmi uz aizsargājamām augu un sēņu sugām un biotopiem, sikspārņiem un ornitofaunu, Birojs var piekrist Izstrādātājas secinājumiem par sagaidāmās ietekmes nozīmīguma pakāpi. Attiecīgi Birojs secina, ka kopumā nav sagaidāma ar Paredzētās darbības realizāciju saistīta būtiska negatīva ietekme uz Paredzētās darbības teritorijā vai tās apkārtnē konstatētām dabas vērtībām, ja tiek realizēti Ziņojumā attiecīgajos aspektos paredzētie ietekmi mazinošie pasākumi (Ziņojuma 6.1.3. tabula). Kā arī tiek nodrošināts sikspārņu un ornitofaunas monitorings (Ziņojuma 8. nodaļa), tostarp paredzot, ka pēc monitoringa rezultātiem var tikt noteikti papildu ierobežojumi gan VES izbūvei, gan VES darbībai noteiktos periodos, gan papildu putnu sugu iekļaušanai detektējamo sugu sarakstā.
- 6.11.8.34. Atsaucoties uz Biroja lūgumu, Ziņojuma izvērtēšanas un atzinuma sagatavošanas gaitā Birojs saņēma DAP Vēstuli Nr. 4.9/2301/2024-N. No vēstulē paustā izriet, ka DAP atzinīgi vērtē Ziņojumā sniegto ietekmes uz dabas vērtībām novērtējumu, tostarp izvirzītos Paredzētās darbības ietekmi mazinošos un plānotos monitoringa pasākumus. DAP norādīja, ka Paredzētā darbība īstenojama, ja tiek ievēroti visi obligātie nosacījumi attiecībā uz sugu un biotopu negatīvo ietekmju mazināšanu, kā arī Ierosinātāja atsakās no 4. grupas VES būvniecības. Savukārt plānotie monitoringa¹⁰¹ pasākumi un plāns saskaņojami ar DAP. Tāpat DAP vērš uzmanību, ka, atbilstoši monitoringa rezultātiem, pārskatāmi ietekmi mazinošie pasākumi.

¹⁰⁰ Kā norādīts jau šī atzinuma 6.11.8.22. apakšpunktā, Ziņojuma autori, izsverot Ornitologa atzinumā piedāvātos Paredzēto darbību ietekmi uz ornitofaunu mazinošos pasākumus un izvērtējot citus iespējamās ietekmi uz ornitofaunu mazinošos pasākumus, nonākuši pie ietekmi mazinošo pasākumu kopuma, kas Ziņojuma autoru ieskatā būs efektīvāks, lai novērstu Paredzētās darbības negatīvo ietekmi uz ornitofaunu. No DAP Vēstulē Nr. 4.9/2301/2024-N paustā viedokļa secināms, ka šādu pieeju atbalsta arī DAP.

¹⁰¹ Saskaņā ar DAP Vēstulē Nr. 4.9/2301/2024-N norādīto īpaša uzmanība vēršama uz pirmsbūvniecības monitoringu.

- 6.11.8.35. Birojs, izdodot šo atzinumu, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību aspektā vadās arī no DAP kā kompetentās iestādes valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, sniegtā viedokļa un izvirzītajiem nosacījumiem, ar kādiem Paredzētā darbība ir iespējama, lai novērstu būtiskas ietekmes uz Pārdzetas darbības un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību, sevišķie ietekmes uz ornitofaunu aspektā. Tādejādi, kā norādīts jau iepriekš šajā atzinumā, Biroja ieskatā Ziņojuma 6.1.3. tabulā ietverti obligāti veicamo pasākumu kopums Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai uz Ziņojumā vērtētajiem bioloģiskās daudzveidības aspektiem, kā arī Ziņojuma 8. nodaļā paredzētie uzraudzības (monitoringa) pasākumi uzskatāmi par samērīgu prasību Paredzētās darbības īstenošanai.
- 6.11.8.36. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz dabas vērtībām, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- Paredzētā darbība īstenojama Ziņojumā norādītajās izvietojuma vietās, tostarp ievērojot Ziņojumā paredzētos ietekmi mazinošos pasākumus, kas ar nosacījumiem nostiprināti šajā atzinumā. Gadījumā, ja būvprojektēšanas laikā izvietojums tiek precizēts, tad ievērojams nosacījums, ka VES un nepieciešamo infrastruktūras objektu, tostarp elektropārvades kabeļu līniju un pievedceļu precizētais novietojums neskar aizsargājamu sugu atradnes un aizsargājamu biotopu platības. Iespēju robežās VES tehnoloģiskos laukumus prioritāri izvietot lauksaimniecībā intensīvi izmantojamo zemju vai izmantotu kūdras ieguves lauku platībās.**
 - Realizējot VES 1.4. novietojuma B alternatīvu jānodrošina aizsargājamās sēnes plaisājošā rūtainē *Xylobolus frustulatus* atradnes saglabāšana vai minētā atradne – veca ozola celms, jāpārvieta uz citu meža nogabalu. Atradnes pārvietošana saskaņojama ar DAP atbilstoši Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta 3. punktā noteiktajam.**
 - Realizējot VES 1.1., 1.2. un 1.3. A alternatīvu un VES 1.2. un 1.3. B alternatīvu, to pievedceļu un montāžas laukumu izveide nepieciešamos mitruma apstākļus jānodrošina ar grunts uzbēršanas – kolmatāžas – paņēmienu, neierīkojot grāvjus.**
 - Realizējot VES 7.5. novietojuma B alternatīvu, jānodrošina tās montāžas lakuma novietojums ne tuvāk kā 150 m no biotopu 9080* *Staignāju meži* un 9010* *Veci vai dabiski boreālie meži* poligoniem (Ziņojuma 4.4.12. attēls). Tuvāks minētās VES montāžas laukuma novietojums pieļaujams, ja tiek saglabāta 50–60 m plata neatmežota josla starp apbūves laukumu un biotopu platībām un ja montāžaslaukuma izveidei un ekspluatācijai nepieciešamie mitruma apstākļi tiek nodrošināti ar grunts uzbēršanas – kolmatāžas - paņēmienu.**
 - Realizējot jebkuru no VES 7.4. un 7.5. novietojuma alternatīvām, to pievedceļu un montāžaslaukumu izveidei un ekspluatācijai nepieciešamos mitruma apstākļus jānodrošina ar grunts uzbēršanas – kolmatāžas - paņēmienu vai jāmaina to plānotais novietojums.**
 - Realizējot jebkuru no VES 3.3. novietojuma alternatīvām, to pievedceļu izvietošana jānodrošina zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 88920080040.**

- g) Iespēju robežās nepieļaut bioloģiski vecu un liela izmēra koku bojāšanu vai iznīcināšanu. Ja, izdodot būvatļauju Paredzētajai darbībai, kāds no konstatētajiem potenciāliem dižkokiem (Ziņojuma 4.4.2. tabula) ir ieguvis aizsargājama koka statusu, nepieciešamības gadījumā, to aizsardzībai jāparedz atbilstoši būvniecības darbu risinājumi un paņēmieni, tos saskaņojot ar DAP, un / vai jāsāņem DAP rakstveida atļauja saskaņā ar Noteikumu Nr. 264 46. punktā noteikto.
- h) Ja būvprojekta izstrādes laikā nepieciešams mainīt plānoto VES montāžas laukumu, pievedceļu vai elektroenerģijas transportēšanas tīklu (kabeļu) izbūves vietas, tām atrodoties ārpus IVN gaitā novērtētajām teritorijām, nepieciešams veikt atkārtotu izvērtējumu par izmainīto Paredzētās darbības īstenošanas vietu iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un aizsargājamo biotopu platībām. Ja tiek ietekmētas īpaši aizsargājamas dabas vērtības, nepieciešams iesniegt sertificēta sugu un biotopu eksperta atzinumu DAP un saskaņot nosacījumus ietekmes mazināšanai, ja attiecināms.
- i) Ja būvprojekta izstrādes laikā, ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijas inženierģeoloģisko izpētes rezultātus un izstrādājot meliorācijas sistēmu pārkārtošanas projektu, tiek secināts, ka paredzamās hidroloģiskā režīma pārmaiņas ietekmēs lielāku platību nekā līdz šim prognozēts, jāparedz papildu ietekmi mazinoši pasākumi uz skartajām dabas vērtībām. Šādi papildu ietekmi mazinošie pasākumi primāri paredzami mitro/ slapjo biotopu un tiem raksturīgo īpaši aizsargājamo sugu aizsardzības nodrošināšanai. Papildu ietekmi mazinošie pasākumi saskaņojami ar DAP būvprojekta izstrādes laikā.
- j) Teritorijas atmežošanas darbi veicami laikā no 31. jūlija līdz 1. februārim.
- k) Jānodrošina VES aprīkošana ar iekārtām automātiskai putnu lidojumu detektēšanai, lidojošo putnu atpazīšanai un stacijas automātiskai apturēšanai, prognozējot sadursmi, tādām īpaši aizsargājamām putnu sugām kā jūras ērglis *Haliaeetus albicilla*, zivjērglis *Pandion haliaetus*, klinšuērglis *Aquila chrysaetos* un mazais ērglis *Clanga pomarina*. DAP var lemt par citu putnu sugu iekļaušanu detektējamu sugu sarakstā pēc šī atzinuma 6.11.8.1. "n" apakšpunktā minēto monitoringa rezultātu izvērtēšanas, noskaidrojot un izvērtējot Ierosinātās viedokli un argumentus šajā lietā.
- l) 1. grupas VES un abu alternatīvu VES 2.4., 3.3., 3.7. un 3.8. torņu lejasdaļā (koku augstumā) jānodrošina krāsojums, kas veido pakāpenisku pāreju no tumšas krāsas (zaļie/brūnie toņi) uz gaišu krāsu.
- m) Jānodrošina ornitofaunas monitorings vēja parka pirmsbūvniecības, vēja parka būvniecības laikā un vēja parka ekspluatācijas laikā atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā paredzētajam. Monitoringa plāns pirms monitoringa uzsākšanas jānosaka ar DAP. Monitorings jāveic sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ ekspertiem. Monitoringa atskaite jāiesniedz DAP un Dienestā. ņemot vērā monitoringa rezultātus, DAP var lemt par Ziņojumā iekļautā ietekmi mazinošo pasākumu plāna precizēšanu, noskaidrojot un izvērtējot Ierosinātās viedokli un argumentus šajā lietā.
- n) Ja, īstenojot šī atzinuma 6.11.8.1. "n" apakšpunktā minēto pirmsbūvniecības monitoringu, 1.-3. grupas VES un ar tām saistītās infrastruktūras izbūves vietu apkārtne esošajās mežu teritorijās attālumā,

kas nepārsniedz 1,5 km līdz norādītajām izbūves vietām, tiek konstatētas medņu riesta vietas, tad ar 1.-3. grupas VES būvniecību saistītos darbu veikšana laikā no 1. marta līdz 1. jūnijam ir aizliegta.

- o) Realizējot VES 1.2. un 1.3. novietojuma A alternatīvu, būvprojekta izstrādes gaitā VES jāatvirza vismaz 100 m attālumā no ūdenstilpēm. Savukārt, realizējot VES 1.2., 1.3. un novietojuma B alternatīvu, būvprojekta izstrādes gaitā VES jāatvirza vismaz 100 m attālumā no sīkspārņiem nozīmīgiem barošanās biotopiem (dīķiem). Būvprojektēšanas laikā minēto VES novietojuma izmaiņas saskaņojamas ar sertificētu sīkspārņu ekspertu un DAP.
- p) Vēja parka ekspluatācijas gaitā jānodrošina VES darbības apturēšana vai neuzsākšana nakts laikā, no saulrieta līdz saullēktam, laika posmā no 1. maija līdz 30. septembrim, ja izpildās šādi kritēriji: vēja ātrums turbīnas gondolas augstumā ir 6 m/s vai mazāks un gaisa temperatūra ir augstāka par 10 °C;
- q) Jānodrošina akustiskais monitorings un sīkspārņu bojāejas monitorings pirmajā un otrajā gadā pēc VES darbības uzsākšanas atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā un 7. pielikumā paredzētajam. Sīkspārņu monitorings jāveic saskaņā ar Latvijas Sīkspārņu Pētniecības biedrības¹⁰² izstrādātajām vadlīnijām - "*Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz sīkspārņiem novērtēšanai*"¹⁰³. Monitoringa plāns un pasākumi jānosaka un jānosaka ar DAP. Monitorings jāveic sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ ekspertiem. Monitoringa atskaite vienu reizi gadā jāiesniedz DAP un Dienestā. Ņemot vērā monitoringa rezultātus, DAP var lemt par Ziņojumā VES darbības ierobežojumu izmaiņām, noskaidrojot un izvērtējot Ierosinātājas viedokli un argumentus šajā lietā.

IVN uzdevums ir iegūt informāciju par Paredzēto darbību un apzināt to ietekmi, nevis saistoši izlemt, vai Paredzētā darbība var tikt īstenota. Tas ir papildu process, kas vēl nedod tiesības uzsākt Paredzēto darbību¹⁰⁴. IVN rezultātā, pamatojoties uz novērtējuma secinājumiem, gala lēmuma pieņēmējs konceptuāli izlemj, vai plānotā darbība ar būtisku ietekmi uz vidi, kādas ir visas Novērtējuma likuma 1. pielikuma darbības, var tikt akceptēta, vai būtiskās ietekmes iespējams novērst vai samazināt līdz pieņemamam līmenim.

Izvērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums kopumā veikts atbilstoši tā nosacījumiem. Paredzētās darbības īstenošana iespējama izbūvējot ne vairāk kā 24 VES, realizējot kādu no Ziņojumā vērtētajām VES novietojuma alternatīvām (A vai B alternatīva), vienlaikus nodrošinot, ka izpildās pārējie šajā atzinumā izvirzītie nosacījumi par konkrēto VES izbūves iespējamību, kā tas detalizēti noteikts atzinuma 6.11.1. apakšpunktā, un nodrošināmajiem ietekmes uz sabiedrības veselību un drošību, dabas vērtībām, ainavu un kultūrvēsturiskam vērtībām parametriem, vērtējot tos kopsakarībā ar sasniedzamo ražošanas efektivitāti un saražotās elektroenerģijas daudzumu.

Tāpat Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā identificēta virkne priekšnosacījumu tālākajām plānošanas un projektēšanas stadijām, kā arī nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība tās akcepta gadījumā var būt īstenojama vai nav pieļaujama.

¹⁰² Latvijas Sīkspārņu Pētniecības biedrība, reģ. Nr. 40008259941.

¹⁰³ Pieejamas publiski <https://www.daba.gov.lv/lv/media/15651/download>.

¹⁰⁴ Sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012. gada 30. oktobra spriedumu lietā Nr. A42991709.

Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības akceptēšanu, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa, 24. panta pirmās daļas 2. punkts). Par Paredzētās darbības akceptu Novērtējuma likuma 21. panta izpratnē lemj Talsu novada pašvaldība.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu*

Dace Strobe, dace.strobe@vpvb.gov.lv

Māris Ikaunieks, maris.ikaunieks@vpvb.gov.lv

Elīza Platpīre, eliza.platpire@vpvb.gov.lv